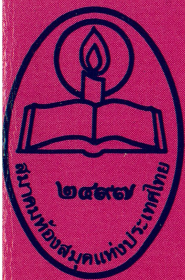

ISSN 0857-0086

จ ว า ร ส า ร

ห้องสมุด

T.L.A. Bulletin ๑

ปีที่ 36 ฉบับที่ 2 เมษายน - มิถุนายน 2535

ฉบับสารนิเทศด้านสตรีและสตรีศึกษา

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

ในพระราชูปถัมภ์ ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

รายนามคณะกรรมการบริหารประจำปี พ.ศ. 2534-2535

นายประจักษ์ พุมวิเศษ	นายกสมาคม
ม.ล.จ้อย นันทิวัชรินทร์	อุปนายกคนที่ 1
นายชลัช สียะวณิช	อุปนายกคนที่ 2
นางเย็นฤดี สัจฉกร	เหรัญญิกคนที่ 1
นางวรรณิ ศิริสุนทร	เหรัญญิกคนที่ 2
นายสันติเทพ ศิลปบรรเลง	บรรณารักษ์
นางสาวรุ่งทิพย์ ห่อวโนทยาน	ปฏิคม
นางสุคนธ์ ศิริวงศ์วรรณ	นายทะเบียน
พันเอกหญิงอุษณีย์ เกษมสันต์	ประธานแผนกวิเทศสัมพันธ์
นางจรี อุดมรัตน์	ประธานแผนกวิชาการ
นางปราณี เขียงทอง	ประธานแผนกประชาสัมพันธ์
นางฉวีวรรณ คูหาภินันท์	ประธานแผนกจัดทำวารสาร
นายจุมพจน์ วณิชกุล	ประธานแผนกจัดพิมพ์
นางเรณู เปียชื่อ	ประธานแผนกแลกเปลี่ยน
นางชนิษฐ์ ตันตวิรัตน์	ประธานแผนกหาทุน
นางสาวชุติมา สัจจามันท์	ประธานแผนกวิจัยและพัฒนา
นางสาวสุภัทรา ฉัตรเงิน	ประธานแผนกนิเทศห้องสมุด
นางอัมพร ปันศรี	ประธานแผนกมาตรฐานห้องสมุด
นายณรงค์ ป้อมบุปผา	กรรมการ
นายอภัย ประกอบผล	กรรมการ
นางฉวีลักษณ์ บุณยะกาญจน	กรรมการ
นายวัลลภ สวัสดิวัลลภ	กรรมการ
นางสาวยุพิน เตชะมณี	กรรมการ
นางเอมอร ศรีนิลทา	กรรมการและเลขานุการคนที่ 1
นางสาวทัศนากาญพล	กรรมการและเลขานุการคนที่ 2

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

ในพระราชูปถัมภ์ ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

รายนามคณะกรรมการบริหารประจำปี พ.ศ. 2534-2535

นายประจักษ์ พุมวิเศษ	นายกสมาคม
ม.ล.จ้อย นันทวิจิตรินทร์	อุปนายกคนที่ 1
นายชลัช ลีชะวัฒน	อุปนายกคนที่ 2
นางเย็นฤดี สัจฉกร	เหรัญญิกคนที่ 1
นางวรรณิ ศิริสุนทร	เหรัญญิกคนที่ 2
นายสันติเทพ ศิลปบรรเลง	บรรณารักษ์
นางสาวรุ่งทิพย์ ห่อวโนทยาน	ปฏิคม
นางสุคนธ์ ศิริวงศ์วัฒน์	นายทะเบียน
พันเอกหญิงอุษณีย์ เกษมสันต์	ประธานแผนกวิเทศสัมพันธ์
นางจรี อุดมรัตน์	ประธานแผนกวิชาการ
นางปราณี เขียงทอง	ประธานแผนกประชาสัมพันธ์
นางฉวีวรรณ คูหาภินันท์	ประธานแผนกจัดทำวารสาร
นายจุมพจน์ วนิชกุล	ประธานแผนกจัดพิมพ์
นางเรณู เปียชื่อ	ประธานแผนกแลกเปลี่ยน
นางชนิษฐา ตันทวีรัตน์	ประธานแผนกหาทุน
นางสาวชุติมา สัจจามันท์	ประธานแผนกวิจัยและพัฒนา
นางสาวสุภัทรา ฉัตรเงิน	ประธานแผนกนิเทศห้องสมุด
นางอัมพร ปิ่นศรี	ประธานแผนกมาตรฐานห้องสมุด
นายณรงค์ ป้อมบุปผา	กรรมการ
นายอภัย ประกอบผล	กรรมการ
นางฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน	กรรมการ
นายวัลลภ สวัสดิวัลลภ	กรรมการ
นางสาวยุพิน เตชะมณี	กรรมการ
นางเอมอร ศรีนิลทา	กรรมการและเลขานุการคนที่ 1
นางสาวทัศนีย์ หาญพล	กรรมการและเลขานุการคนที่ 2

นางวรรณิ ศรีน้ำเงิน เลขานุการบริหาร

วารสาร

ห้องสมุด

วารสารวิชาการรายสามเดือน ของ สมาคมห้องสมุด
แห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์ของสมเด็จพระเทพ
รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

วัตถุประสงค์

1. ส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้ ความคิดในสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์
สารนิเทศศาสตร์ และสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง
2. เผยแพร่ผลการทดลอง การค้นคว้า และการวิจัยของสถาบันที่
เกี่ยวข้อง
3. เป็นสื่อกลางในการอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นของสมาชิก
และผู้สนใจ

กำหนดออก

ปีละ 4 ฉบับ (มกราคม - มีนาคม, เมษายน - มิถุนายน, กรกฎาคม
- กันยายน, ตุลาคม - ธันวาคม)

อัตราค่าสมาชิก

จำหน่ายปลีกฉบับละ 40 บาท สมาชิกรายปี ปีละ 150 ให้เปล่า
สำหรับสมาชิกสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ติดต่อขอรับ และ
สมัครเป็นสมาชิกได้ที่ นางวรรณ ศรีน้ำเงิน สำนักงานสมาคม
สมาชิกและผู้สนใจต้องการเผยแพร่ความรู้ หรือแสดงความคิดเห็น
โปรดส่งเรื่องไปที่ นางฉวีวรรณ คูหาภินันท์ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์
วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ถ.อิสราภาพ เขตธนบุรี กรุงเทพฯ
10600 โทร. 4686862-4 ที่บ้านโทร. 5850510

วารสารห้องสมุดยินดีรับบทความจากผู้อ่านทุกท่าน

การส่งบทความตีพิมพ์ โปรดแจ้งประวัติการศึกษาตำแหน่งหน้าที่
การทำงานของผู้เขียนพร้อมทั้งชื่อตัว นามสกุล ชื่อบทความเป็นภาษา
อังกฤษ และสถานที่ทำงานหรือที่อยู่ติดต่อได้ ความยาวของบทความ
ประมาณ 10-15 หน้า มีการอ้างอิงตามหลักวิชาการ บทความที่มีภาพ
ประกอบขอให้ส่งภาพที่ชัดเจนมาด้วย และโปรดเก็บสำเนาต้นฉบับ
เอาไว้ด้วย คณะผู้จัดทำจะไม่ส่งคืนต้นฉบับให้ผู้เขียนขอคืนเห็นที่
ปรากฏในวารสารนี้ เป็นของผู้เขียนแต่ละท่านซึ่งไม่จำเป็นต้องตรงกับ
ความเห็นของสมาคมฯ และคณะผู้จัดทำ

การนำบทความไปตีพิมพ์ต้องได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์จาก
บรรณาธิการ

ที่ปรึกษา

คณะกรรมการบริหารสมาคม

บรรณาธิการบริหาร

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์

บรรณาธิการประจำฉบับ

น.ส.รุ่งทิพย์ ห่อวโนทยาน

บรรณาธิการผู้ช่วย

นันทา วิทวุฒิสักดิ์

สุนิตย์ เย็นสบาย

นิโลบล วรรณปก

มนต์ฤดี วัชรประทีป

พันทิพา มีแต่้ม

ชุติมา สัจจามันท์

ออกแบบปก

นันทา วิทวุฒิสักดิ์

บรรณาธิการผู้พิมพ์ผู้โฆษณา

วรรณ ศรีน้ำเงิน

สำนักงาน

273, 275 เชิงสะพานลอย

สุทธิสาร ถนนวิภาวดีรังสิต

พญาไท กทม. 10400

โทร. 2712084, 2710291

พิมพ์ที่

พิศิษฐ์การพิมพ์

127 จรัญสนิทวงศ์ 11

ถนนจรัญสนิทวงศ์

แขวงท่าพระ เขตบางกอกใหญ่

กรุงเทพฯ 10600 โทร. 4112038

Executive Board of the Thai Library Association 1991-1992

Mr. Prachak Poomvises
M.L. Joy Nandhivajrin
Mr. Shalash Liyavanija
Mrs. Yenruedee Sachukorn
Mrs. Vanee Sirisunthorn
Mr. Santithep Silapabanleng
Miss Rungtip Hovanotayan
Mrs. Suwakhon Siri Wongworawat
Col. Usnee Kasemsant
Mrs. Juree Usuparat
Mrs. Pranee Chiangtong
Mrs. Chaweewan Kuhapinant
Mr. Chumpot Wanichakul
Mrs. Renoo Piaseu
Mrs. Knid Tantavirat
Miss Chutima Sacchanand
Miss Supatra Chatngain
Mrs. Amporn Punsri
Mr. Narong Pombubpar
Mr. Aphai Prakobpol
Mrs. Chaveelak Boonyakanchana
Mr. Wanlop Sawaddiwanlop
Miss Yupin Techamanee
Mrs. Aim-orn Srinilta
Miss Tassana Hanpol

President
Vice President I
Vice President II
Treasurer I
Treasurer II
Librarian
Chairman of Hospitality
Chairman of Membership
Chairman of Foreign Relations
Chairman of Continuing Education
Chairman of Public Relations
Chairman of the T.L.A. Bulletin
Chairman of Publications
Chairman of Gift and Exchange
Chairman of Fund Raising
Chairman of Research Projects
Chairman of Library Supervision
Chairman of Library Standard
Member
Member
Member
Member
Member
Secretary I
Secretary II

THAI LIBRARY ASSOCIATION

273-275 Viphavadee Rangsit Road, Phyathai, Bangkok 10400
Tel. 2712084, 2710291

วารสาร

ห้องสมุด

T.L.A. Bulletin ISSN 0857-0086

ปีที่ 36 ฉบับที่ 1 มกราคม - มีนาคม 2535

สารบัญ

บรรณานุกรมสตรีศึกษา : บรรณานุกรม และ บรรณนิทัศน์เลือกสรร รวบรวมโดย ปัทมาธิริย์ วีระพันธ์	1
รายงานการวิจัยเรื่องความต้องการข้อเสนอ ของนักสังคมศาสตร์ในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ วรรณ โศพิบูลย์พงศ์ นฤมล กิจไพศาลรัตน์	7
Women Information Network in Thailand Rungtip Hovanotayan	22
รายงานระหว่างสตรี ภารดี รัตนอุดม รุ่งทิพย์ ห่อวโนทยาน	35
บริการสืบค้นสารนิเทศจากฐาน ข้อมูลคอมพิวเตอร์ห้องสมุด คณะเศรษฐศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พุดสุข ปรีวัตรวรวิติ	46
การศึกษาการดำเนินงานด้านสารนิเทศของ องค์กรพัฒนาเอกชนเกี่ยวกับสตรีใน กรุงเทพมหานคร เยาวพา บุญแสง	52

T.L.A. Bulletin

ISSN 0857-0086

T.L.A. Bulletin Volume 36 Number 2 April - June 1992

C O N T E N T S

Bibliography of Women Studies : Selected Bibliography and Annotation Puntharee Veeraphan	1
Information Needs of Social Scientists in Thammasat University Wanna Topibulpong	7
Narumon Kijpaisalrattana Women Information Network in Thailand	22
Rungtip Hovanotayan Networking Among Women Paradee Ratanaudom	35
Rungtip Hovanotayan Information Searching Service in the Faculty of Economics Library, Thammasat University Poolsook Priwatrworawute	46
The Study of Information Management by Private Organization of Women Development in Bangkok Yaovapa Boonsaeng	52

บทบรรณาธิการ

ปัจจุบัน งานวิจัยและพัฒนา (R & D = Research and Development) ต้องการสารนิเทศเฉพาะสาขาวิชา/เฉพาะด้านมากยิ่งขึ้น ทำให้บุคลากรวิชาชีพสารนิเทศเริ่มพัฒนาบทบาทการบริการจากสารนิเทศแนวกว้างขยายครอบคลุมไปในแนวลึกด้วย เพื่อให้บริการสารนิเทศที่ “ลุ่มลึก” แก่ผู้ใช้ห้องสมุด จากแนวกว้างด้าน บรรณาธิการขอเสนอวารสารห้องสมุดฉบับสารนิเทศเฉพาะสาขาวิชา/เฉพาะด้าน และเนื่องจาก ปี พ.ศ. 2535 นี้เป็นปีสตรีไทย จึงขอเลือกสารนิเทศด้านสตรีศึกษาซึ่งเป็นเรื่องที่บรรณาธิการสนใจเป็นพิเศษด้วย

วารสารห้องสมุดฉบับสารนิเทศด้านสตรีศึกษานี้จะประกอบด้วยข่าวสารเกี่ยวกับหน่วยงานและองค์กรด้านสตรีในระดับนานาชาติ เรื่อง “สายลมแห่งสตรี” โดย ภรณ์ดี ไชยอุดม และ รุ่งทิพย์ ห่อวนิชยานนท์ บทความวิชาการที่เสนอในที่ประชุมวิชาการ ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน เรื่อง

“Women Information Network in Thailand” และ “บรรณานุกรมและบรรณนิเทศน์เลือกสรรด้านสตรีศึกษา” โดย ปณหาณี วีระพันธ์

นอกจากนี้เพื่อให้วารสารห้องสมุดเป็น “เวที” เสนอผลงานของบุคคลในวิชาชีพ จึงขอเสนอหาความสรุปจากผลงานวิจัยเรื่อง ความต้องการสารนิเทศของนักสังคมศาสตร์ โดย วรณา ไชยบุญพงศ์ และ นฤมล จีไพศาลรัตน์ และบทความจากประสบการณ์การทำงานเรื่อง “การใช้บริการสืบค้นข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ ห้องสมุดคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์” โดย พุดสุข ปรวิตรวาวุฒิ

บรรณาธิการหวังว่า บทความและข่าวสารที่นำเสนอนี้คงจะเป็นประโยชน์แก่ผู้อ่าน และคิดว่าจะเป็นประโยชน์ยิ่งขึ้นถ้าท่านจะกรุณาร่วมแสดงความคิดเห็นทั้งที่เป็นทางการ (โดยการส่งบทความ/ข้อคิดเห็น) หรือไม่เป็นทางการโดยการพูดคุยแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นซึ่งกันและกัน

รุ่งทิพย์ ห่อวนิชยานนท์

บรรณานุกรม สตรีศึกษา : บรรณานุกรมและ บรรณนิทัศน์เลือกสรร *

รวบรวมโดย ปัทมาธิรี วีระพันธ์**

ทบวงมหาวิทยาลัย. ประมวลงานวิจัยของ
อาจารย์ วิทยานิพนธ์ของนิสิตบัณฑิต
ปีการศึกษา 2520 และ 2521
(เฉพาะหัวข้อเรื่องที่ เกี่ยวกับสตรี).
กรุงเทพฯ, 2523.

ประมวลงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ชิ้นนี้ จัดทำ
โดยทบวงมหาวิทยาลัย โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 2
ภาค แยกตามปี ดังนี้ ภาคที่ 1 เป็นประมวลงานวิจัย
ของอาจารย์ปีการศึกษา 2520 ของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ
ที่มีข้อสนเทศทางด้านสตรี โดยเสนอเรียงตามลำดับ
อักษรชื่อมหาวิทยาลัย คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัย
รามคำแหง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และสถาบัน
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ภายใต้ชื่อมหาวิทยาลัย
จะเรียงตาม คณะ/สถาบัน และชื่อเรื่องงานวิจัย ต่อมา
เป็นประมวลงานวิจัยของอาจารย์ปีการศึกษา 2521 ของ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหา-
วิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัย
ศิลปากร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และสถาบัน
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ รูปแบบการเสนอข้อมูล

เหมือนปี 2520 ส่วนภาคที่ 2 เป็นประมวลวิทยานิพนธ์
ของนิสิตบัณฑิตปีการศึกษา 2520 ของจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และสถาบัน
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ และประมวลวิทยานิพนธ์
ของนิสิตบัณฑิตปีการศึกษา 2521 ของ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งการเสนอ
ข้อมูลงานวิทยานิพนธ์ ก็มีรูปแบบเช่นเดียวกันกับ
งานวิจัยประมวลงานเล่มนี้ คงจะให้ประโยชน์แก่ผู้
สนใจศึกษาเรื่องเกี่ยวกับสตรีได้บ้างไม่มากนัก

บุษบง ชัยเจริญวัฒนะ. การสำรวจองค์ความรู้
เกี่ยวกับสตรีศึกษาในภาคใต้. (สงขลา)
: ศูนย์วิจัยและพัฒนาสตรี คณะวิทยา-
การจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์,
2531.

การสำรวจองค์ความรู้เกี่ยวกับสตรีศึกษาใน
ภาคใต้ เป็นการวิจัยเอกสาร ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อ
รวบรวมเอกสาร ข้อมูลที่เกี่ยวข้องที่ได้จัดพิมพ์ขึ้น
ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2519 จนถึงปี พ.ศ. 2530 แล้วนำมา
จำแนกและจัดระเบียบให้เป็นระบบ เพื่อเป็นข้อมูล
เบื้องต้นที่จะเป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจในการเลือกใช้
เอกสารได้ตรงตามความต้องการ และยังเป็นการ

* เลือกและรวบรวมจากห้องสมุดธรรมศาสตร์ สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

** นางสาวปัทมาธิรี วีระพันธ์ บรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาวัสดุสารนิเทศ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

รวบรวมงานสตรีศึกษาของภาคใต้ให้ปรากฏในแหล่งเดียวกัน โดยได้รับการสนับสนุนในด้านทุนวิจัยจากสมาคมสังคมนักเรียนสตรีแห่งประเทศไทย ประเภทของเอกสารที่รวบรวม ส่วนใหญ่เป็นเอกสาร จะช่วยให้ผู้ใช้ค้นหาเรื่องราวต่าง ๆ ได้สะดวกรวดเร็ว ภาษาไทย ได้แก่ หนังสือวิชาการ วิทยานิพนธ์ รายงานการประชุมวิชาการ รายงานการสัมมนา รายการการอบรม รายงานการสำรวจ ฯลฯ ที่ได้จัดพิมพ์เป็นรูปเล่ม รวมตลอดถึงบทความที่ได้ตีพิมพ์ในวารสารหรือจุลสารต่าง ๆ ที่มีขอบเขตการศึกษา ซึ่งส่วนใหญ่จะเน้นในเขตพื้นที่ภาคใต้ตอนล่าง โดยเฉพาะจังหวัดชายแดนภาคใต้ 4 จังหวัด คือ จังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส และสตูล มีจำนวนทั้งสิ้น 106 เรื่อง การเรียงลำดับเอกสารได้จัดกลุ่มของเอกสารที่มีเนื้อหาทำนองเดียวกันไว้ด้วยกัน โดยแยกออกเป็นด้านต่าง ๆ คือ การเมือง กฎหมาย การสาธารณสุขและอนามัย (แม่และเด็ก, ปัญหาโรคภัย) ประชากร (ภาวะเจริญพันธุ์, การวางแผนครอบครัว, การย้ายถิ่น) แรงงานสตรี ศาสนาและวัฒนธรรม วรรณกรรมท้องถิ่น สิทธิ สถานภาพและบทบาทสตรี และการพัฒนา แหล่งข้อมูลที่ได้ ได้แก่ หน่วยงานราชการทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค โดยเฉพาะห้องสมุดของสถาบันการศึกษาต่าง ๆ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ส่วนการเสนอรายงาน ได้จัดข้อมูลต่าง ๆ ของเอกสาร 1 รายการไว้ในแผ่นงานในรูปแบบเดียวกันตลอดทั้งเล่ม โดยให้ข้อมูลเกี่ยวกับ ชื่อผู้แต่ง, ชื่อเรื่อง, ชื่อการประชุม / สถานที่ / วัน เดือน ปี, ชื่อวารสาร ปีที่ ฉบับที่ หน้า, สถานที่พิมพ์ สำนักพิมพ์ ปีที่พิมพ์ จำนวนหน้า, หมายเลขประจำหนังสือหรือวารสาร (ซึ่งได้พิมพ์หมายเลขเรียกหนังสือจากแหล่งที่เก็บเอกสารตามชื่อแรกโดยใช้เป็นอักษรย่อในการระบุแหล่งที่เก็บเอกสาร), แหล่งที่เก็บเอกสาร, ลักษณะของเอกสาร (ตีพิมพ์ ถ่ายเอกสาร หรืออัดสำเนา), และสาระสังเขป ตอนท้ายเล่มมีดัชนีหัวเรื่อง ซึ่ง

ประชาสัมพันธ์, กรม กองวิชาการ. เอกสาร

สรุปผลงานการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสตรี

เอกสารวิชาการ ลำดับที่ 238, เล่มที่ 23.

(กรุงเทพ) : กองวิชาการ กรมประชา-
สงเคราะห์, 2533.

เอกสารสรุปผลงานการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสตรี
กองวิชาการ กรมประชาสงเคราะห์ได้ดำเนินการ
จัดทำขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวม ประมวล
ผลงานวิจัยเกี่ยวกับสตรีในด้านต่าง ๆ เพื่อประกอบ
เป็นแนวทางในการนำไปสู่การศึกษาวิจัยเพิ่มเติม
และเป็นแนวทางกว้าง ๆ สำหรับหน่วยงานต่าง ๆ
ที่เกี่ยวข้องใช้ประกอบการพิจารณาวางแผนนโยบาย
และแผนเพื่อการพัฒนาสตรีในโอกาสต่อไป โดยได้
ดำเนินการรวบรวมผลงานจากวิทยานิพนธ์ บทความ
การสัมมนา การศึกษาวิจัยต่าง ๆ ซึ่งเป็นข้อมูลที่
เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหา และพฤติกรรมของสตรี
ในสังคม เป็นจำนวนทั้งสิ้น 110 เรื่อง และได้จัดแบ่ง
ออกเป็นหมวดหมู่ทั้งหมด 6 หมวด คือ หมวดสังคม
และพฤติกรรม จำนวน 52 เรื่อง หมวดครอบครัว
กับการอบรมเลี้ยงดู จำนวน 9 เรื่อง หมวดสุขภาพ
อนามัยและการกีฬา จำนวน 25 เรื่อง หมวดสตรี
กับการสื่อสารมวลชน จำนวน 11 เรื่อง หมวดอาชีพ
และการมีงานทำ จำนวน 9 เรื่อง และหมวดอื่น ๆ
จำนวน 4 เรื่อง โดยแต่ละหมวดที่เสนอ จะเรียงลำดับ
ตามปีการศึกษา และภายใต้ปีการศึกษาจะเรียงตาม
ลำดับอักษรชื่อผู้แต่ง ส่วนข้อมูลที่นำเสนอ นั้น จะ
ให้รายละเอียดเกี่ยวกับรายการทางบรรณานุกรม
วัตถุประสงค์ วิธีการศึกษา ขอบเขตการศึกษา และ
สรุปผล ในรูปแบบเดียวกันตลอดทั้งเล่ม เอกสาร
วิชาการเล่มนี้คงจะเป็นประโยชน์แก่ผู้ปฏิบัติงานด้าน
สตรี ในการนำข้อมูลไปประยุกต์ใช้อ้างอิงให้เกิดผลดี
ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของสตรีในทิศทางที่ถูกต้อง
และเหมาะสมต่อไป

รู้ทิพย์ ห่อวโนทยาน และคนอื่น ๆ. สตรีไทย
บรรณานุกรมและแหล่งสนเทศ พ.ศ. 2526-
2529. กรุงเทพฯ : ศูนย์สนเทศสตรีและห้องสมุด
สภาสตรีแห่งชาติฯ, 2531.

บรรณานุกรม “สตรีไทย : บรรณานุกรมและ
แหล่งสนเทศ พ.ศ. 2526- 2529” นี้ จัดทำโดย ศูนย์
สนเทศสตรี สภาสตรีแห่งชาติฯ และถือได้ว่าเป็น
บรรณานุกรมฉบับเพิ่มเติมของบรรณานุกรมเรื่อง
“สตรีไทย : บรรณานุกรมและแหล่งสนเทศ” ปีพิมพ์
2526 ของศูนย์สนเทศสตรี ทั้งนี้เพื่อเป็นการเสนอ
ข้อเสนอแนะที่ใหม่ทันสมัยขึ้นอันเป็นประโยชน์ต่อผู้
ศึกษาค้นคว้า และปฏิบัติงานด้านพัฒนาสตรี รวมทั้ง
เป็นหนังสืออ้างอิงในการตอบคำถามให้บริการด้าน
ค้นคว้าเกี่ยวกับสตรีด้วย โดยได้รวบรวมรายชื่อสิ่ง
พิมพ์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับสตรีไทยทั้งในรูปของหนังสือ
เอกสารการสัมมนา วิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัย
บทความ และข่าวทั้งจากหนังสือและวารสาร บรรณา-
นุกรมเล่มนี้แบ่งเป็น 4 ภาคคือ ภาคที่ 1 เป็นแหล่ง
สนเทศ รวบรวมรายชื่อสถาบันที่เป็นแหล่งสนเทศ
เกี่ยวกับสตรีที่ได้จากการสำรวจ ได้แก่ แหล่งสนเทศ
ที่เป็นหน่วยงานรัฐบาล หน่วยงานเอกชน และหน่วย
งานต่างประเทศ โดยให้รายละเอียดเกี่ยวกับชื่อหน่วย
งาน ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ ชื่อผู้รับผิดชอบหรือ
ผู้บริหาร ตำแหน่ง ประเภทของหน่วยงาน ชื่อหน่วยงาน
ต้นสังกัด บริการ และรายชื่อเจ้าหน้าที่ที่สามารถติดต่อ
เพื่อขอรับบริการโดยในตอนต้นของภาคนี้ได้จัดทำ
รายชื่อแหล่งสนเทศแยกตามประเภทของหน่วยงาน
ได้แก่ หน่วยงานรัฐบาล หน่วยงานเอกชน หน่วยงาน
ต่างประเทศ และจัดเรียงตามลำดับอักษรของชื่อหน่วย
งานภายในประเภทหน่วยงานเดียวกัน โดยระบุดัชนี
ของแหล่งสนเทศและเลขหน้าที่ข้อมูลของแหล่ง

สนเทศนั้นปรากฏอยู่ด้วย ภาคที่ 2 เป็นบรรณานุกรม
แบ่งเป็นบรรณานุกรมสิ่งพิมพ์ภาษาไทย และบรรณา-
นุกรมสิ่งพิมพ์ภาษาอังกฤษ จัดแยกรายชื่อสิ่งพิมพ์
ออกตามหัวเรื่องต่าง ๆ ภายในหัวเรื่องเดียวกัน จัด
เรียงรายชื่อสิ่งพิมพ์ตามลำดับอักษรของรายการหลัก
กรณีสิ่งพิมพ์ปรากฏชื่อผู้แต่ง รายการหลักคือ ชื่อ
ผู้แต่งและกรณีสิ่งพิมพ์ไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง รายการ
หลักคือ ชื่อเรื่อง และระบุดัชนีย่อของแหล่งสนเทศ
ที่มีสิ่งพิมพ์นั้นไว้ส่วนล่างต่อจากรายการบรรณานุกรม
ซึ่งอักษรย่อจะบอกไว้ในตอนต้นของตัวเล่ม ภาค
ที่ 3 เป็นบรรณานุกรม แบ่งเป็นบรรณานุกรมของรายการหลัก
ของสิ่งพิมพ์ภาษาไทย และรายการหลักของสิ่งพิมพ์
ภาษาอังกฤษ โดยนำรายการหลักของสิ่งพิมพ์มาเรียง
ตามลำดับอักษร กรณีที่รายการหลักคือ ชื่อผู้แต่ง
จะระบุชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่องพร้อมเลขหน้าที่รายละเอียด
ทางบรรณานุกรมของสิ่งพิมพ์นั้น ๆ ปรากฏอยู่ และ
กรณีรายการหลักคือ ชื่อเรื่องจะระบุชื่อเรื่องพร้อม
เลขหน้าที่รายละเอียดทางบรรณานุกรมของสิ่งพิมพ์
นั้น ๆ ปรากฏอยู่ ภาคที่ 4 เป็นบัญชีหัวเรื่องแบ่งเป็น
บัญชีหัวเรื่องภาษาไทย และบัญชีหัวเรื่องภาษาอังกฤษ
โดยนำหัวเรื่องที่ใช้แยกรายชื่อสิ่งพิมพ์ในภาคบรรณา-
นุกรมนั้น มาจัดทำเป็นบัญชีหัวเรื่อง แล้วจัดเรียง
ตามลำดับอักษรของหัวเรื่องพร้อมเลขหน้าที่รายชื่อ
สิ่งพิมพ์ ภายใต้หัวเรื่องนั้น ๆ ปรากฏอยู่
วิระดา สมสวัสดิ์ และวิจิตรา เอี่ยมสะอาด,
บรรณาธิการ. บรรณานุกรมและสาระสังเขป
เอกสารด้านสตรีศึกษาในภาคเหนือ. (เชียงใหม่)
:โครงการสตรีศึกษา คณะสังคมศาสตร์ มหา-
วิทยาลัยเชียงใหม่, 2531.

บรรณานุกรมเล่มนี้ ก่อเกิดมาจากการรวบรวม
เอกสารจากแหล่งที่ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับสตรีศึกษาใน

ภาคเหนือ ซึ่งเป็นโครงการความร่วมมือระหว่างสมาคม
สังคมศาสตร์แห่งประเทศไทยกับโครงการสตรีศึกษา
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ด้วยการ
สนับสนุนจากมูลนิธิฟอร์ด และในการจัดพิมพ์เผยแพร่
นั้น โครงการสตรีศึกษา ได้ดำเนินการจากทุนสนับสนุน
ของมูลนิธิฟอร์ดอีกเช่นกัน โดยได้จัดเนื้อหาออกเป็น
หมวดหมู่เรียงตามลำดับอักษรตามแบบพจนานุกรม
ฉบับราชบัณฑิตยสถาน เริ่มตั้งแต่หมวดการเกษตร
หมวดการเมือง- การปกครอง หมวดการศึกษา หมวด
ทั่วไป หมวดประชากร หมวดเศรษฐกิจ หมวดสังคม
หมวดสังคมและวัฒนธรรม และหมวดสาธารณสุข
ซึ่งแต่ละหมวดจะจัดแยกเอกสารตามประเภทหนังสือ
จุลสาร วารสาร, หนังสือพิมพ์ ที่เป็นภาษาไทยมา
ก่อนเอกสารภาษาอังกฤษ โดยจัดเรียงตามลำดับอักษร
ชื่อผู้แต่งพร้อมกับให้หัวเรื่อง ปีพิมพ์ เนื้อหาและได้
ชื่อผู้แต่ง และภายใต้เอกสารแต่ละเล่มนั้นจะบอกชื่อ
หน่วยงาน ทำให้ทราบแหล่งที่มาของสาระสังเขป
นั้น ๆ ด้วย

สตรีแห่งชาติฯ, สภา. ศูนย์สนเทศสตรี. สห-
บรรณานุกรมด้านสตรีศึกษา. กรุงเทพฯ :ศูนย์
สนเทศสตรี สภาสตรีแห่งชาติฯ, 2531.

สหบรรณานุกรมด้านสตรีศึกษา เล่มที่ 1-4
นี้ จัดทำโดย ศูนย์สนเทศสตรี สภาสตรีแห่งชาติฯ
โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมรายชื่อหนังสือ เอกสาร
สัมมนา วิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัย บทความและ
ข่าวทั้งจากหนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์เกี่ยวกับ
สตรีไทย ซึ่งห้องสมุดและหน่วยงานที่เป็นสมาชิก
รายงานสารนิเทศเกี่ยวกับสตรี จำนวน 35 แห่งส่ง
มาให้ศูนย์สนเทศสตรีซึ่งเป็นหน่วยงานแม่ข่าย โดย
ข้อมูลทางบรรณานุกรมของเล่มที่ 1 อยู่ในระหว่างปี

2530 (ไม่ได้ระบุช่วงเดือนเหมือนเล่มอื่น ๆ) เล่มที่ 2
ระหว่างเดือนเมษายน ถึงพฤศจิกายน 2531 เล่มที่ 3
ระหว่างเดือนธันวาคม 2531 ถึงพฤษภาคม 2532
และเล่มที่ 4 ระหว่างเดือนมิถุนายน 2532 ถึงพฤษภาคม
2533 แต่เนื่องจากห้องสมุด / หน่วยงานบางแห่ง
เพิ่งได้รับสิ่งพิมพ์ที่ย้อนหลัง จากปี พ.ศ. 2530 ทาง
ศูนย์สนเทศสตรีเห็นสมควรคงรายชื่อสิ่งพิมพ์เหล่านั้น
ไว้ในบรรณานุกรม เพื่อเป็นประโยชน์ในการใช้ข้อ
สนเทศหรือสิ่งพิมพ์จากแหล่งสนเทศได้มากแห่ง
และเพื่อเป็นการเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงข้อสนเทศ
แก่ผู้ใ้ใช้มากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์
ของศูนย์สนเทศสตรีที่ได้กำหนดไว้ในโครงการพัฒนา
ศูนย์สนเทศสตรี คือ เพื่อเป็นแหล่งการรวบรวมข้อมูล
เกี่ยวกับสตรีทั้งหมดของประเทศ เพื่อสนองความ
ต้องการของผู้ใช้ข้อมูลอย่างเป็นองค์การถาวร เพื่อ
พัฒนาศูนย์สนเทศสตรีให้มีมาตรฐานพร้อมที่จะจัดเก็บ
และให้บริการข้อมูลสตรีแก่หน่วยงานภาครัฐบาล
และภาคเอกชน ประชาชนทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
คณะกรรมการพัฒนาสตรีแห่งชาติ โดยใช้ประโยชน์
ในการศึกษา วิจัย วางแผนในระดับนโยบายและระดับ
ปฏิบัติงาน และเพื่อสร้างหรือช่วยระบบการจัดเก็บ
ข้อมูลให้สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลสตรีเป็นไปอย่าง
รวดเร็วและมีระบบ ส่วนการจัดเรียงข้อมูลทางบรรณา-
นุกรมของแต่ละเล่มนั้น จัดเรียงลำดับตามตัวอักษร
ของหัวเรื่อง ภายใต้หัวเรื่องจัดเรียงตามลำดับอักษร
ชื่อผู้แต่ง และแต่ละรายการมีตัวย่อของชื่อห้องสมุด /
หน่วยงานที่มีสิ่งพิมพ์รายการนั้น ๆ ปรากฏอยู่ ซึ่ง
ชื่อเต็มสามารถดูได้จากตอนต้นของตัวเล่ม นอกจากนี้
ยังมีบัญชีหัวเรื่อง และบรรณนิทัศน์ชื่อผู้แต่งทั้งภาษาไทย
และภาษาอังกฤษด้วย ซึ่งช่วยให้ผู้ใช้ค้นหาข้อสนเทศ
ที่ปรากฏในตัวเล่มได้อย่างรวดเร็ว

สมศักดิ์ ศรีสันติสุข. การสำรวจองค์ความรู้เกี่ยวกับสตรีในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.

ขอนแก่น : คณะกรรมการโครงการพัฒนาสตรี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2531.

งานวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนจากสมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจองค์ความรู้เกี่ยวกับสตรีในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งได้ทำการสำรวจข้อมูลจากการศึกษาเอกสารและการสัมภาษณ์บุคคล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้ของสตรีจากทั้ง 17 จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในระหว่างวันที่ 1-15 ธันวาคม 2530 โดยได้ทำการวิเคราะห์และเขียนรายงานออกมาในรูปของสาระสังเขป การเสนอผลสาระสังเขปนั้น ได้เสนอแบบเรียงตามลำดับอักษรชื่อจังหวัด โดยเริ่มจากจังหวัดกาฬสินธุ์ ขอนแก่น ชัยภูมิ นครพนม นครราชสีมา บุรีรัมย์ มหาสารคาม มุกดาหาร ยโสธร ร้อยเอ็ด เลย ศรีสะเกษ สกลนคร สุรินทร์ หนองคาย อุดรธานี และอุบลราชธานี ซึ่งแต่ละจังหวัดได้เสนอเป็นประเภทตามลำดับดังนี้ ประเภทงานวิจัย (ประกอบด้วยรายการทางบรรณานุกรม วัตถุประสงค์ของการวิจัย ระเบียบวิธีการวิจัย ผลของการวิจัย) งานบทความ (ประกอบด้วย รายการทางบรรณานุกรม วัตถุประสงค์ สรุปบทความ) งานประเภทอบรมอาชีพ (ประกอบด้วย รายการทางบรรณานุกรม ชื่อโครงการ วัตถุประสงค์ เนื้อหาหลักสูตร คุณสมบัติของผู้เข้าอบรม วิธีดำเนินการระยะเวลา สถานที่ ผลการฝึกอบรม ปัญหาและอุปสรรคหมายเหตุ) งานประเภทอบรมความรู้เฉพาะเรื่อง (มีรายละเอียดเช่นเดียวกับงานประเภทอบรมอาชีพ) และงานประเภทสัมมนา (ประกอบด้วยรายการทางบรรณานุกรม พร้อมสรุปผลของการสัมมนา) นอก

จากนี้ยังได้วิเคราะห์ผลการศึกษางานประเภทต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น เพื่อช่วยให้เข้าใจองค์ความรู้เกี่ยวกับสตรีในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากยิ่งขึ้น สุดท้ายเป็นสรุปและข้อเสนอแนะ จึงนับได้ว่าเป็นงานวิจัยที่ให้ประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจเกี่ยวกับสตรีศึกษาได้เป็นอย่างดี

สุกัญญา หาญตระกูล และคนอื่น ๆ, ผู้รวบรวม. สตรีไทย : บรรณานุกรมและแหล่งสนเทศ. กรุงเทพฯ : สภาสตรีแห่งชาติฯ และโครงการสตรีอาเซียน คณะกรรมการว่าด้วยการพัฒนาสังคม สมาคมประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้, 2526.

ข้อสนเทศที่ปรากฏอยู่ในบรรณานุกรมเล่มนี้ รวบรวมมาจากหนังสือ เอกสารการสัมมนาวิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัย หนังสือพิมพ์ บทความ และบทวิจารณ์ ทั้งที่พิมพ์เผยแพร่แล้วและยังไม่ได้พิมพ์เผยแพร่ ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยมีได้จำกัดช่วงเวลาตีพิมพ์ของเอกสารหรือประเภทของเอกสาร แต่จำกัดแหล่งสนเทศในกรุงเทพฯ และหนังสือ เอกสารข้อสนเทศเกี่ยวกับสตรีไทยที่สำรวจก็จำกัดอยู่แต่เฉพาะที่ได้ศึกษาเรียบเรียงเกี่ยวกับสตรีไทยโดยตรง โดยได้กำหนดขอบเขตหัวข้อเรื่องในการสำรวจและรวบรวมไว้ 6 หัวข้อคือ สถานภาพและบทบาทสตรีไทยโดยทั่วไป สถานภาพและบทบาทในการศึกษา สถานภาพและบทบาทในการใช้แรงงานและมีส่วนร่วมในทางเศรษฐกิจ สถานภาพและบทบาทในทางสุขภาพอนามัยและโภชนาการ สถานภาพและบทบาทในทางการเมืองการปกครอง สถานภาพและบทบาทสตรีในทางกฎหมาย โดยพยายามให้ 6 หัวข้อนี้ครอบคลุมสตรีเกษตรกร และสตรีค้าประเวณีเป็นพิเศษเพราะเห็นว่า สตรีส่วนใหญ่ในประเทศเป็นสตรีเกษตรกร

และเป็นกลุ่มเป้าหมายในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ส่วนกลุ่มสตรีค่าประเมินนั้น เรื่องปัญหาการค้าประเวณีเป็นปัญหาหนึ่งที่สืบเนื่องกันมานาน และจำนวนผู้ประกอบการอาชีพนี้มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างมากเรื่อย ๆ ตลอดระยะเวลา 10-20 ปีที่ผ่านมา ประกอบกับเป็นปัญหาที่มีการอภิปรายถกเถียงกันอย่างกว้างขวาง วิธีใช้บรรณานุกรมเกี่ยวกับสตรีไทยเล่มนี้ จะแบ่งออกเป็น 5 ภาค ภาค 1 เป็นแหล่งสนเทศ รวบรวมรายชื่อสถาบันที่เป็นแหล่งสนเทศเกี่ยวกับสตรีที่ได้จากการสำรวจ แยกออกเป็นแหล่งสนเทศที่เป็นหน่วยงานรัฐบาลซึ่งได้จัดเรียงตามลำดับอักษรภายใต้ชื่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานเอกชน และหน่วยงานต่างประเทศซึ่งได้จัดเรียงตามลำดับอักษรชื่อหน่วยงานนั้น ๆ โดยแต่ละแห่งจะให้รายละเอียดเกี่ยวกับ ชื่อหน่วยงาน ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ ชื่อผู้รับผิดชอบหรือผู้บริหาร ตำแหน่ง ประเภทของหน่วยงาน ชื่อหน่วยงานต้นสังกัด บริการ และรายชื่อเจ้าหน้าที่ที่สามารถติดต่อเพื่อขอรับบริการ ภาค 2 และภาค 3 เป็นดัชนีหัวเรื่องของสิ่งพิมพ์ที่เป็นภาษาไทย และดัชนีหัวเรื่องของสิ่งพิมพ์ที่เป็นภาษาอังกฤษ ซึ่งรวบรวมรายชื่อสิ่งพิมพ์เกี่ยวกับสตรีไทยในเรื่องเดียวกันเรียงเข้าไว้ด้วยกัน โดยให้หัวเรื่องกำกับไว้

เช่น หัวเรื่องกฎหมาย, กามโรค, Abortion, Attitudes เป็นต้น โดยจัดเรียงหัวเรื่องตามลำดับอักษร เมื่อต้องการสิ่งพิมพ์เกี่ยวกับเรื่องใด ก็เปิดดูได้ที่ตัวอักษรตัวแรกของหัวเรื่องนั้น ภายใต้หัวเรื่องจัดเรียงสิ่งพิมพ์ตามลำดับอักษรชื่อผู้แต่ง โดยใช้ชื่อค้นในกรณีที่ผู้แต่งเป็นคนไทย และใช้ชื่อสกุลสำหรับผู้แต่งที่เป็นชาวต่างประเทศ เมื่อสิ่งพิมพ์ใดไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง ก็จะเริ่มด้วยชื่อสิ่งพิมพ์ โดยเรียงลงกันไปกับชื่อผู้แต่งตามลำดับอักษร และบอกแหล่งสนเทศที่มีสิ่งพิมพ์นั้นด้วยอักษรย่อ เช่น กสท. (ขอมูลจาก กรมส่งเสริมการเกษตร) อยู่ทางส่วนล่างต่อจากรายการบรรณานุกรม ซึ่งอักษรย่อนี้จะทราบค่าเต็มได้ต้องดูจากตอนต้นของตัวเล่ม ภาค 4 และภาค 5 เป็นดัชนีผู้แต่งและชื่อเรื่องของสิ่งพิมพ์ที่เป็นภาษาไทย และดัชนีชื่อผู้แต่งและชื่อเรื่องของสิ่งพิมพ์ที่เป็นภาษาอังกฤษ โดยรวบรวมรายชื่อผู้เขียนเรื่องเกี่ยวกับสตรีไทยตามลำดับอักษรชื่อผู้เขียน ในกรณีที่ผู้แต่งเขียนเรื่องไว้หลายเรื่องจะเรียงชื่อเรื่องตามลำดับอักษร โดยมีเลขหน้าที่เรื่องนั้น ๆ ปรากฏอยู่ในภาค 2 และ 3 จึงหวังว่าบรรณานุกรมเล่มนี้คงจะเป็นประโยชน์สำหรับผู้ศึกษาค้นคว้าและปฏิบัติงานด้านพัฒนาสตรี รวมทั้งเป็นหนังสืออ้างอิงในการตอบคำถามให้บริการค้นคว้าเกี่ยวกับสตรีได้เป็นอย่างดี

รายงานการวิจัย เรื่อง ความต้องการสารสนเทศของนักสังคมศาสตร์ใน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

Information Needs of Social Scientists in Thammasat University

วรรณา โดพิบูลย์พงศ์*
นฤมล กิจไพศาลรัตน์**

ความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันแล้วว่า ห้องสมุดมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศเป็นอย่างมากในฐานะเป็นแหล่งเก็บรวบรวมและให้บริการข่าวสารสารสนเทศ นอกจากนี้อุตสาหกรรมด้านการผลิตความรู้ข่าวสารและสารสนเทศต่าง ๆ ก็เพิ่มจำนวนมากขึ้นด้วยทั้งในรูปของสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือและวารสาร ในรูปของวัสดุย่อยส่วน สดุดทัศน์วัสดุ เช่น แถบเสียง แถบแม่เหล็กและอยู่ในฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสารสนเทศในรูปแบบต่าง ๆ เหล่านี้ นอกจากเป็นผู้จัดพิมพ์เผยแพร่ หรือผู้ผลิต ผู้เก็บรวบรวม และจัดวิธีให้บริการอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งได้แก่ห้องสมุด ศูนย์เอกสาร หอจดหมายเหตุ ฯลฯ แล้ว ยังมีผู้ใช้บริการซึ่งได้แก่ นิสิตนักศึกษา บุคคลทุกอาชีพในสาขาวิชาต่าง ๆ ดังนั้นการให้บริการข่าวสารและสารสนเทศ จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นด้วย

ห้องสมุดนับเป็นตัวกลางสำคัญระหว่างผู้พิมพ์เผยแพร่กับผู้ใช้ ดังนั้น การให้บริการอย่างมีประสิทธิภาพจึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่งที่จะต้องศึกษาและพัฒนาขึ้น (กุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ, 2526) ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของบริการห้องสมุดประการสำคัญ ขึ้นกับความสามารถของห้องสมุดในการตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ ดังนั้นห้องสมุดจึงต้องคำนึงถึงความต้องการของผู้ใช้เป็นสำคัญ (Skelton, 1973)

ในมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาชั้นสูงภารกิจหลักที่สำคัญมี 4 ประการ คือการสอนเพื่อผลิตบัณฑิต การวิจัยเพื่อสร้างสรรค์ความก้าวหน้าทางวิชาการ การบริการชุมชน และการรักษาศิลปวัฒนธรรมของชาติ กลุ่มบุคคลหลักผู้ปฏิบัติภารกิจดังกล่าวได้แก่ อาจารย์ และนักวิจัยในมหาวิทยาลัย โดยกลุ่มบุคคลเหล่านี้ย่อมมีความต้องการ และมีการใช้สารสนเทศเพื่อการปฏิบัติภารกิจดังกล่าวให้สำเร็จลุล่วงด้วยเหตุที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เป็นมหา-

* บรรณาธิการ หัวหน้าห้องสมุดสถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

** หัวหน้าบรรณาธิการ ห้องสมุดรูปุส ดี. สมิต คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วารสารห้องสมุด

ปีที่ 36 ฉบับที่ 2 เมษายน-มิถุนายน 2535

วิทยาลัยเก่าแก่แห่งหนึ่งที่มีการเรียน การสอนเน้นหนักในสาขาค้นสังคมศาสตร์ และมีอาจารย์นักวิจัยในสาขาสังคมศาสตร์เป็นจำนวนมากจึงควรได้มีการศึกษาความต้องการข้อเสนอแนะของกลุ่มนักสังคมศาสตร์เหล่านี้ ซึ่งประกอบด้วยอาจารย์และนักวิจัยสังกัดคณะและสถาบันต่าง ๆ คือ คณะนิติศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะเศรษฐศาสตร์ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน สำนักบัณฑิตอาสาสมัคร สถาบันไทยคดีศึกษา สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา สถาบันทรัพยากรมนุษย์ และสถาบันประมวลข้อมูลเพื่อการศึกษาและพัฒนา เพื่อเป็นประโยชน์กับห้องสมุดต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในการจัดบริการให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้กลุ่มนี้ ซึ่งเป็นกลุ่มหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนามหาวิทยาลัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการในการใช้ข้อเสนอแนะ รูปแบบและวิธีการใช้ ตลอดจนการนำข้อเสนอแนะไปใช้ โดยผลจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยหวังว่าจะสามารถตอบคำถามเหล่านี้ได้คือ

1. อาจารย์และนักวิจัยมีวัตถุประสงค์ในการใช้ข้อเสนอแนะประเภทต่าง ๆ แตกต่างกันหรือไม่ และความต้องการในการใช้ข้อเสนอแนะดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับสภาพความแตกต่างเฉพาะบุคคลของอาจารย์และนักวิจัยหรือไม่ (เช่น ตำแหน่งทางวิชาการ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ฯลฯ)

2. อาจารย์และนักวิจัยต้องการข้อเสนอแนะประเภทใด (เช่น หนังสือ วารสาร วิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัย เอกสารการประชุม ฯลฯ) ภาษาใด และมีความทันสมัยมากน้อยเพียงใด

3. อาจารย์และนักวิจัยใช้วิธีการในการค้นข้อเสนอแนะอย่างไร (ดูจากเอกสารอ้างอิงบรรณานุกรม และวารสารสาระสังเขป หรือขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ ฯลฯ)

4. อาจารย์และนักวิจัยมีความต้องการใช้ข้อเสนอแนะสาขาใดมากที่สุด และสาขาใดน้อยที่สุด

วิธีการวิจัย

กลุ่มประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ คณาจารย์และนักวิจัยทางด้านสังคมศาสตร์ของคณะ / สำนัก / สถาบันต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ รวม 7 คณะ 1 สำนัก และ 4 สถาบัน จำนวน 374 คน จากจำนวนทั้งสิ้น 410 คน อันได้แก่ นักสังคมศาสตร์ สังกัดคณะนิติศาสตร์ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี คณะเศรษฐศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา สำนักบัณฑิตอาสาสมัคร สถาบันไทยคดีศึกษา สถาบันทรัพยากรมนุษย์ สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา และสถาบันประมวลข้อมูลเพื่อการศึกษาและพัฒนา

เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล แบบสอบถามที่สร้างขึ้นประกอบด้วยคำถาม 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบ ประกอบด้วยคำถาม 4 ข้อ คือ คณะ / สถาบันที่สังกัด ตำแหน่งทางวิชาการ วุฒิการศึกษาสูงสุด และจำนวนปีที่ปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความต้องการและการใช้ข้อเสนอแนะ ประกอบด้วยคำถาม 6 ข้อ คือ รูปแบบข้อเสนอแนะที่ต้องการ ภาษาที่นำเสนอข้อเสนอแนะ ความทันสมัยของข้อเสนอแนะที่ต้องการแหล่งข้อเสนอแนะ

วารสารห้องสมุด

ปีที่ 36 ฉบับที่ 2 เมษายน- มิถุนายน 2535

ที่ใช้ ปีที่พิมพ์ หัวข้อวิชาที่ต้องการ และวิธีการค้นหา
ข้อสนเทศ รวมทั้งให้แสดงความคิดเห็นและข้อ
เสนอแนะ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ระบุข้อ
อาจารย์หรือนักวิจัยแต่ละคนลงในจดหมายนำเพื่อ
ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม โดยแจก
ให้คณาจารย์และนักวิจัยที่เป็นอาจารย์ประจำและ
ไม่อยู่ในระหว่างศึกษาต่อ คูงานหรือฝึกอบรมดังนี้
คณาจารย์คณะนิติศาสตร์ 44 ชุด คณาจารย์และ
นักวิจัยคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี 92 ชุด
คณาจารย์และนักวิจัยคณะเศรษฐศาสตร์ 75 ชุด
คณาจารย์และนักวิจัยคณะรัฐศาสตร์ 40 ชุด คณาจารย์
คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน 38 ชุด คณา-
จารย์และนักวิจัยคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ 37 ชุด
คณาจารย์และนักวิจัยคณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา
28 ชุด คณาจารย์สำนักบัณฑิตอาสาสมัคร 4 ชุด
นักวิจัยสถาบันไทยคดีศึกษา 9 ชุด นักวิจัยสถาบัน
ทรัพยากรมนุษย์ 3 ชุด นักวิจัยสถาบันเอเชียตะวันออกเฉียง
ศึกษา 1 ชุด นักวิจัยสถาบันประมวลข้อมูลเพื่อการ
ศึกษาและพัฒนา 3 ชุด รวมแบบสอบถามที่แจกไป
ทั้งสิ้น 374 ชุด ได้รับคืนมาทั้งสิ้น 246 ชุด คิดเป็น
ร้อยละ 65 ของประชากรที่ใช้ในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลและการอภิปรายผลการวิจัย

นำข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถามทั้งหมดไป
ประมวลและวิเคราะห์ด้วยเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์
โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติด้านสังคมศาสตร์
(Statistical package for social science) ที่คณะ
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
โดยใช้วิธีการทางสถิติต่างๆ คือ ข้อมูลเกี่ยวกับ
ลักษณะเฉพาะของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดย
คำนวณหาค่าความถี่และค่าร้อยละ และข้อมูลเกี่ยวกับ

ความต้องการและการใช้อินเทอร์เน็ต วิเคราะห์โดย
คำนวณหาค่าร้อยละ และค่าไค - สแควร์ ส่วนแบบ
สอบถามแบบปลายเปิด ซึ่งเป็นการรวบรวมความ
คิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ตอบ เสนอในรูปแบบ
เรียง โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ ดังนี้

1. อาจารย์และนักวิจัยมีวัตถุประสงค์ในการ
ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการสอน เพื่อการวิจัยและเพื่อการ
เขียนงาน / บทความวิชาการ จากวัตถุประสงค์ที่ต่าง
กันดังกล่าว ความต้องการในการใช้อินเทอร์เน็ตประเภท
ต่าง ๆ จึงแตกต่างกัน และมีความสัมพันธ์กับสภาพ
ความแตกต่างเฉพาะบุคคล ตลอดจนความต้องการ
รูปแบบข้อสนเทศที่แตกต่างกัน ดังนี้

ในการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการสอน นักสังคม-
ศาสตร์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการแตกต่างกัน คือ อาจารย์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์
และนักวิจัย ใช้แหล่งข้อสนเทศประเภทหนังสืออ้างอิง
และบัตรบรรณนี้หนังสือพิมพ์แตกต่างกันอย่างมีนัย
สำคัญทางสถิติ และยังพบว่า นักสังคมศาสตร์ทั้ง
5 กลุ่ม ดังกล่าว ต้องการหนังสือตำรา / หนังสือ
ทั่วไปมากที่สุด นอกจากนี้ยังมีความต้องการวารสาร
วิชาการ ในปริมาณรองลงมา ส่วนในการใช้อินเทอร์เน็ต
เพื่อการวิจัย ใช้สิ่งพิมพ์รัฐบาลแตกต่างกันอย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติ และนักสังคมศาสตร์ 3 กลุ่ม
คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาส-
ตราจารย์ ต้องการใช้อินเทอร์เน็ตวารสารวิชาการมากที่สุด ส่วน
อาจารย์ต้องการใช้หนังสือตำรา / หนังสือทั่วไปมาก
ที่สุด และกลุ่มนักวิจัยต้องการใช้วิทยานิพนธ์ และ
รายงานการวิจัยมากกว่าสิ่งพิมพ์ประเภทอื่น ๆ และ
การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเขียนรายงาน / บทความ
วิชาการ มีการใช้ประเภทข้อสนเทศไม่แตกต่างกัน
แต่อย่างไรก็ตามพบว่า อาจารย์และผู้ช่วยศาสตราจารย์
เป็นกลุ่มที่ต้องการใช้หนังสือตำรา / หนังสือทั่วไป

วารสารห้องสมุด

ปีที่ 36 ฉบับที่ 2 เมษายน - มิถุนายน 2535

มากที่สุด ส่วนรองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์
ต้องการใช้วารสารวิชาการมากที่สุด และนักวิจัย
ต้องการใช้หนังสืออ้างอิง วารสารทั่วไป / นิตยสาร
มากที่สุด

นักสังคมศาสตร์ที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน
คือสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และ
ปริญญาเอก ใช้แหล่งข้อสนเทศประเภทหนังสือพิมพ์
โสตทัศนวัสดุและอุปกรณ์วารสารบรรณและสาระ
สังเขป บัตรรายการ บัตรบรรณานุกรมวารสารภาษาไทย
และบัตรบรรณานุกรมหนังสือพิมพ์ เพื่อวัตถุประสงค์ใน
การสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอก
จากนี้ยังพบว่า ทั้ง 3 กลุ่ม มีความต้องการใช้หนังสือ
ตำรา / หนังสือทั่วไป ปริมาณมากที่สุด และต้องการ
ใช้วารสารวิชาการและหนังสืออ้างอิงปริมาณรองลงมา
และการใช้เพื่อการวิจัย ใช้วารสารบรรณานุกรมและสาระ
สังเขปและบัตรรายการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
และพบว่า ผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีต้องการ
ใช้หนังสือตำรา / หนังสือทั่วไป มากที่สุด และวารสาร
วิชาการปริมาณรองลงมา ส่วนผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับ
ปริญญาโทและปริญญาเอก ต้องการใช้วารสาร
วิชาการปริมาณมากที่สุด ส่วนการใช้เพื่อการเขียนงาน
/ บทความวิชาการ พบว่ามีการใช้รูปแบบข้อสนเทศ
ไม่แตกต่างกัน และผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญา
ตรี และระดับปริญญาเอก ต้องการใช้หนังสือตำรา /
หนังสือทั่วไป มากที่สุด ส่วนผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับ
ปริญญาโท ต้องการใช้วารสารวิชาการมากที่สุด และ
หนังสืออ้างอิงปริมาณรองลงมา

นักสังคมศาสตร์ที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงาน
แตกต่างกัน คือ ทำงานระหว่าง 1-3 ปี, 4-6 ปี, 7-9
ปี และ 10 ปีขึ้นไป ใช้แหล่งข้อสนเทศเพื่อการสอน
ประเภทวารสารบรรณานุกรม และสาระสังเขปแตกต่าง
กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ วัสดุประเภทอื่นนอก

เหนือจากนี้มีความต้องการใช้ไม่แตกต่างกัน และผู้
ที่ปฏิบัติหน้าที่ระหว่าง 1-3 ปี, 4-6 ปี และ 10 ปี
ขึ้นไป เป็นกลุ่มที่ต้องการใช้หนังสือตำรา / หนังสือ
ทั่วไปมากที่สุด ส่วนผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ระหว่าง 7-9
ปี ต้องการใช้วารสารวิชาการมากที่สุด ในการใช้
เพื่อการวิจัย พบว่าใช้ข้อสนเทศไม่แตกต่างกัน และ
มีเพียงนักสังคมศาสตร์กลุ่มที่ปฏิบัติงานระหว่าง 1-3
ปี เท่านั้นที่ต้องการใช้หนังสือตำรา / หนังสือทั่วไป
มากที่สุด ส่วนอีก 3 กลุ่มที่เหลือ ต้องการใช้วารสาร
วิชาการมากที่สุด และหนังสือตำรา / หนังสือทั่วไป
ปริมาณรองลงมา และในการใช้เพื่อการเขียนงาน /
บทความวิชาการ พบว่าใช้วิทยานิพนธ์ / รายงานการ
วิจัย และบรรณานุกรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติ และกลุ่มผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ระหว่าง 1-3 ปี
และ 4-6 ปี มีความต้องการใช้หนังสือตำรา / หนังสือ
ทั่วไปปริมาณมากที่สุด ส่วนกลุ่มผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่
ระหว่าง 7-9 ปี และ 10 ปีขึ้นไป ต้องการใช้วารสาร
วิชาการมากที่สุด

2. ในการศึกษาความต้องการรูปแบบข้อสนเทศ
ภาษา และความทันสมัยของข้อสนเทศ พบว่า

2.1 รูปแบบของข้อสนเทศ ที่ต้องการใช้
นั้น จากการศึกษาพบว่าเพื่อวัตถุประสงค์ในการสอน
นักสังคมศาสตร์ต้องการใช้หนังสือตำรา / หนังสือ
ทั่วไปมากที่สุด ปริมาณรองลงมา ได้แก่วารสาร
วิชาการ หนังสืออ้างอิง วิทยานิพนธ์ / รายงานการ
วิจัย และประเภทที่ต้องการใช้น้อยที่สุด คือคู่มือช่วย
ค้นประเภทบัตรบรรณานุกรม และฐานข้อมูลสำเร็จรูปจาก
คอมพิวเตอร์ ข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับข้อค้นพบ
ของพะวงพิศ เทียนทิม (2533) ที่พบว่า คณาจารย์
ส่วนใหญ่ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น นิยมใช้หนังสือ
ตำราภาษาต่างประเทศเพื่อประกอบการสอน และ
พูลสุข น้าสุนีย์ (2527) พบว่า คณาจารย์ทางด้าน

วารสารห้องสมุด

ปีที่ 36 ฉบับที่ 2 เมษายน- มิถุนายน 2535

สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ใช้หนังสือภาษาอังกฤษมากที่สุด เพื่อประกอบการสอนเช่นเดียวกัน สุริย์ บุญงามคง (2527) ค้นพบว่า คณาจารย์สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าวิทยาเขตเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ต้องการใช้อินเทอร์เน็ตในรูปแบบหนังสือตำรา วารสารวิชาการและรายงานทางวิชาการมากเป็น 3 อันดับแรก และมีณา สวัสดิ์สรพ์ (2521) ซึ่งได้สำรวจการใช้ทรัพยากรห้องสมุดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อประกอบการสอนของคณาจารย์ พบว่าส่วนใหญ่มักใช้หนังสืออ้างอิงหนังสือทั่วไป และวารสารภาษาต่างประเทศ ส่วนที่ใช้น้อยมากคือ ทัศนวัสดุและอุปกรณ์

สำหรับรูปแบบข้อเสนอแนะที่ใช้เพื่อการวิจัย จากการศึกษาพบว่าส่วนใหญ่ต้องการใช้วารสารวิชาการ และขณะเดียวกันยังมีความต้องการใช้หนังสือตำรา / หนังสือทั่วไป ปริมาณรองลงมา นอกจากนี้ยังมีความต้องการข้อเสนอแนะรูปแบบอื่น ๆ เช่น หนังสืออ้างอิง และวิทยานิพนธ์ / รายงานการวิจัย ส่วนรูปแบบที่ต้องการใช้น้อยที่สุด เป็นคู่มือช่วยค้นประเภทบัตรบรรณ และฐานข้อมูลสำเร็จรูปจากคอมพิวเตอร์ ข้อค้นพบดังกล่าว สอดคล้องกับข้อค้นพบของ นวลลอ ไชยมงคล (2522) ที่ว่า คณาจารย์คณะแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ที่เคยทำงานวิจัยมาแล้วจะใช้วารสารภาษาอังกฤษ หนังสือตำรา และหนังสืออ้างอิงภาษาอังกฤษโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสิ่งพิมพ์ประเภทอื่น ๆ มีการใช้น้อย และผู้ที่กำลังทำงานวิจัยใช้หนังสืออ้างอิงภาษาอังกฤษ และสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ในระดับปานกลาง ซึ่งใกล้เคียงกับข้อค้นพบของศรีวรรณ ขอดนิล (2527) ที่พบว่า คณาจารย์คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่นใช้หนังสือภาษาอังกฤษและวารสารต่างประเทศ เพื่อการวิจัยในระดับมาก ใช้รายงานผลการวิจัย หนังสืออ้างอิง

ภาษาอังกฤษ หนังสืออ้างอิงภาษาไทย วารสารภาษาไทย หนังสือภาษาไทย และสิ่งพิมพ์รัฐบาลในระดับปานกลาง ใช้กฤตภาค จุลสาร หนังสือพิมพ์ และวิทยานิพนธ์ในระดับน้อย

สำหรับรูปแบบข้อเสนอแนะที่นักสังคมศาสตร์ต้องการใช้ เพื่อการเขียนงาน / บทความทางวิชาการนั้นส่วนใหญ่ ใช้หนังสือตำรา / หนังสือทั่วไป วารสารทางวิชาการ และยังมีความต้องการใช้อินเทอร์เน็ตประเภทอื่น ๆ อีก เช่น หนังสืออ้างอิง และวิทยานิพนธ์ / รายงานการวิจัย ส่วนที่ต้องการใช้น้อยที่สุด ได้แก่ บัตรบรรณิกฤตภาค บัตรบรรณอื่น ๆ และฐานข้อมูลสำเร็จรูปจากคอมพิวเตอร์ เช่นเดียวกับการใช้เพื่อการสอนและการวิจัย

2.2 ภาษาที่นำเสนอข้อเสนอแนะ จากการศึกษาคำแนะนำข้อเสนอแนะไม่ว่าจะพิจารณาจากตำแหน่งทางวิชาการ วุฒิการศึกษา หรือจำนวนปีที่ปฏิบัติงาน พบว่าส่วนใหญ่ต้องการข้อเสนอแนะที่เป็นภาษาไทย ปริมาณมากที่สุด ปริมาณรองลงมา ต้องการข้อเสนอแนะภาษาอังกฤษและภาษาของข้อเสนอแนะที่มีความต้องการใช้น้อยที่สุด ได้แก่ ภาษาสเปน ข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับข้อค้นพบของสุริย์ บุญงามคง (2527) ที่พบว่า คณาจารย์สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าวิทยาเขตเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ต้องการใช้อินเทอร์เน็ต และภาษาอังกฤษมากที่สุด เช่นเดียวกับสุริพร เมืองอ่ำ (2524) พบว่าอาจารย์โรงเรียนเตรียมทหารต้องการใช้อินเทอร์เน็ตที่เป็นภาษาไทยมากที่สุด และสุกัญญา ภิญญิตระกูล (2530) พบว่าครูและอาจารย์โรงเรียนสารพัดช่างในกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่ ต้องการใช้อินเทอร์เน็ตที่เป็นภาษาไทยในขณะที่พะวงพิศ เทียนทิม (2523) พบว่าคณาจารย์มหาวิทยาลัยขอนแก่นส่วนใหญ่ นิยมใช้ตำราภาษาต่างประเทศมากที่สุด รองลงมาใช้ตำรา

วารสารห้องสมุด

ปีที่ 36 ฉบับที่ 2 เมษายน-มิถุนายน 2535

ภาษาไทย และรัตนาวดี เถกิงสุขวัฒนา (2532) พบว่า คณาจารย์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ใช้สิ่งพิมพ์ภาษาอังกฤษมากที่สุด

2.3 ความทันสมัยของข้อเสนอแนะ จากการศึกษาค้นคว้าไม่พบว่ามีการพิจารณาจากองค์ประกอบตำแหน่งทางวิชาการ วุฒิทางการศึกษา หรือจำนวนเวลาที่ปฏิบัติงาน นักสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ต้องการใช้ข้อเสนอแนะใหม่ล่าสุด ปริมาณมากที่สุด ปริมาณรองลงมาเป็นข้อเสนอแนะ อายุ 1-5 ปีที่ผ่านมา และยังเป็นสิ่งพิมพ์ที่ทันสมัยเท่าใด ความต้องการใช้ก็ยิ่งน้อยลงเช่นเดียวกับสุริย์ บุญงามมงคล พบว่า คณาจารย์สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาเขตเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ต้องการใช้ข้อเสนอแนะปีใหม่ล่าสุดถึง 5 ปีที่ผ่านมา และสุกัญญา ภิญโญตระกูล (2530) พบว่าครูและอาจารย์โรงเรียนสารพัดช่างในกรุงเทพมหานครต้องการใช้ข้อเสนอแนะที่ทันสมัย รุ่งทิพย์ ห่อวโนทยาน (2525) ได้ทำการสำรวจสภาพการใช้วารสารวิชาการภาษาต่างประเทศของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พบว่าวารสารที่

มีอายุระหว่าง 0-5 ปี เป็นวารสารที่มีการใช้มากที่สุด และนฤมล กิจไพศาลรัตน์ และสุวรรณา ทองสีสุกใส (2529) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การใช้วารสารสาขาการพยาบาลในมหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า ผู้ใช้วารสารฉบับปัจจุบันมากกว่าฉบับย้อนหลัง สำหรับฉบับย้อนหลังที่ต้องการใช้มากเป็นวารสารที่ดีพิมพ์ไม่เกิน 5 ปี

3. สำหรับวิธีการค้นข้อเสนอแนะ จากการศึกษาค้นคว้าพบว่า กลุ่มนักสังคมศาสตร์ที่เป็นอาจารย์ (หมายถึง อาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์) ค้นข้อเสนอแนะด้วยบัตรรายการมากที่สุด วิธีการอื่น นอกจากนั้นได้แก่ ดูจากบัญชีรายชื่อหนังสือใหม่และวิธีที่ใช้น้อยที่สุด คือ ค้นจากฐานข้อมูลสำเร็จรูป เช่นเดียวกับกลุ่มนักวิจัยที่ค้นข้อเสนอแนะด้วยบัตรรายการมากที่สุด นอกจากนั้นใช้วิธีการค้นจากหนังสือบรรณานุกรม และดูจากรายการ / เอกสารอ้างอิงที่ปรากฏท้ายเล่มหนังสือ หรือบทความวารสาร และวิธีที่ใช้น้อยที่สุด คือ ค้นจากข้อมูลสำเร็จรูป (รายละเอียดในตารางที่ 1)

วารสารห้องสมุด

ปีที่ 36 ฉบับที่ 2 เมษายน- มิถุนายน 2535

ตารางที่ 1 วิธีการค้นหาข้อเสนอของอาจารย์และนักวิจัย

วิธีการค้นหาข้อเสนอ	อาจารย์ (M = 226)		นักวิจัย (N = 20)	
	จำนวน	%	จำนวน	%
ค้นจากบัตรรายการ	208	92.0	18	90.0
ดูจากรายชื่อนักวิจัย	187	82.7	10	50.0
ค้นจากหนังสือบรรณานุกรม	137	60.6	14	70.0
ค้นจากบรรณานุกรมและวารสารสาระสังเขป	90	39.8	12	60.0
ดูจากรายการเอกสารอ้างอิงที่ปรากฏท้ายเล่มหนังสือ หรือบทความวารสาร	148	65.5	14	70.0
ค้นจากบัตรบรรณานุกรมต่าง ๆ	80	35.4	10	50.0
ค้นตามชั้นหนังสือ / วารสารด้วยตนเอง	111	49.1	8	40.0
ขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขา	80	35.4	7	35.0
ขอให้บรรณารักษ์ / เจ้าหน้าที่ห้องสมุดช่วยค้นให้	95	42.0	9	45.0
ค้นจากฐานข้อมูลสำเนาต่าง ๆ	31	13.7	2	10.0

วารสารห้องสมุด

ปีที่ 36 ฉบับที่ 2 เมษายน-มิถุนายน 2535

ข้อค้นพบดังกล่าว สอดคล้องกับข้อค้นพบของ
ละอองกาญจน์ สุริชัยพาณิชย์ (2520) ที่พบว่า นัก
ศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ค้นหาสิ่งที่ต้องการจาก
ห้องสมุดด้วยการใช้บัตรรายการพอ ๆ กับการใช้
วิธีเดินดูจากชั้น เช่นเดียวกับอาจารย์คณะเกษตรศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ค้นหาสิ่งพิมพ์รัฐบาลโดยการ
ใช้บัตรรายการเป็นคู่มือช่วยค้น (คุณาวุฒิ เทียมทอง,
2526) และอาจารย์คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัย
เชียงใหม่ ใช้วิธีค้นหาข้อมูลด้วยตนเองมากที่สุด และ
นอกจากนี้ใช้วิธีสอบถามจากบรรณารักษ์ (นวลลออ
ไชยมงคล, 2522)

4. สาขาวิชาที่อาจารย์และนักวิจัย มหาวิทยาลัย

ธรรมศาสตร์ มีความต้องการใช้มากที่สุด ได้แก่
สาขาเศรษฐศาสตร์ ปริมาณรองลงมาคือสังคมวิทยา
ประวัติศาสตร์ สำหรับสาขาที่มีการใช้น้อย หรือไม่มี
การใช้เลย ได้แก่ บรรณารักษศาสตร์ ดนตรี วารสาร-
ศาสตร์ และสื่อสารมวลชน สังคมสงเคราะห์ศาสตร์
และกฎหมาย ตามรายละเอียดในตารางที่ 2 ข้อค้นพบ
ดังกล่าวใกล้เคียงกับข้อค้นพบของ รุ่งทิพย์ ห่อวโน-
ทยาน (2525) ที่ศึกษาการใช้วารสารภาษาต่างประเทศ
ในห้องสมุดกลาง สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรม-
ศาสตร์ พบว่าวารสารสาขาวิชาที่มีการใช้มาก คือ
วารสารสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ และพาณิชยศาสตร์
รัฐศาสตร์ ปรัชญา- ศาสนา บรรณานุกรม

ตารางที่ 2 หัวข้อวิชาของข้อสอบที่อาจารย์และนักวิจัยต้องการใช้ จำแนกตามปีพิมพ์ของข้อสอบ

หัวข้อวิชา	1990-1988 (N=246)			1987-1985 (N=246)			1984-1978 (N=246)						
	อาจารย์ จำนวน	%	นักวิจัย จำนวน	อาจารย์ จำนวน	%	นักวิจัย จำนวน	อาจารย์ จำนวน	%	นักวิจัย จำนวน	%			
หัวข้อวิชา	ปรัชญา	22	8.9	1	.4	21	8.5	2	.8	18	7.3	1	.4
	จิตวิทยา	30	12.3	3	1.2	25	10.2	2	.8	13	5.3	-	-
	ศาสนา	16	6.5	3	1.2	11	4.5	4	1.6	13	5.3	3	1.2
	ประวัติศาสตร์	37	15.0	6	2.4	32	13.0	7	2.8	29	11.8	6	2.4
	ภูมิศาสตร์	11	4.5	3	1.2	6	2.4	1	.4	5	2.0	-	-
	มานุษยวิทยา	43	17.5	6	2.4	36	14.2	6	2.4	27	11.0	4	1.6
	สังคมวิทยา	63	25.6	8	3.3	45	18.3	8	3.3	33	13.4	4	1.6
	สังคมสงเคราะห์ศาสตร์	33	13.4	2	.8	24	9.8	-	-	15	6.1	-	-
	เศรษฐศาสตร์	100	40.7	11	4.5	85	34.6	8	3.3	51	20.7	4	1.6
	รัฐศาสตร์	59	24.0	7	2.8	40	16.3	5	2.0	34	13.8	2	.8
	กฎหมาย	52	21.1	2	.8	35	14.2	-	-	31	12.6	-	-
	วารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน	37	15.0	-	-	28	11.4	-	-	23	9.3	-	-
	พาณิชยศาสตร์และการบัญชี	57	23.2	2	.8	36	14.6	1	.4	24	9.8	1	.4
	การศึกษา	18	7.3	6	2.4	14	5.7	3	1.2	9	3.7	1	.4
	ภาษาและวรรณคดี	19	7.7	2	.8	9	3.7	1	.4	10	4.1	1	.4
	บรรณารักษศาสตร์	6	2.4	1	.4	3	1.2	1	.4	2	.8	-	-
ดนตรี	7	2.8	-	-	3	1.2	-	-	3	1.2	-	-	
ศิลปปริทัศน์	11	4.5	1	.4	7	2.8	1	.4	7	2.8	1	.4	

วารสารห้องสมุด

ปีที่ 36 ฉบับที่ 2 เมษายน-มิถุนายน 2535

5. สำหรับแหล่งข้อเสนอแนะ จากการศึกษาพบว่า กลุ่มผู้ใช้ที่เป็นอาจารย์ใช้แหล่งข้อเสนอแนะประเภท ชมการแสดงสาธิตมากที่สุด ปริมาณรองลงมาคือใช้ หนังสือและวัสดุต่าง ๆ ของภาควิชา และแหล่งที่มีการใช้น้อยที่สุด คือ หอสมุดกลาง สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในขณะที่กลุ่มนักวิจัยใช้ หอสมุดกลาง สำนักหอสมุด ปริมาณมาก และใช้ แหล่งการประชุมสัมมนาหรือสอบถามจากผู้รู้ ปริมาณ รองลงมา และชมการแสดงสาธิตน้อยที่สุด สำหรับ แหล่งข้อเสนอแนะภายนอกสถาบันที่อาจารย์ใช้มากที่สุด คือ การฟังรายการวิทยุ / โทรทัศน์ และใช้น้อยที่สุด คือ ใช้บริการค้นข้อเสนอแนะด้วยคอมพิวเตอร์ ตรงกันข้าม กับกลุ่มนักวิจัยที่ใช้บริการค้นข้อเสนอแนะด้วยคอมพิวเตอร์มากที่สุด และใช้น้อยที่สุด คือ การฟังรายการ

วิทยุ / โทรทัศน์ ตามรายละเอียดในตารางที่ 3 ข้อค้นพบดังกล่าวมีความแตกต่างจากการศึกษาวิจัยโดยทั่วไป ที่พบว่า คณาจารย์สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาเขตเจ้าคุณทหารลาดกระบัง นิยมใช้ห้องสมุดของตนเองมากกว่าห้องสมุดอื่น (สุริย์ บุญงามมงคล, 2527) อาจารย์ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ส่วนใหญ่มักใช้หอสมุดกลางและห้องสมุดภายในคณะที่ตนสอนอยู่ (ณิณา สวัสดิ์สรรพ, 2521) คณาจารย์คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น นิยมใช้ห้องสมุดที่ตนสังกัด และใช้แหล่งข้อเสนอแนะภายในสถาบันมากกว่าข้อเสนอแนะภายนอกสถาบัน (นัยิกา เมฆจรสกุณ, 2528) และอาจารย์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ใช้สำนักบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช มากที่สุด (รัตนาวดี เถลิงสุขวัฒนา, 2532)

วารสารห้องสมุด

ปีที่ 36 ฉบับที่ 2 เมษายน- มิถุนายน 2535

ตารางที่ 3 ปริมาณการใช้แหล่งข้อมูลประเภทของอาจารย์และนักวิจัย

แหล่งข้อมูล	อาจารย์		นักวิจัย		รวม	
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%
แหล่งข้อมูลภายในสถาบัน	204	91.1	20	8.9	224	100
หอสมุดกลางสำนักหอสมุด	221	92.1	18	7.5	239	100
ห้องสมุดคณะที่สังกัด	184	92.0	16	8.0	200	100
ห้องสมุดคณะ / สถาบันอื่น ๆ ภายใน	140	94.0	9	6.0	149	100
หนังสือ และวัสดุต่าง ๆ ของภาควิชา	180	92.8	14	7.2	194	100
หนังสือและวัสดุต่าง ๆ ส่วนตัว	145	93.5	10	6.5	155	100
รับฟังรายการวิทยุของมหาวิทยาลัย	142	94.7	8	5.3	150	100
ชมการแสดงสาริต	163	93.1	12	6.9	175	100
เข้าร่วมการฝึกอบรมหรือประชุมปฏิบัติการ	161	91.5	15	8.5	176	100
พบปะสนทนา เช่น ประชุม สัมมนา สอบถามผู้รู้ ฯลฯ						
แหล่งข้อมูลภายนอกสถาบัน	166	90.7	17	9.3	183	100
ห้องสมุด	154	91.1	15	8.9	169	100
ศูนย์เอกสาร	180	92.8	14	7.2	194	100
หน่วยงานราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง	160	93.0	12	7.0	172	100
รับฟังรายการวิทยุ / โทรทัศน์	141	92.8	11	7.2	152	100
ชมการแสดงสาริตหรือดูงาน	165	92.2	14	7.8	179	100
เข้าร่วมการฝึกอบรมหรือประชุมปฏิบัติการ	163	91.6	15	8.4	178	100
พบปะสนทนา เช่น ประชุม สัมมนา สอบถามผู้รู้ภายนอกสถาบัน ฯลฯ	131	90.3	14	9.7	145	100
ใช้บริการค้นข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์						

วารสารห้องสมุด

ปีที่ 36 ฉบับที่ 2 เมษายน-มิถุนายน 2535

6. ความคิดเห็นที่นักสังคมศาสตร์มีต่อบริการของสำนักหอสมุด และห้องสมุดคณะ มีดังนี้

รูปแบบของการให้บริการ

เนื่องจากระบบหอสมุดในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นระบบรวมศูนย์ ดังนั้นเพื่อความสะดวกในการให้บริการ และความรวดเร็วที่ผู้ใช้จะเข้าถึงข้อเสนอแนะได้ ควรจัดให้มีบริการค้นข้อเสนอแนะด้วยเทคโนโลยีทันสมัย ทั้งนี้อาจอยู่ในรูป

1. ฐานข้อมูลสำเร็จรูป ที่เรียก CD-ROM ในสาขาวิชาต่าง ๆ

2. การจัดสร้างฐานข้อมูลเฉพาะด้าน ที่ไม่ซ้ำซ้อนกับหน่วยงาน หรือสถาบันอื่น เช่น ฐานข้อมูลทางด้านนิติศาสตร์ไทย

3. สร้างข่ายงานห้องสมุด โดยมีศูนย์กลางที่สำนักหอสมุด และติดต่อไปยังข่ายงานห้องสมุดคณะต่าง ๆ เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวก สำหรับผู้ใช้บริการที่อยู่ตามห้องสมุดคณะจะได้เข้าถึงข้อเสนอแนะได้อย่างรวดเร็ว

ประเภทวัสดุที่ให้บริการ

1. ห้องสมุดควรจัดหาวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ทันสมัย นอกเหนือจากวัสดุห้องสมุดประเภทสิ่งตีพิมพ์ เช่น ไมโครฟิล์ม ไมโครฟิช หรือสไลด์ทัศน์ วัสดุประเภทต่าง ๆ รวมทั้งมีการจัดทำรายชื่อของข้อเสนอแนะที่อยู่ในรูปวัสดุเหล่านี้ เพื่อสะดวกในการค้น

2. ควรจัดหาวารสารให้เพียงพอ ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ เพื่อให้บริการทั้งในห้องสมุดคณะ และสำนักหอสมุด โดยเป็นวารสารที่ทันสมัยและตรงกับความต้องการของผู้ใช้มากที่สุด เช่น ในห้องสมุดคณะรัฐศาสตร์ ควรจัดให้มีวารสารสำคัญทางการบริหาร เช่น Harvard Business Review เป็นต้น สำหรับในสาขาสังคมวิทยา ควรบอกรับวารสารวิชาการภาษาอังกฤษให้มากกว่านี้ เนื่องจากวารสารต่างประเทศ

มีข้อเสนอแนะที่ทันสมัยที่สุดเหมาะสำหรับการสอนและการวิจัย

3. ควรจัดหาหนังสือให้มีปริมาณเพียงพอแก่การให้บริการ และควรเป็นหนังสือใหม่ที่ทันสมัยอยู่เสมอ โดยเฉพาะทางด้านสังคมสงเคราะห์ รัฐศาสตร์ นิติศาสตร์ การบริหารและการจัดการ

4. ควรจัดทำบริการสรุปข้อมูลข่าวสารจากเอกสารข้อเสนอแนะเฉพาะเรื่อง เฉพาะสาขา

5. ควรจัดหาเอกสารการสัมมนาทั้งในประเทศและต่างประเทศให้ทันสมัยและเพียงพอ และจัดให้เป็นหมวดหมู่ ตามกลุ่มประชากรและพื้นที่เป้าหมาย เพื่อสะดวกในการค้น

6. ควรจัดหาเอกสารการวิจัยที่ทันสมัยอยู่เสมอจากสถาบันการวิจัยต่าง ๆ เช่น สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ และ TDRI เป็นต้น

อาจกล่าวได้ว่าประเภทของวัสดุที่ผู้ใช้ต้องการให้มีบริการในสำนักหอสมุด และห้องสมุดคณะ ควรทันสมัยกว่าที่เป็นอยู่ในขณะนี้ และควรมีปริมาณเพียงพอ อีกทั้งยังไม่ควรจำกัดเฉพาะหนังสือหรือวารสารเท่านั้น ควรมีข้อมูลปฐมภูมิประเภทเอกสารการวิจัยด้วย และควรมีแหล่งจัดหาหลายแหล่ง ถ้าเป็นสิ่งพิมพ์ภายในประเทศ ควรจัดหาจากสถาบันธุรกิจเอกชนด้วย ซึ่งเป็นแหล่งข้อเสนอแนะที่มีเอกสารทันสมัย และเป็นประโยชน์มาก เช่น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์การเกษตรของเจริญโภคภัณฑ์ เป็นต้น หากเป็นสิ่งพิมพ์จากต่างประเทศ ไม่ควรจำกัดเฉพาะสิ่งพิมพ์ของสหรัฐอเมริกาเท่านั้น ประเทศอื่น ๆ ในยุโรปและญี่ปุ่นก็มีแหล่งข้อเสนอแนะที่น่าสนใจและเป็นประโยชน์ไม่น้อย

วัสดุช่วยค้นคว้า

1. ควรจัดหาวารสารสาระสังเขป และดัชนีวารสารที่ทันสมัยให้เพียงพอเพื่อเป็นคู่มือในการ

วารสารห้องสมุด

ปีที่ 36 ฉบับที่ 2 เมษายน-มิถุนายน 2535

ช่วยกันบทความจากวารสาร และสิ่งพิมพ์อื่น ๆ

2. ควรมีการตรวจสอบ collection หนังสืออ้างอิงให้ทันสมัยอยู่เสมอ โดยจัดทำรายการใหม่ ๆ ที่น่าสนใจเข้ามาให้บริการ เช่น รายงานประจำปี ข้อมูลสถิติ ส่วนรายการใดที่เก่าล้าสมัย ควรจำหน่ายออก

ระบบการจัดเก็บและการให้บริการ

ควรมีระบบการจัดเก็บหนังสือ วารสาร และวัสดุห้องสมุดอื่น ๆ ให้สะดวกแก่การค้นในปัจจุบัน ผู้ใช้มักประสบปัญหา คือ พบว่ามีรายชื่อ หนังสือ / วารสาร อยู่ในห้องสมุด แต่ไม่พบตัวเล่ม หรือผู้ใช้ไม่สามารถหาวารสารเย็บเล่มได้พบ

บริการอื่น ๆ

1. ควรขยายเวลาการให้บริการ ทั้งสำนักหอสมุดและห้องสมุดคณะ
2. ควรขยายพื้นที่ให้บริการให้กว้างเพียงพอเพื่อสะดวกในการใช้บริการ
3. ควรคิดค่าบริการถ่ายเอกสารให้มีราคาถูกกว่า

ในปัจจุบัน ทั้งนี้เพื่อป้องกันการขโมยหนังสือ หรือการฉีกทำลายหนังสือ

4. ควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่ และบรรณารักษ์ คอยให้บริการช่วยค้นคว้าอย่างเพียงพอ ทั้งนี้เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกสำหรับผู้ใช้บริการ โดยเฉพาะอาจารย์

การแก้ปัญหา

1. สำนักหอสมุด ควรมีการสำรวจความต้องการในการใช้ข้อเสนอ และพยายามตอบสนองความต้องการของผู้ใช้อย่างทันทั่วถึง เช่น การจัดหาเอกสารสิ่งพิมพ์ที่ทันสมัย

2. ส่งบรรณารักษ์ไปรับการฝึกอบรม หรือศึกษาดูงานด้านเทคโนโลยีห้องสมุดที่ห้องสมุดต่าง ๆ ในต่างประเทศ เพื่อนำมาปรับปรุงใช้ในการพัฒนาระบบต่าง ๆ ภายในสำนักให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และอย่างสอดคล้องเหมาะสม

3. ควรมีการประชาสัมพันธ์ความก้าวหน้าในด้านต่าง ๆ ของขบวนการข้อเสนอเทคโนโลยีให้ผู้ใช้ทราบ

เอกสารอ้างอิง

ภาษาอังกฤษ

Skelton, Barbara. Scientists and social scientists as information users : a comparison of results of science user studies with the investigation into information requirement of the social sciences. *Journal of Librarianship*. 5 (1973) : 143.

ภาษาไทย

กุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ. บริการสนเทศในห้องสมุดสมัยใหม่ : เทคโนโลยีสมัยใหม่ในงานห้องสมุด. *วารสารห้องสมุด*. 27, 1 (ม.ค.- มี.ค. 2526) : 24- 33.

คุณาวุฒิ เทียมทอง. การใช้สิ่งพิมพ์รัฐบาลของคณาจารย์ คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. *วิทยานิพนธ์ปริญญาโท* ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.

ณิศา สวัสดิ์สรรพ. การสำรวจการใช้ทรัพยากรห้องสมุด จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อประกอบการสอนของคณาจารย์. *วิทยานิพนธ์ปริญญาโท* ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521.

นฤมล กิจไพศาลรัตน์ และสุวรรณ ทองสีสุกใส. รายงานการวิจัยเรื่องการใช้วารสารสาขาการพยาบาลในมหาวิทยาลัยขอนแก่น. *ขอนแก่น : สำนักวิทยบริการและคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 2529.

นวลลออ ไชยมงคล. การศึกษาการใช้ทรัพยากรห้องสมุด เพื่องาน และงานวิจัยทางการแพทย์ ของคณาจารย์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. *วิทยานิพนธ์ปริญญาโท* ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.

นาฬิกา เมฆจรสกุล. ความต้องการและการใช้ข้อสนเทศของคณาจารย์ศูนย์วิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. *วิทยานิพนธ์ปริญญาโท* ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.

พะวงพิศ เทียมทิม. ปัญหาการใช้วัสดุการสอนในห้องสมุดกลางของคณาจารย์มหาวิทยาลัยขอนแก่น. *วิทยานิพนธ์ปริญญาโท* ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.

พุดสุข น้าสุนีย์. การใช้ทรัพยากรห้องสมุดเพื่อประกอบการสอนของคณาจารย์ทางด้านสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. *วิทยานิพนธ์ปริญญาโท* ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.

รัตนาวดี เถลิงสุขวัฒนา. ความต้องการและการใช้ข้อสนเทศของคณาจารย์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. *วิทยานิพนธ์ปริญญาโท* ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

วารสารห้องสมุด

ปีที่ 36 ฉบับที่ 2 เมษายน-มิถุนายน 2535

วรรณ โคพิบลัยพงศ์*

นฤมล กิจไพศาลรัตน์**

รุ่งทิพย์ ห่อวโนทยาน. การใช้วารสารภาษาต่างประเทศในห้องสมุดกลาง สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
2525.

ละอองกาญจน์ สุริชัยพาณิชย์. บริการห้องสมุดมหาวิทยาลัยขอนแก่นที่ให้แก่นักศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต แผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520.

ศรีวรรณ ยอดนิล. การใช้ทรัพยากรห้องสมุดเพื่องานวิจัยและงานเขียนด้านวิชาการของคณาจารย์คณะ
เกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.

สุกัญญา ภิญโญตระกูล. ความต้องการและการใช้ข้อเสนอของครูและอาจารย์ในโรงเรียนสารพัดช่างใน
กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

สุรีพร เมืองอ่ำ. ความต้องการข้อเสนอของอาจารย์ในโรงเรียนเตรียมทหาร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต
ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.

สุรีย์ นุหงามงคล. ความต้องการและการใช้ข้อเสนอของคณาจารย์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาเขต
เจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.

Women Information Network in Thailand*

by RUNG TIP HOVANOTAYAN**

Abstract : This paper presents the importance of women information clearinghouse and the role of government and the nongovernment organizations in Thailand. The National Clearinghouse of Women Information was organized by The National Council of Women of Thailand (NCWT). In 1988, NCWT set up the Women Information Network and had The National Clearinghouse of Women Information of NCWT act as the focal point. The objective of the network is to help the members of this network to develop their collection and share resources. The future plans of The Women Information Network are database and network development, computer networking and staff training, etc. The problem of women information network in Thailand is lack of precise national policy and guidelines in the administration of women information network.

0. Introduction

At present, half of the nation's population is made up of women (in 1989 the total population was 55,888,393 of which 27,887,050 or 49.90% were women) (1, p. 13). National development can be truly successful only if women are accorded opportunities for self development and for making an appropriate and effective contribution in various aspects of the country's development. (2, p.1).

Women issues became a concern for planners for the first time in the 3rd National Economic and Social Development Plan (1972-1976) when the population control and family planning policy was adopted as one of the policies to be included in the social development plans. However, during the 3rd Plan, interest on women was focused on family planning issues only. Planners become more interested in women's issues after the United Nation declared 1975 as the women's year and 1975-1984 as the women's decade. The 4th Plan (1977-1981) included a youth and Women development program. This program was further sub-divided into (1) youth promotion and development and (2) women's development in rural areas. The second sub-program specifically identified women as a target group and was to be carried out by the Community Development Department.

In 1978, a Sub-Committee for Women and Youth Development Planning was appointed by the Government. This Sub-Committee was later changed to become the Sub-Committee for Women's Development Activities and was housed at the National Economic and Social Development Board (NESDB) building. The main responsibility of the Sub-Committee was to (1) review and collect data on women, (2) draw up a long term plan, and (3) identify development indicators for monitoring and evaluating women's

* บทความวิชาการเสนอในการประชุมที่เมือง Xi'an ประเทศจีน (17 - 29 พฤษภาคม 2535)

** นางสาวรุ่งทิพย์ ห่อวนทยาน บรรณารักษ์ห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

development projects. This Sub-Committee was instrumental for the drawing up of the 5-year and 20 year plan for women's development. However, in 1979, the Sub-Committee was moved to the Prime Minister's Office, with the secretariate at the Ministry of Interior-first at the Policy and Planning Office and later the Community Development Department. The National Council of Women of Thailand (NCWT) was meant to be the working body representing non-government organizations and collaborating closely with the secretariate in carrying out activities related to Women. (2, pp. 31-32, 35). Since the NCWT has member organizations in different provinces in the country, it was hoped that the individual organizations would be able to contribute to women's development activities at the local level (3, pp. 41).

1. The National Council of Women of Thailand (NCWT)

The NCWT is a non-government organization under the Royal Patronage of Her Majesty the Queen. It is a common body of constructive views and efforts, with a strong feeling of security and well-being for Thai nationals, with particular emphasis on the role of women, without discrimination on social or religious differences (2, p.1).

It was established on September 9, 1956, affiliated to International Council of Women (ICW) in 1960 and under the Royal Patronage of Her Majesty the Queen on May 5, 1961. (4, pp. 245)

As already mentioned, the government designated the NCWT to be a non-government agency carrying women development activities. However, budget was allocated for the implementation of women development activities in the 1st years of the NCWT operation. The number of affiliated organizations is 107 Women's

Organizations both in Bangkok and the provinces.

Under the jurisdiction of the council, communication and management prove to be cumbersome and difficult. A majority of the provincial organizations are the Provincial Women's Cultural Club where the wives of the governors are chairpersons and the objectives set up in 1943 by the Prime Minister's First Lady, Laiad Pibulsonggram. The objectives were to promote cultural and social activities among members and provide welfare for those in need. After World War II, many more women's organizations come into existence. In addition to the social welfare and housewives' groups, there were also school alumni and organizations based on vocation such as the Women's Lawyer Association, The Home Economics Association and the Women's University Organization. In 1956, The Women's Cultural Clubs which had branches in almost all the provinces in the country were reorganized resulting in the establishment of the NCWT. (13, pp. 63-69). Although many of these clubs are inactive, the active ones concentrate only on relief and social welfare activities and not on women development activities.

The activities of the members of the NCWT according to the evaluation report (3, pp. 50-51). 1986 are :

general welfare	32.5%
vocational promotion	29.9%
education	26.5%
health	10.1%
law	2.0%
democracy development	2.0%
Total	100.0%

Policy :

To serve as a center of coordination among all women's organization in order to upgrade the quality of women's lives and follow the National

Women's Policy stated by Thai Government.

Objectives :

1. To act as a focal point for coordinating, promoting and supporting the activities of women's organizations throughout Thailand.

2. To study, acquire knowledge and exchange ideas among women's organizations domestically and internationally for the purpose of creating stability, security, good understanding and well-being for all people especially women.

3. To find ways and means to raise the status and quality of life for Thai women by seeking to remove the obstacles to women's progress and development.

4. To cooperate with domestic and international agencies both governmental and private, in carrying out activities that are beneficial to women and society in general.

In Following these objectives, the NCWT will not intrude upon the internal administration of affiliated member organizations

Office :

The Office of the Secretariat of the NCWT is situated at :

Managkasila Mansion

Lamluang Road

Bangkok, Thailand 10300

Tel : (66-2) 281-0081, (66-2) 281-0060

Fax : (66-2) 281-2189

Membership :

Members of the NCWT comprise of three categories :

1. Ordinary Member : Any women's association or organization which.

1.1 is a juristic person

1.2 has been established for not less than one year.

1.3 consists of not less than one hundred members.

1.4 has objectives which do not conflict

with those of the NCWT.

2. Associate Member : Any qualified woman who applies for membership and has been unanimously approved by The Board of Directors of the NCWT may be accepted as an Associate member.

3. Honorary Member :

3.1 Permanent : All past presidents of the NCWT are regarded as the permanent Honorary Members.

3.2 Temporary : Any individual whom the Board of Directors of the NCWT unanimously considers fit to be invited to join the NCWT as an Honorary Member.

Finance :

The NCWT is a non-government organization. Its income is derived from membership fees, interest from permanent savings accounts as well as occasional gifts, fund raising events and support from The Thai Government.

Administration of the NCWT

: (See Chart 1)

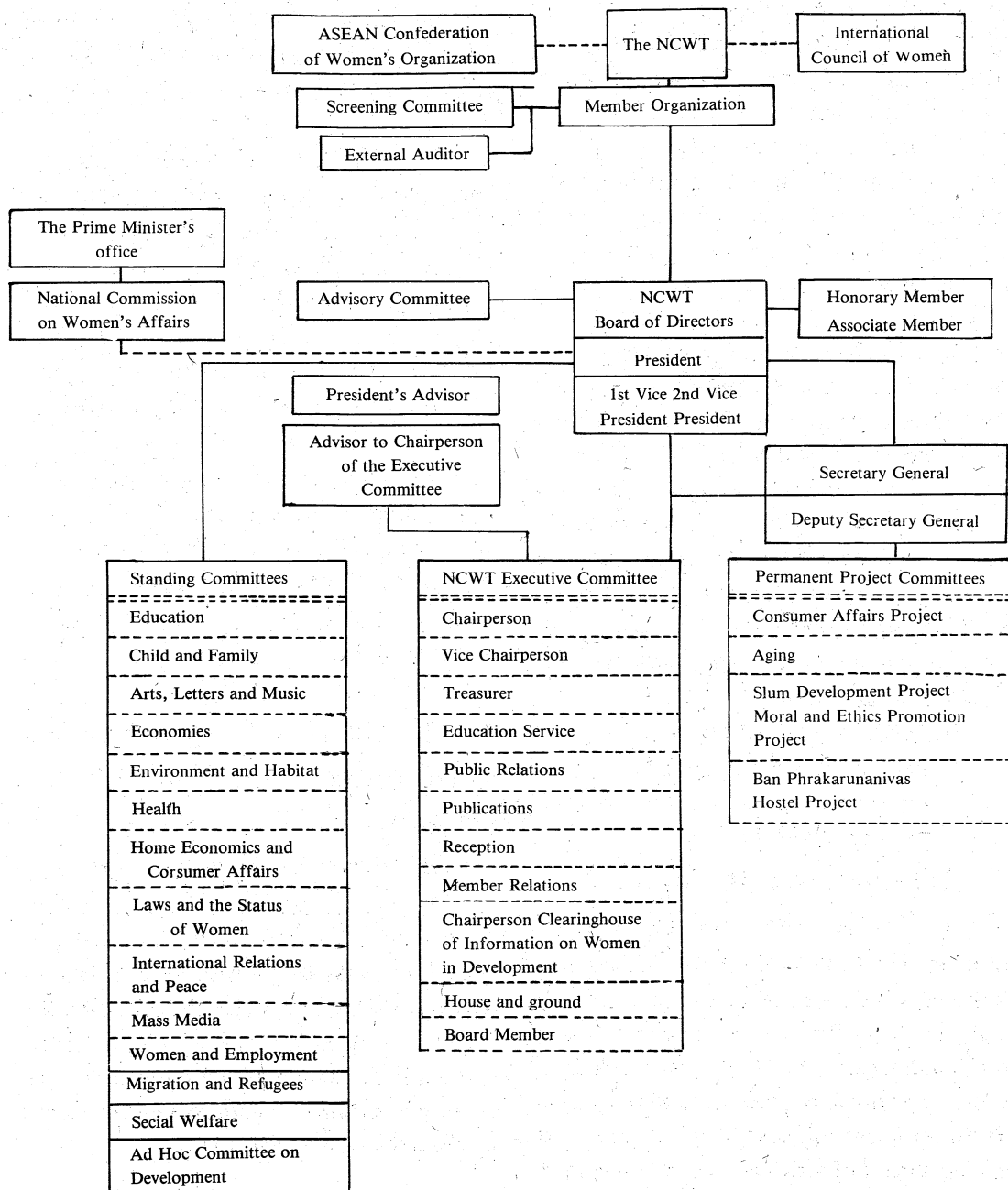
1. **The General Council** : composed of representatives from all member organizations as well as honorary and associate members. It meets at least biennially. Its main function is to hold elections at the beginning of each term and elect board members who are responsible for the Master Plan and its implementation.

2. **The Board of Directors** : consists of 19 representatives of the ordinary Members who are elected at the General Meeting of the NCWT. The Board is responsible for policy and administration in accordance with the objectives and the constitution of the NCWT.

3. **The Executive Committee** : consists of 11 women appointed by the Board of Directors. The Committee is responsible for executing the policy laid down by the Board of Directors.

Chart 1

Organization Chart of the National Council of Women of Thailand (Year 1991-1994)

- 3.1 Chairperson
- 3.2 Vice Chairperson
- 3.3 Treasurer
- 3.4 Education Service
- 3.5 Public Relations
- 3.6 Publications
- 3.7 Reception
- 3.8 Member Relations
- 3.9 Chairperson Clearinghouse of Information on Women in Development.
- 3.10 House and Ground
- 3.11 Board Member

4. The Standing Committees : are 15 in number. The chairperson of each committee is appointed by the Board of Directors in accordance with the practice of the ICW. These Committees carry out studies and research, collect data within their spheres of responsibility and submit recommendations to the Executive Committee for consideration and submission to the Board of Directors. The Standing Committees also support the NCWT in the execution and management of its work which includes the exchange of the views among international organizations, especially members of the ICW. Each Standing Committee, being responsible for a certain area of work, plans its own projects and activities.

5. The Project Committees : There are 3 permanent project committees and 2 continual project committees which are appointed by the Board of Directors. (6)

International Relations :

1. The International Council of Women (ICW) The NCWT is an affiliate of the ICW, with its headquarter in Paris and acting as the center to facilitate contact on a world wide basis. The NCWT participates in ICW international conferences and represents the Government in exchanging opinions and keeping abreast of activities among its members

The NCWT also represents the Government in welcoming important visitors from various foreign countries. The NCWT hosted the ICW meeting in Bangkok in 1991.

2. ASEAN Women's Programs (AWP) AWP is one of the projects of the Southeast Asian Countries. The NCWT, in cooperation with ASEAN Office in Thailand, Ministry of Foreign Affairs, hosted the 2nd ASEAN Conference in Bangkok on January 12-13, 1983.

3. ASEAN Confederation of Women's Organizations (AWCO) is composed of representatives from all member organizations (ASEAN countries). Its main function is setting up AWP's policies. The term of the organization is 2 years. The NCWT organized the 3rd Board of Directors Meeting of the Confederation in Bangkok on January 14, 1983.

4. The United Nations Economic and Social Commission for Asia and the Pacific (ESCAP) ESCAP launched a long-term project on the development of the project are to gather, analyze and disseminate views, ideas and statistics related to women's development. (7, p. 1)

2. The NCWT Clearinghouse of Information on Women in Development

Historical Background

The Women Information Center of Thailand, the first official center of its kind, had been established in 1979 at the office of the National Economic and Social Development Board (NESDB). It had served primarily as a center to collect information and data on the status of women for the preparation of the 5th National Economic and Social Development Plan.

In 1981, the Center was transferred, for a brief period, to the office of the Permanent Secretary of the Permanent Secretary of the Prime Minister's Office. Upon a decision of the Cabinet in December 1981, the tasks of the management of the Women's Information Center had been assigned to the NCWT and called "The Clearinghouse of Information on Women in Development" (7, pp. 11).

The NCWT established its library in 1979. As result the Clearinghouse Project was transfered to the NCWT, thence the library has served also as the Clearinghouse of Information on Women in Development.

In 1981, The NCWT received 129,700 Baht from the government to implement the Clearinghouse Project, and also 157,000 Baht in 1983.

In 1982, ASEAN Committee on Social Development (COSD) formed a sub-committee-ASEAN Women Program (AWP) to concentrate on women development. AWP, realizing the importance of data and information to be used as bases for women development programs, agrees on setting up a project on "Clearinghouse on Women in Development". The 1st Expert Meeting was held in Jakarta in November 3-6, 1982. As the consequence each ASEAN country received US\$ 3,500 from UNICEF to start at the project.

Location :

The NCWT Clearinghouse and library is on the second floor of the NCWT Auditorium, the size of which is 9 × 9 m.

Administration :

The NCWT Clearinghouse and library is administered under the supervision of a team of committee. The term served is 2 years.

The Committee comprised of :

1. Two members of the NCWT Board of Directors.

2. Five representatives from Government organizations, such as : Office of Permanent Secretary. Prime Minister Office, Department of Community Development Ministry of Interior, Faculty of Social Administration Thammasat University. Institute of Social Research Chulalongkorn University.

3. Two persons from non-government organizations interested in women issue.

Collection

Collection of Documents, etc. has been in fact developed since 1979 and with UNICEF grant, the NCWT has been able to acquire more. Presently there are

Book	: Foreign language	5,683
	Thai language	
Journal	: Foreign language	15
	Thai language	28
Document	: Foreign language	835
	Thai language	925

In 1986, The NCWT received 13 titles from the Netherlands literature Programs and 27 titles from Asia Foundation.

Service Offered

1. Reference services
2. Compilation of bibliographies
3. Inter-library loans
4. Photocopying service
5. Distribution of the NCWT publications

Office Hour

Monday-Friday 8.30 a.m. - 4.30 p.m.

Saturday 8.30 a.m. - 12.00 a.m.

National and International Cooperation.

1. National cooperation with Thai Government organizations and non-government organizations.

2. International cooperation with the ASEAN Women's Programs (AWP) and the ASEAN Confederation of Women's Organiza-

tion (ACWO). In the level of regional cooperation, the NCWT Clearinghouse and Library keeps cooperation with the Women's Information Network for Asia and the Pacific (WINAP) of UN-ESCAP.

Users

The NCWT Clearinghouse and library serves both the NCWT's members and staff, and the outsiders such as the professional, students, lecturers, the press.

Statistics of the NCWT Clearinghouse and Library Users

Year	Profession	Student	Lecturer	Press	Public	Member of the NCWT
1981	26	14	2	6	5	-
1982	75	95	7	24	7	1
1983	25	303	3	10	45	14
1984	70	303	12	17	27	24
1985	53	294	27	-	15	11
1986	51	178	21	2	7	-
1987	84	92	14	-	-	5
1988	40	88	9	1	1	14
1989	90	70	-	1	1	14
1989	90	70	-	1	7	6
1990	71	81	-	2	2	11
1991	40	64	-	-	-	1
(Jan-Aug)						

Table : Statistics of the NCWT Clearinghouse and library Users, 1981-1991.

The two main user groups of the NCWT clearinghouse and library are most likely to be students and professionals with particular interest in women's studies.

Subject coverage

The NCWT Clearinghouse and library consists of collection related to :

- Biological conditions of women
- Biography
- Birth

- Breast feeding
- Family planning
- Farmer Women
- Fertility
- Health and hygiene
- Marriage and divorce
- Migration
- Mother and Child
- Muslim women
- National Council of Women of Thailand (NCWT)

- Nuns
- Nutrition
- Pregnancy and miscarriage
- Prostitutes
- Psychology
- Rape
- Rural women
- Sex education
- Venereal diseases
- Women development
- Women groups
- Women in agriculture
- Women in education
- Women in industry
- Women in literature
- Women in politics
- Women labor
- Women liberation
- Women's right
- Women's role
- Women teacher

3. The NCWT Women Information Network

Historical Background

At the 2nd Experts Group Meeting on Clearinghouse for Women in Development which was held in Penang, November 28-30, 1984. The Meeting was attended by delegates from the Philippines, Singapore, Thailand, Indonesia and Malaysia. All the country reports at the meeting showed a satisfactory level of progress. Several areas of problems were identified as follows :

- (1) Difficulty of obtaining sex differentiated data from key government offices.
- (2) Due to inadequate funds and equipment, necessary project cannot be implemented.
- (3) Lack of education/training programs in information science to meet the ever increasing

demand for highly qualified information specialists i.e. subject specialists, system designers and the like.

(4) Poor documentation and record keeping of a number of government / non-government organizations. (8, p.3)

The meeting expressed the need for more active involvement of non-government organizations in the Clearinghouse Project. Therefore, member nations were urged to think of strategies to increase the level of involvement of the non-government organizations. In this context, Thailand was congratulated for successfully implementing the Clearinghouse project through a non-government organization, this was the NCWT Clearinghouse and Library, and for effectively disseminating information through the Clearinghouse.

The meeting agreed that there was a need for the construction of a common Thesaurus for Clearinghouse on Women in Development in the ASEAN region. Finally, the meeting adopted the proposal for the construction of a thesaurus on Women in Development for Storage and Retrieval, and identified for implementation of the Construction of Preliminary for the Clearinghouse on Women in Development. The Meeting agreed to hold a Technical Team in Jakarta in January 1986 (8, p.6), which resulted in the Construction of Common Thesaurus to be used in Women Development by ASEAN countries. The Thesaurus, as preliminarily built by the meeting, covered 14 subject fields which was divided among the ASEAN Countries for testing and evaluating. Thailand was assigned 3 fields, i.e. Politics, Legal Status and Law, and International Relation. (9, p.2)

To carry out the Construction of a Preliminary for the Clearinghouse on Women in Development, it had become necessary for each country to organize a seminar and a test to

evaluate the need of thesaurus and the practicality of using it.

With the funding from UNICEF, The NCWT organized a seminar of thesaurus in March 15, 1986. There were 45 participants and 15 observers from key information centers and libraries. Also among the participants, there were users of information invited as their opinions were considered essential.

The co-organizer of this seminar was the Institute of Social Research of Chulalongkorn University (Women Studies Program). Conclusion at this seminar was that : the requirement in constructing the thesaurus was determined a test was necessary and that cooperation was to be sought from various universities ; another smaller seminar should be held following the test.

On September 26, 1986 the smaller seminar was held with representatives from 15 libraries who were active in the test. The purpose of the meeting was to reaffirm the policy of the NCWT Clearinghouse and Library to serve as the National focal point for the Clearinghouse on Women in Development of ASEAN countries ; to reassure the development of the present Clearinghouse into a more effective and efficient referral and retrieval center. (10, p.2)

The Development of Local Network

On February 27, 1988 the NCWT Clearinghouse and the Institute of Social Research of Chulalongkorn University (Women Studies Program) organized the Seminar on Women's Information Network at Ban Phrakarunanivas Hostel (NCWT). There were 28 representatives from key information centers and libraries, including other organizations that were interested in this Network. Now there are 34 members of the Women's Information Network (11)

List of the Network Members

(1) Appropriate Technology Association.

(2) Bhudhathamma Foundation.

(3) Central Library, Chulalongkorn University.

(4) Central Library, Thammasat University.

(5) Document Center of the Northeastern, Srinakharinwirot University Mahasarakam.

(6) Foundation for Women.

(7) Friends of Women Group.

(8) Health Statistic Division, Ministry of Public Health.

(9) Hotline Center.

(10) Library, Department of Health, Ministry of Public Health.

(11) Library, Faculty of Social Administration, Thammasat University.

(12) Library, Institute for Population and Social Research, Mahidol University.

(13) Library, Institute of Population Science, Chulalongkorn University

(14) Library, Office of Policy and Planning, Ministry of Interior.

(15) Library, Prince of Songkhla Nakarin University Haadyai Campus.

(16) Library and Information Center, Mahidol University.

(17) Library and Information Center, National Institute of Development Administration.

(18) Library of Council of Social Welfare of Thailand

(19) Library of Department of Public Welfare, Ministry of Interior.

(20) Main Library, Kasetsart University.

(21) National library of Thailand.

(22) The National Research Council.

(23) Population and Community Development Association, Library.

(24) Research and Evaluation Division, The Community Development Department, Ministry of Interior.

(25) Rufus D. Smith Library, Faculty of Political Science, Chulalongkorn University.

(26) Thai Population Clearinghouse/

Documentation Center, Ministry of Public Health.

(27) Thai Studies Research. Information Center, Thammasat University.

(28) Thailand Information Center, Chulalongkorn University

(29) UNESCO Regional Office for Education in Asia and the Pacific Library.

(30) United National Children's Fund Library.

(31) Western Region Information Center, Silapakorn University Sanamchandra Campus.

(32) Women Development Division. The Community Development Department, Ministry of Interior.

(33) Women's Studies Program. Chiangmai University.

(34) Women's Studies Program Social Research Institute, Chulalongkorn University.

The Main Function

1. Co-ordinate the flow of information about women.
2. Collect, organize, process and disseminate statistical data about women.
3. Review and share bibliographic information about new publications and new studies relevant to women, including projects about women in development.
4. Monitor and disseminate information at regular periods announcing special events about women, such as conferences, seminars, workshops and training programs.
5. Repackage information on women's issues into appropriate formats and languages, for dissemination to national network members and to the general public through the mass media.

Activities

The NCWT is working on a development program to upgrade its Clearinghouse and Library to serve as a national focal point. Its

also in participating in the ASEN Regional Network to be developed in the near future. The Plan for the first phase will be development of local network ; development into central agency for collection, classification and distribution of information : functioning as collecting and maintaining record of research and development in the planning stage, in progress and in completion : serving as referral and retrieval center. (10, p.3-4)

Although with financial limitation, the NCWT carried out the following studies and publications (12, p.2) :

1. Compiling and publishing of national union catalog of literature on women to serve as a reference tool for sharing resources.

Publications on women such as :

The NCWT Clearinghouse on Women in Development : **Thai Women : Bibliography and Information Sources**. Bangkok 1983. 586p.

: **Thai Women : bibliography and Information Source ; 1983-1986**. Bangkok 1988. 547 p.

Since 1988, Compiling and publishing a journal entitled "Union Bibliography of Women Studies," is 2 issues/year.

2. Compiling and publishing a document titled "Facts and Figures on Thai Women" Completed with the latest available statistical data. The document was forwarded to the Philippines ; Clearinghouse and information Center on Women, National Commission on Women for Compilation. The NCWT will be working on the updating this publication.

3. Issuing bimonthly newsletters entitled "Women's News"

The following activities and publications are envisaged ;

1. Identifying users' needs through issuing a users' profile and survey questionnaire.
2. Surveying existing information resources & facilities and publishing a directory of related organization.
3. Compiling and publishing a directory of outstanding women classified by occupations and areas of specialization to serve as a reference tool.
4. Compiling and publishing a directory of government and non-government organizations concerning women development.
5. Organizing training courses for personnel engaged in information on women services.
6. Reviewing and publishing a bibliography of significant English language researches, thesis and publication on women.
7. Conducting research on local women's magazines.

Future Plan

The NCWT will work on application of suitable technology i.e. computerization, micro-film etc.

Computer software packages "CDS/ISIS" may be considered a logical choice for The Women Information Network, since it has been developed by UNSCO, and it is given free of charge to institutions in developing countries which so request.

Problem

1. Since the NCWT Clearinghouse and Library is administered under the supervision of a team of committee and the term serves for just 2 years, thence, lack of precise policy and guidelines in the administration of this women information network.

2. Financial constraint is a major problem and the NCWT will put all effort to seek government support and foreign aids where possible.

4. The Government Organizations' Role

March 27, 1989 was the establishment of the present National Commission on Women's Affairs (NCWA) with the Secretariat attached to the Office of the Permanent Secretary of the Office of the Prime Minister (13).

Functions of the National Commission on Women's Affairs NCWA

The NCWA has the authorities and duties :

(1) To submit policies and master plans to the Council of Ministers on the promotion of women's activities, roles and status:

(2) To consider prescribing plans to implement the policy and master plan already approved by the Council of Ministers which must be consistent with the National Economic and Social Development Plan as well as to coordinate, monitor and assess the results thereof:

(3) To support and assist the activities of Government agencies, state organizations, state enterprises and private organizations in solving women's problems:

(4) To advise and recommend to the Prime Minister on the need for new legislation of the revision and amendment of existing legislation for the promotion of women's activities, roles and status:

(5) To report on the Thai women-related matters as entrusted by the Council of Ministers at least once a year:

(6) To consider other women-related matters as entrusted by the council of Ministers.

The NCWA National Committees.

The NCWA appointed 9 national committees to carry out specific tasks as follows :

(1) National Committee on the Perspective Plan and Policy for Women's Development.

(2) National Committee on Laws and Regulations.

(3) National Committee on Education, Employment and Culture.

(4) National Committee on Health and Environment.

(5) National Committee on the Social and Political Participation.

(6) National Committee for the Elimination of Involuntary Prostitution.

(7) National Committee on International Cooperation

(8) National Committee on the Use of Gender-Based Analysis in Development.

(9) National Committee on the Development of Women's Information System.

The National Committee on the Development of Women's Information System

(1) To study the existing information resources and systems at the local and international levels with a view to establish an extensive network in the future :

(2) To cooperate with other NCWA national committees in the development of an appropriate women's information system to assist NCWA in its planning and monitoring activities:

(3) To coordinate with other information resources to form a comprehensive information network in order to avoid duplication of efforts

in information collection and processing.

5. Conclusion

To achieve the objectives of the Women Information Network in Thailand, The Non-Government Organization, "NCWT" ought to co-operate directly with government program "NCWA" as well as complement government activities with their own independent activities. The NCWA, as a government organization, has a stable budget and support, and continuity in services. The NCWT, as a non-government organization, has independence for operation, and more flexibility.

The NCWT National Women Network of Thailand has been established for 5 years now. It has not been developed to its full potentiality yet. Most of the works are still manually routined works. The government and the administrators of NCWT should look seriously into the operation of the Women Information Network and should work hard together so that the Network will really become the focal point of information and be able to make important contribution to the development of the country.

Bibliography

- (1) Statistics of population from registration records by sex, municipal, area and region : 1988-1989. **Bulletin of Statistics**. 38 : 1 (March 1990) p.13-14.
- (2) Thailand National Commission on Women's Affairs : **Summary of long term women's development plan (1982-2001) the Royal Thai Government**. Bangkok 1981.
- (3) Amara Pongsapich : **Occasional Papers on Women in Thailand** Bangkok : Women's Studies Program, Chulalongkorn University Social Research Institute 1988, 99p.
- (4) The National council of Women of Thailand : **National Council of Women of Thailand under the Royal Patronage of Her Majesty the Queen 1983-1985**. n.p., n.d.
- (5) _____ : **National Council of Women of Thailand under the Royal Patronage of Her Majesty the Queen 1987-1989**. Bangkok 1990.
- (6) _____ : **National Council of Women of Thailand under the Royal Patronage of Her Majesty the Queen 1991-1994**. n.p., n.d.
- (7) United Nations. Economic and Social Commission for Asia and the Pacific : **Report of the workshop on the management of women's information Centers (for East and South-East Asian Countries)** Bangkok, Thailand, 22 May - 2 June 1989. n.d.
- (8) **Report of the 2 nd Experts Meeting on Clearinghouse on Women in Development**. Penang. November 28-30, 1984. n.p. 1984. 7 p.
- (9) The National Council of Women of Thailand : **Brief Translation of Seminar Report on Thesaurus -Bangkok, March 15, 1986**. n.p. 1985. 5 p.
- (10) **Clearinghouse and Library**. The National Council of Women of Thailand. n.p. 1987. 4, 14 p.
- (11) **Report of the Women Information Network of the NCWT Clearinghouse and Library**. n.p. n.d. 20. p. (in Thai).
- (12) **Plan of Action for 1983-1984 Clearinghouse of Information Women in Development NCWT**. no.p. 1983. 4 p.

ข่ายงานระหว่างสตรี*

แปลและเรียบเรียงโดย

ภารดี รัตนอุดม **

รุ่งทิพย์ ห่อโนทยาน ***

แนวคิดเกี่ยวกับข่ายงานระหว่างสตรีหรือองค์กรสตรีในประเทศโลกที่สามนั้นเป็นแนวคิดและแนวการปฏิบัติที่รู้จักและยอมรับกันทั่วไป

“ข่ายงาน” : เป็นคำที่คุ้นเคยแต่ไม่ค่อยได้ปฏิบัติ จึงควรคิดทบทวนความหมายและการดำเนินการ

“ข่ายงาน” : เป็นแนวคิดทั้งเก่าและใหม่ เป็นทั้งคำ “นาม” ดังที่ปรากฏเป็นข่ายงานจำนวนมาก และเป็นคำ “กริยา” ด้วย

“ข่ายงาน” : จึงเป็นทั้งกระบวนการและผลผลิต ในฐานะ “ผลผลิต” นั้นจะถูกกำหนดโดยกระบวนการผลิตนั้น ๆ

“ข่ายงาน” อาจมีทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ เป็นทั้งปัจเจกชนและองค์กรในทุกระดับ ตั้งแต่ท้องถิ่น ประเทศ ภูมิภาค และนานาชาติ

สำหรับองค์กรสตรี “ข่ายงาน” มีบทบาทสำคัญในการแก้ไขปัญหา ปรับปรุง และจัดการองค์กรทั้งในอดีตและปัจจุบัน ดังนี้

● ปัญหาการเข้าถึงองค์กรที่เป็นทางการ.....
ข่ายงานก่อให้เกิดแนวทางใหม่ในการจัดการองค์กร

● ปัญหาการขาดข้อมูล/สารสนเทศที่เกี่ยวข้อง.....
ข่ายงานให้บริการข้อมูล / สารสนเทศได้

● ปัญหาการพัฒนางานอย่างโดดเดี่ยว.....
ข่ายงานทำให้เกิดความมั่นคงและให้การสนับสนุนการพัฒนางาน

ลักษณะสำคัญของการดำเนินงานข่ายงานระหว่างสตรี / องค์กรสตรี ได้แก่

● อิสระภาพ (Autonomy) ความต้องการอิสระในการดำเนินงาน การเป็นสมาชิกข่ายงานจะต้องไม่เป็นปัญหา หรืออุปสรรคต่อการดำเนินงานขององค์กรต่าง ๆ องค์กรยังคงกำหนดหลักการณ์นโยบายและการดำเนินการของตนเองได้

● การผนึกกำลัง (Coalition-building) ตระหนักถึงการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งจากปัจเจกชนและองค์กร

● การปฏิบัติการ (Action) ร่วมกันพัฒนาทั้งภายในองค์กร ในระดับท้องถิ่น ประเทศ และสังคมโดยรวม

* จาก Walker, Ann S. "Networking among women" workshops on the management of Women's Information Centres 27 May - 2 June 1987 Bangkok : ESCAP. 1989.

และ Semler, Vick J. "Networking among women ; new ways of seeing and doing things" Instraw News 11 (n.d.)

*** นางภารดี รัตนอุดม บรรณารักษ์ ฝ่ายส่งเสริมและพัฒนาห้องสมุด สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
นางสาว รุ่งทิพย์ ห่อโนทยาน. บรรณารักษ์ห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

● การครอบคลุมทั่วโลก (Global) ความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของการเคลื่อนไหวหรือการทำงานร่วมกันระดับโลก / ระดับนานาชาติ มีความสนใจที่จะประสานงานกันในระบบข่างานโดยไม่สูญเสียความเป็นอิสระ

การดำเนินงานข่างานระหว่างสตรี / องค์การสตรีนั้น ระยะแรกสะท้อนให้เห็นถึงการขาดจุดเข้าถึงโครงสร้างที่เป็นทางการและช่องทางการสื่อสารซึ่งพยายามแก้ไขปัญหานี้ การเปลี่ยนแปลงระบบงานเป็นข่างานทำให้เข้าถึงองค์กรสาธารณะต่าง ๆ ซึ่งสมาชิกไม่เคยเข้าถึงหรือไม่รู้ว่ามี

อุปสรรค / ปัญหาสำคัญในการดำเนินงานข่างานระหว่างสตรี / องค์การสตรี ได้แก่

● สภาพข่างานจะมีลักษณะการหมุนเวียนเคลื่อนย้าย เปลี่ยนแปลงพัฒนาระบบอยู่เสมอ ทำให้กำหนดรูปแบบขององค์กรค่อนข้างลำบาก

● ข่างานจะขยายขอบเขตอย่างรวดเร็ว (จากประเทศสู่ภูมิภาคและสู่ระดับระหว่างประเทศ) ดังนั้นจะต้องมีหลักการและนโยบายที่ชัดเจน ข่างานมักมีปัญหาเนื่องจากขาดแคลนงบประมาณ เวลา และความรู้ด้านเทคนิคที่จะนำมาพัฒนางาน

● ข่างานควรเสนอแนะประเด็นการพัฒนางานแต่มีประสบการณ์ระบบการนำและลำดับขั้นตอนขององค์กร และเป็นปัญหาที่แก้ไขยาก

● ข่างานต้องใช้เวลา กำลังคน และเงินเพื่อดำเนินการและพัฒนา แม้เพียงแค่ต้องการดำเนินงานเพื่อให้ข่างานคงดำเนินการได้ต้องลงทุนสูงมาก

● เนื่องจากข่างานโดยทั่วไปยังขาดการปฏิสัมพันธ์ที่ระหว่างบุคลากรจึงกลายเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติอย่างรวดเร็ว และหยุดการดำเนินการอย่างง่ายดาย

ถึงแม้จะมีปัญหาและอุปสรรคมากมายในการจัดตั้งข่างาน แต่ก็เป็นที่ตระหนักดีว่าข่างานก่อให้เกิดประโยชน์อย่างเห็นชัด ข่างานเปรียบเหมือนช่องทางใหม่ในการประสานระหว่างองค์กรที่มีโครงการต่างกันและสร้างความสัมพันธ์ที่แตกต่างกัน ข่างานก่อให้เกิดการศึกษาทบทวนและกำหนดแนวความคิดเพื่อพัฒนางานต่อไป

ข่างานระหว่างสตรี / องค์การสตรี แบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ

1. สำนักข่าวนานาชาติ (International Press Agencies)

สำนักข่าวเหล่านี้ให้บริการข่าวสารโดยการผลิตข่าวและบทความขายให้สื่อมวลชนต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ สถานีวิทยุ และสถานีโทรทัศน์ หน่วยงานเหล่านี้ว่าจ้างนักหนังสือพิมพ์ทำหน้าที่เขียนข่าวและบทความ และส่งให้สื่อมวลชนซึ่งจ่ายเงินบอกรับเป็นสมาชิก สำนักข่าวจะเสนอข่าวเหตุการณ์ทั่วโลก

ตัวอย่างของสำนักข่าวเหล่านี้ เช่น

UPI (United Press International)

Ap (Associated Press)

Reuters

AFP (Agence France Press)

IPS (Inter Press Service)

IPS เป็นสำนักข่าวที่ติดตามข่าวเหตุการณ์ของประเทศโลกที่สามมาก โดยมีหน่วยงานข่าวชื่อ Women's Feature Service (WFS) วัดอุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้มีข่าวเกี่ยวกับสตรีในประเทศโลกที่สามออกเผยแพร่ทั่วโลก มีนักข่าวประจำอยู่ในภูมิภาคต่าง ๆ สำนักงานใหญ่อยู่ที่กรุงโรม

2. ข่าวงานของสื่อสารมวลชนสตรีในระดับภูมิภาค (Regional Women's Media Networks)

นับว่าเป็นข่าวงานที่สำคัญมากของนักหนังสือพิมพ์สตรีตามกลุ่มประเทศต่าง ๆ หรือแต่ละภูมิภาค นักข่าวเหล่านี้จะเสนอข่าวเกี่ยวกับสตรีในประเทศต่าง ๆ ส่งเข้าไปที่ศูนย์กลางประจำภูมิภาคนั้นแล้วเผยแพร่กระจายไปทั่วภูมิภาค

ข่าวงานระดับภูมิภาคเหล่านี้ส่วนใหญ่ตั้งขึ้นในปีที่สหประชาชาติประกาศให้เป็นปีสตรีสากล องค์การ UNESCO ให้การสนับสนุนอย่างต่อเนื่องโดยจัดโครงการให้บริการข่าวสารเกี่ยวกับสตรี "Women's Feature Services" เพื่อพัฒนางานของข่าวงานเหล่านี้ วัตถุประสงค์สำคัญคือ ให้ได้รับข่าวสารและสารนิเทศเกี่ยวกับสตรี เพื่อสตรีและโดยสตรี ผ่านการสื่อสารของข่าวงานเหล่านี้

โครงการในลักษณะ "Women's Features Services" ถูกจัดตั้งขึ้นมากในช่วงเวลาดังกล่าว เช่น "The African Women's Features Service" และ "The Caribbean Women's Features Syndicate" ปัจจุบันไม่ได้ดำเนินการแล้ว ส่วนกลุ่มประเทศลาตินอเมริกาและประเทศเอเชียยังคงมีข่าวงานระดับนี้ อยู่ เช่น "Fempress" (ในกลุ่มประเทศลาตินอเมริกา) และ "Depthnews Women's Features Service" (ในกลุ่มประเทศเอเชียและแปซิฟิก) ซึ่งมีการจัดตั้งที่ดีและมีการดำเนินการที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะภูมิภาค จากกรณีองค์กรที่กล่าวมานี้จะดำเนินการสารนิเทศที่มากกว่าการขายหรือเสนอข่าวผ่านสื่อสิ่งพิมพ์โดยเสนอข่าวผ่านสื่ออื่น ๆ ด้วย

Fempress : เป็นข่าวงานของกลุ่มประเทศลาตินอเมริกา 12 ประเทศ รวบรวมข่าวสารจากกฤตภาคของหนังสือพิมพ์รายวันในแต่ละประเทศ

เขียนบทความเกี่ยวกับสตรีในแต่ละเดือน และส่งข้อมูลเหล่านั้นไปที่ศูนย์กลางที่เมือง Santiago บทความที่เขียนจะเป็นส่วนหนึ่งของการให้บริการของ Fempress สำหรับกฤตภาคจะพิมพ์เป็นจดหมายข่าวรายเดือน ชื่อ "Mujer" นอกจากนี้ Fempress ยังผลิต "Report to the Media" เป็นแผ่นพับเฉพาะหัวข้อย่อยต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับสตรีโดยจัดส่งให้สื่อสารมวลชนประมาณ 300 แห่งในกลุ่มประเทศลาตินอเมริกา ข่าวสารเหล่านี้จะถูกเผยแพร่ต่อไปในนิตยสาร จดหมายรายการวิทยุต่าง ๆ และจัดทำจดหมายข่าวชื่อ "Mujer Especial" เพื่อรวบรวมเผยแพร่กฤตภาคและบทความเฉพาะเรื่องที่ได้รับจากประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาค

Depthnews Women's Features Service (DWFS) ข่าวงานของกลุ่มประเทศเอเชียและแปซิฟิก ผลิตสื่อเผยแพร่กิจกรรม ประเด็นปัญหาและความต้องการของสตรีโดยผ่านข่าวงานของนักหนังสือพิมพ์สตรีอิสระจากประเทศต่าง ๆ ในเอเชียและแปซิฟิก Depthnews ผลิตข่าวสารอย่างน้อย 8 เรื่องต่อเดือน เพื่อให้บริการแก่สมาชิก สมาชิกข่าวเหล่านี้ได้แก่หนังสือพิมพ์ที่มีชื่อเสียงทั้งในระดับภูมิภาคและประเทศ รวมทั้งสื่อประเภทวารสาร วิทยุ โทรทัศน์ และสำนักข่าวนานาชาติด้วย นอกจากนี้ยังให้บริการข่าวเกี่ยวกับเหตุการณ์และปัญหาที่มีผลกระทบต่อสตรีในภูมิภาคอื่น ๆ ทั่วโลกด้วย

3. ข่าวงานสารนิเทศสตรีระหว่างประเทศ (International Women's General Information Networks)

ในแวดวงของสตรีกับการพัฒนาจะมีข่าวงานเกี่ยวกับสารนิเทศสตรีและการติดต่อสื่อสารที่มีความสำคัญมาก 3 แห่ง ส่วนใหญ่จัดตั้งขึ้นในปีสตรีสากลของสหประชาชาติ หรือในปีใกล้เคียงนั้น ข่าวงานทั้ง 3 แห่งนี้จะมีความสนใจเกี่ยวกับสตรีและการ

พัฒนา โดยให้ความสนใจ / จับกลุ่มเป้าหมายต่างกัน เช่น ข่าวยาน “WIN News” ผลิตและเผยแพร่จดหมายข่าวเท่านั้น ข่าวยานอีก 2 แห่งจะประสานให้บริการสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ เพิ่มเติมจากการผลิตจดหมายข่าว

- ISIS เป็นข่าวยานที่มีการแบ่งงานย่อยเป็น
- ISIS International สำนักงานที่ Rame และ Santiago

- ISIS/WICCE สำนักงานที่ Geneva

ISIS-International ผลิต “ISIS Bulletin” และ “ISIS Supplement” จัดพิมพ์เป็นภาษาอังกฤษและภาษาสเปน ปัจจุบันข่าวสารที่เสนอในจดหมายข่าวเหล่านี้จะเน้นเกี่ยวกับกลุ่ม/องค์กรสตรีในประเทศโลกที่สาม บทความในวารสารจะคัดเลือกเรื่องเกี่ยวกับนักสตรีนิยม (Feminist) และกิจกรรมต่าง ๆ เช่น สตรีกับความรุนแรง สตรีกับการเมือง สตรีและสภาพการทำงานด้านอิเล็กทรอนิกส์ สตรีนิยม และสังคมนิยม สิ่งพิมพ์ของ ISIS เน้นวัตถุประสงค์เพื่อขยายแนวคิดและประสานความคิดระหว่างกลุ่มนักสตรีนิยมต่าง ๆ ทั่วโลก เช่น กรณี Women and Health Network ในกลุ่มประเทศลาตินอเมริกัน ดำเนินการโดยศูนย์กลางสำนักงานที่ Santiago นอกจากนี้ “ISIS International” ยังผลิตหนังสือเกี่ยวกับสตรี เช่น Audio-Visual Guide, Women and Development Resource Book เป็นต้น

ISIS/WICCE (Women's International Cross-Cultural Exchange) เน้นการจัดให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงานประจำปีสำหรับสตรีที่ทำงานโครงการสตรีต่าง ๆ ทั่วโลก ประเด็นที่ให้ความสนใจ เช่น สตรีกับเทคโนโลยี สตรีกับสื่อสตรีในโลกมุสลิม เป็นต้น การประชุมแลกเปลี่ยนประสบการณ์จะมีความถี่ประมาณ 3-4 เดือนต่อครั้ง

มีการผลิตจดหมายข่าวชื่อ “Women's World” ซึ่งเนื้อหาจะนำมาจากประเด็นที่มีพูดคุยแลกเปลี่ยนกันในที่ประชุม ส่วนใหญ่เขียนโดยผู้เข้าร่วมประชุม

WIN News : เป็นจดหมายข่าวราย 4 เดือน ริเริ่มโดย Fran Hosken ในปี ค.ศ. 1974 ก่อนปีสตรีสากล สำนักงานใหญ่ของ WIN News ตั้งอยู่ที่นอกเหนือ Boston ประเทศสหรัฐอเมริกา นับว่าเป็นแหล่งสารนิเทศที่ดีในเรื่องเกี่ยวกับกิจกรรมและโครงการสตรีระดับนานาชาติระดับภูมิภาค ระดับประเทศ และจากกลุ่ม/องค์กรสตรีต่าง ๆ ข่าวสารที่ได้รับจะทันต่อเหตุการณ์ เช่น บทบาทของสหประชาชาติ สิ่งพิมพ์ใหม่ ๆ เป็นต้น ปัจจุบันนับได้ว่า WIN News เป็นผู้นำรณรงค์เรื่องสตรี และการเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับการคลออดแบบธรรมชาติ Fran Hosken ได้จัดพิมพ์หนังสือเรื่องการคลออดแบบธรรมชาติด้วย

IWTC (The International Women's Tribune Centre) ตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1976 หลังจากการประชุม IWY Tribune ที่เมืองเม็กซิโกซิตี ปี ค.ศ. 1975 IWTC มีบทบาทสนับสนุนโครงการของสตรีในประเทศโลกที่สาม และจัดพิมพ์จดหมายข่าวราย 4 เดือน เป็นภาษาต่าง ๆ 3 ภาษา (ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส และภาษาสเปน) ชื่อว่า The Tribune/La Tribune และ La Tribuna จดหมายข่าวแต่ละฉบับจะเน้นเรื่องการพัฒนาสตรีประเด็นใดประเด็นหนึ่ง เช่น โภชนาการ เทคโนโลยี เกษศาสตร์ การฝึกอบรม เกษตรกรรม น้ำ เป็นต้น นอกจากนี้ยังเสนอตัวเลขและข้อมูลเกี่ยวกับโครงการ/แหล่งข้อมูลและสิ่งพิมพ์ที่ IWTC จัดพิมพ์แจกให้เปล่าแก่สตรีในประเทศโลกที่สามด้วย

นอกจากนี้ยังให้บริการเชื่อมโยงกับข่าวยานสตรีอื่น ๆ ด้วย ได้แก่แหล่งข้อมูล “WID Information” ซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับสหประชาชาติติดตาม

ข่าวสารกิจกรรมทศวรรษปีสตรีของสหประชาชาติ สนับสนุนขำงานด้านสื่อสารของสตรีในระดับภูมิภาค ฝึกอบรมความรู้ด้านเทคนิคเพื่อผลิตสื่อราคาถูกลง ฝึกอบรมความรู้เรื่องคอมพิวเตอร์ และสนับสนุนอื่น ๆ (เช่นโครงการพัฒนาเศรษฐกิจ) IWTC รับผิดชอบช่วยเหลือความรู้ด้านเทคนิคโดยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ ทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลกที่กรุง New York และโดยการเผยแพร่คู่มือการฝึกอบรมต่าง ๆ IWTC ทำงานประสานกับกลุ่ม/องค์กรสตรีในประเทศโลกที่สาม รวบรวมสิ่งพิมพ์และวัสดุอุปกรณ์ ทำเนียบนามจากการทำงานในระดับภูมิภาคด้วย

สิ่งพิมพ์ของ IWTC

- Tech and Tools Book : A Guide to Appropriate Technologies Women are Using Worldwide

- Ideas on Proposal Writing and Technical /Fending Assistance.

- It's Our Move Now : A community Action Guide to the Forward-Looking Strategies

- Mi Provecto : Como Financiarlo?

- Movilizando La Mujer,

- Women and Small Business

- Using Media for Social Change

- Women Organizing

เป็นต้น

4. WINGO Information Channels

WINGO หรือชื่อเต็มว่า Women's International Non Governmental Organizations จัดพิมพ์จดหมายข่าวและวารสารส่งเผยแพร่แก่สมาชิกทั่วโลก (สมาชิกได้แก่ World YWCA, WIDE, WAGGGS, ICW, IAW, IFBPW) จดหมายข่าวของ WINGO จัดพิมพ์เป็นหลายรูปแบบ ให้ข้อมูล

เกี่ยวกับโครงการ การประชุมสัมมนา แหล่งข้อมูลต่าง ๆ นอกจากนี้ยังผลิตจดหมายข่าวเฉพาะด้าน เช่น "Y's Eyes" ของ World YWCA ซึ่งเน้นเนื้อหาเกี่ยวกับพลังงานและสิ่งแวดล้อม

5. ขำงานสตรีที่เน้นเนื้อหาเฉพาะด้าน

(Women's Subject Specific Networks)

ขำงานเหล่านี้จะให้ความสนใจประเด็นเฉพาะและมีบทบาทในกิจกรรมและโครงการเกี่ยวกับสตรีทั่วโลก ดังตัวอย่างต่อไปนี้

HEALTH :

Women and Health Network (Latin America)

International Women's Health Network

(Boston Women's Health Collective)

Feminist International Network on New Reproductive Technologies

RELIGION :

Women Living Under Muslim Law

Maryknoll Women's Network Asia

Lutheran Women Theologians International

MEDIA :

Association of African Women in Communications (French-speaking Africa)

ADULT EDUCATION :

Women in Adult and Non-Formal Education (emerging from International Council of Adult Education)

FINANCE :

Women's World Banking

DISABLED WOMEN :

Disabled Women International

ENVIRONMENT :

WorldWide

Y's Eyes (WORLD YWCA)

Women, Environment and Sustainable Development

FEMALE SEXUAL SLAVERY :

International Network Against Trafficking in Women. This is only a very short and select list of some of the subject-specific networks

presently operating. Some are very small. Others have become major organizations. Each plays an important role in the evolving world of women's networks.

Networks within the broad area of "development" are numerous and wide-ranging in terms of their geographical and subject interest. There are many networks that are well-established and have access to financial, material and human resources that should know about. These networks can be divided into the broad categories of:

TYPES OF DEVELOPMENT NETWORKS

1 REGIONAL NETWORKS of individuals/groups whose interest and expertise are centred on general issues affecting a particular geographic area ;

2 SUBJECT-SPECIFIC NETWORKS of individuals/groups whose interest and expertise are focused on particular disciplines, such as health, training appropriate technology, etc.

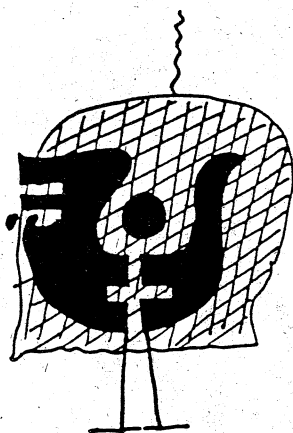
3 PROFESSIONAL NETWORKS of individuals/groups who share information about their specialty areas, such as health professions, journalists, community development workers, independence movements, etc.

4 FUNDING NETWORKS which include the wide-range of organizations (international development agencies, United Nations agencies, foundations, governmental and non-governmental organizations) that are in some way involved with contributing money to development projects.

5 ORGANIZATIONAL NETWORKS of individuals within the same organization, frequently with different expertise and working at different levels, who share a common concern which is based within the operational function of that organization.

Within the five categories, there is a great deal of cross-over, and becoming familiar with one network often leads to familiarity with others. In this way they all become potential sources of : (1) information ; (2) technical assistance and training ; (3) professional development ; (4) wide-ranging support, sometimes in a financial sense, sometimes in the form of advice or valuable reference.

NETWORKING ...
creates awareness ...
builds alliances ...
pools resources ...

NETWORKING CAN BE :

- **formal**, with a definite organizational structure and a wellplanned, well-financed programme of action ; or
- **informal**, a coming together of women to share mutual interests and concerns, meeting when the need arises and lacking a structure or mode of operation ; it can be,
- **unseen and invisible ;**
- **conscious or unconscious.**

NETWORKING CAN BE :

- **personal**, to achieve personal growth and development objectives ;
- **political**, to mobilize action around a specific issue ; or
- **professional**, to link people with similar professional interests.

NETWORKING CAN BE :

- **international**, joining women from different regions of the world ;
- **regional**, based on problems unique to a particular region ;
- **national**, bringing women together based on concerns unique to conditions in that country, such as legal or economic problems ;
- **local**, links women within a community for action on a specific issue of local concern.

NETWORKING CAN BE :

- **individual**, putting one person in touch with another person with similar interests, these people may have similar professional skills, or they may have different skills which are complementary and necessary for resolving a problem ; or
- **institutional**, among organizations which have agreed to join forces in resolving a common problem.

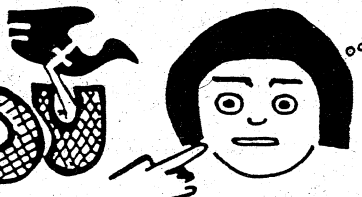
You are not alone.... NETWORKING..

- puts you in touch with other women concerned about the same issues ;
- gives you specific information which you won't find in the "mass media" ;
- gives you a "broad" picture of the issue you are dealing with ;
- informs you how other individuals or groups are resolving the problems ;
- provides you with names of people and / or organizations who may help you by providing technical or financial assistance ;
- assures you that you are not acting in isolation, but are part of a larger group struggling with similar issues ;
- informs you of various options or directions you have before you ;
- pools efforts and energies to create a collective front to problems ;
- gives greater visibility to the issue through collective action ;
- informs you of training opportunities, workshops, meetings, which may be of interest ;
- gives you new ideas and perspectives on a problem ;
- provides a channel of communication at local, national, regional, or worldwide levels.

**NETWORKING
EXISTS.. USE IT !**

HOW CAN YOU START MAKING CONTACT?

TALK with people in your community or with whom you work. Ask for names and addresses of individuals/groups involved in projects similar to yours.

TALK or write to government ministries, university personnel, and non-governmental organization personnel in your area. Try to learn if **they** are networking and, if so, with whom.

LOOK AT directories, resource books, informational brochures, etc. to locate additional names and addresses of people you should know about.

WRITE letters requesting information from groups/individuals you've identified. When possible, a personal visit is most effective. **REMEMBER**, whenever you talk or write to anyone, ask for additional names of individuals/groups that you should be in touch with, as well as their suggestions for resource materials that will help you uncover more network members.

SEND publications, notices, or materials that you produce or that describe your organization, project, or interest. Ask that you be put on their mailing list to receive their free publications regularly. If you have regular publications, ask them if they would be interested in establishing an exchange agreement with you.

ASK for advice from groups you've learned about, and begin exchanging materials. This strengthens the process of building an information and contact base that is so important to good networking.

INVITE people or groups you are in contact with to drop in on your organization or project when they are in your area.

ATTEND conferences, seminars, and workshops at which the people with whom you've begun to network will be presented, particularly regional meetings.

บริการสืบค้นสารนิเทศจากฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ ห้องสมุดคณะเศรษฐศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

พลสุข ปรिवัตรววุฒิ

ห้องสมุดคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เป็นสาขาหนึ่งของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งเน้นการให้บริการทางด้านเศรษฐศาสตร์และสาขาที่เกี่ยวข้องเป็นสำคัญ ห้องสมุดได้จัดซื้อไมโครคอมพิวเตอร์พร้อมเครื่องพิมพ์ (printer) เพื่อนำมาใช้และเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการทำงานเมื่อปี พ.ศ. 2531 จำนวน 2 ชุด เป็นไมโครคอมพิวเตอร์รุ่น AT 80286 มี hard disk เครื่องละ 2 ตัว ตัวละ 40 MB ปี พ.ศ. 2534 ห้องสมุดได้จัดซื้อระบบ LAN (Local Area Network) ซึ่งประกอบด้วยเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ที่ทำหน้าที่ file server 1 เครื่อง ไมโครคอมพิวเตอร์พร้อมเครื่องพิมพ์อีก 2 ชุด Laser printer 1 เครื่อง และ UPS 1 เครื่อง พร้อมทั้งได้นำเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ 2 เครื่องแaggerวมเข้ากับระบบ LAN ด้วย ดังนั้นในปัจจุบันห้องสมุดจึงมี Worlestation รวม 4 เครื่องด้วยกัน

ในปีต่อมาห้องสมุดได้จัดซื้อ CD-ROM ฐานข้อมูล Econhit ซึ่งเป็นฐานข้อมูลบรรณานุกรมทางเศรษฐศาสตร์ รวมข้อมูลตั้งแต่ปี ค.ศ. 1969 จนถึงปัจจุบัน และมีการ update ข้อมูลทุก 3 เดือน ทำให้งานบริการของห้องสมุดมีขอบเขตกว้างขวางขึ้น มีประสิทธิภาพมากขึ้น และรวดเร็วขึ้น

การดำเนินงานในรายแรก

นอกจากจะใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในการสร้างฐานข้อมูลบรรณานุกรม ปัจจุบันงานหลักในการให้บริการโดยใช้เครื่องฯแล้ว ห้องสมุดได้ใช้เครื่องฯ

กับงานธุรการต่าง ๆ ด้วย เช่น งานสารบรรณ งานบัญชี โปรแกรมที่ใช้กับงานธุรการของห้องสมุด ได้แก่ โปรแกรมโลตัส (Lotus) และโปรแกรมประเภท Word processor ต่าง ๆ เช่น Word Star, Rajvithi, CU Word

สำหรับการสร้างฐานข้อมูลบรรณานุกรมนั้น ในระยะแรกได้ใช้โปรแกรม MINI-MICRO CDS /ISIS version 1 ฐานข้อมูลที่สร้างขึ้นได้แก่ ฐานข้อมูลบรรณานุกรมวิทยานิพนธ์ภาษาอังกฤษ และฐานข้อมูลบรรณานุกรมวารสารและหนังสือพิมพ์ภาษาไทย โดยแยกบันทึกไว้ฐานข้อมูลละเครื่อง

วารสารและหนังสือพิมพ์ภาษาไทยที่นำมาทำบรรณานุกรมนี้เป็นวารสารและหนังสือพิมพ์ในสาขาเศรษฐศาสตร์และสาขาที่เกี่ยวข้องที่มีในห้องสมุดเป็นส่วนใหญ่ โดยเลือกฉบับปีที่พิมพ์ตั้งแต่ พ.ศ. 2531 เป็นต้นไป

ส่วนวิทยานิพนธ์ภาษาอังกฤษนั้น ทุกรายการที่บันทึกเข้าเครื่องฯ มีในห้องสมุด โดยมีทั้งวิทยานิพนธ์ปริญาโท และปริญาเอก ทั้งจากสถาบันภายในประเทศและต่างประเทศ

ต่อมาฐานข้อมูลบรรณานุกรมวิทยานิพนธ์ภาษาอังกฤษได้ขยายขอบเขตกว้างขวางขึ้นโดยได้บันทึกรายชื่อหนังสือภาษาอังกฤษที่อยู่ในระหว่างการสั่งซื้อตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531 ด้วย

การดำเนินงานในระยะแรกที่ได้เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์มานั้น เป็นการสร้างฐานข้อมูล และ

วารสารห้องสมุด

ปีที่ 36 ฉบับที่ 2 เมษายน - มิถุนายน 2535

บริการสืบค้นสารนิเทศจากข้อมูลคอมพิวเตอร์

ห้องสมุดคณะเศรษฐศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

พลสุข ปรังวรวิฑู

บันทึกข้อมูลเข้าเครื่องฯ ตลอดจนใช้เครื่อง กับงานธุรการต่าง ๆ ของห้องสมุดเป็นส่วนใหญ่ แล้วค่อย ๆ ขยายขอบเขตให้กว้างขวางขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานสร้างฐานข้อมูลบรรณานุกรม

การดำเนินงานในระยะต่อมาจนถึงปัจจุบัน

ในปี พ.ศ. 2532 ห้องสมุดได้โปรแกรม MINI-MICRO CDS/ISIS version 2.3 มา ดังนั้นจึงได้ย้ายฐานข้อมูลต่าง จาก version แรก มาเป็น version 2.3 เนื่องจากมีประสิทธิภาพสูงกว่า และทำงานได้มากกว่า

หลังจากนั้นห้องสมุดได้เตรียมการที่จะขยายฐานข้อมูลทั้งสองให้มีขอบเขตกว้างขวางยิ่งขึ้น โดยได้คิดที่จะนำรายชื่อสิ่งพิมพ์ประเภทอื่น ๆ บันทึกเข้าไปอีก ได้แก่ หนังสืออ้างอิง เอกสาร (Document) หนังสือทั่วไป บทความวารสารภาษาอังกฤษ และเพื่อความสะดวกในการบันทึกข้อมูล ในการให้บริการแก่ผู้ใช้ ตลอดจนประหยัดเวลาในการสืบค้นทั้งของผู้ให้บริการและผู้ใช้บริการ ห้องสมุดได้แบ่งฐานข้อมูลออกตามภาษาเป็น 2 ฐานข้อมูล คือ ฐานข้อมูลภาษาไทย และฐานข้อมูลภาษาอังกฤษ

ฐานข้อมูลภาษาไทย เก็บข้อมูลที่เป็นบรรณานุกรมวารสารและหนังสือพิมพ์ภาษาไทยตั้งแต่ฉบับปี พ.ศ. 2531 วิทยานิพนธ์ภาษาไทยทั้งหมดที่มีในห้องสมุด หนังสือใหม่ภาษาไทย เอกสารภาษาไทย (Document) อย่างไรก็ตามสิ่งพิมพ์ทั้งหมดที่กล่าวมา ยกเว้นบรรณานุกรมวารสารและหนังสือพิมพ์ภาษาไทย แม้จะบันทึกเข้าเครื่องฯ แล้ว แต่ก็ยังไม่พร้อมที่จะให้บริการ เนื่องจากข้อมูลยังอยู่ในระหว่างการตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องอยู่ ดังนั้นขณะนี้จึงให้บริการได้เฉพาะบรรณานุกรมวารสารและหนังสือพิมพ์ภาษาไทยเท่านั้น

สำหรับฐานข้อมูลภาษาอังกฤษ เก็บข้อมูลที่เป็นรายชื่อวิทยานิพนธ์ภาษาอังกฤษทั้งหมดของ

ห้องสมุด หนังสือใหม่ภาษาอังกฤษ หนังสือที่อยู่ในระหว่างการสั่งซื้อ หนังสือที่อยู่ในระหว่างการวิเคราะห์เลขหมู่และทำบัตรรายการ เอกสารใหม่ภาษาอังกฤษ (Document) บรรณานุกรมบทความวารสารใหม่ภาษาอังกฤษบางรายการและหนังสืออ้างอิงภาษาอังกฤษทั้งหมดที่มีในห้องสมุด ข้อมูลต่าง ๆ ดังกล่าวทั้งหมดได้ให้บริการแล้ว

ต่อมาปี พ.ศ. 2534 ห้องสมุดได้เปลี่ยนแปลงปรับปรุงการทำงานเป็นระบบ LAN ประกอบด้วย Worlstation 4 ตัว ทำให้การทำงานสะดวกรวดเร็ว และคล่องตัวมากยิ่งขึ้น การบันทึกข้อมูลและสืบค้นข้อมูลจากทุกฐานสามารถใช้กับ Worlstation ได้ทุกเครื่อง ในขณะที่เดิมถ้าบันทึกข้อมูลโดยใช้เครื่องใด ต้องสืบค้นจากเครื่องนั้นโดยตรง แล้วแต่ละเครื่องก็สามารถทำงานได้ทีละอย่าง เช่นถ้าสืบค้นข้อมูลอยู่ก็ไม่สามารถที่จะบันทึกข้อมูลเข้าไปได้

ในปี พ.ศ. 2535 ห้องสมุดได้จัดซื้อ CD-ROM ฐานข้อมูล Econhit จากต่างประเทศ ซึ่งเป็นฐานข้อมูลทางเศรษฐศาสตร์โดยตรง ประกอบด้วยข้อมูลที่เป็นบทความวารสาร บทความจากหนังสือรวมบทความ หนังสือ และวิทยานิพนธ์ปริญาเอก ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1969 ถึงปัจจุบัน และมีการ Update ทุก 3 เดือน ทำให้ห้องสมุดมีข้อมูลที่ทันสมัย ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ในสาขาเศรษฐศาสตร์ ซึ่งต้องการข้อมูลใหม่ ๆ เป็นส่วนใหญ่

ในปีเดียวกันนี้ ห้องสมุดได้โปรแกรม MINI-MICRO CDS/ISIS version 3 ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าและดีกว่า version 2.3 ดังนั้นห้องสมุดจึงได้เปลี่ยนมาใช้ version ใหม่แทน

การให้บริการ

ห้องสมุดเริ่มให้บริการสืบค้นสารนิเทศจากฐานข้อมูลประมาณปลายเดือนพฤศจิกายน 2532

โดยยังมิได้มีการประชาสัมพันธ์อย่างจริงจัง ในระยะแรกจึงยังมีผู้ใช้บริการไม่มาก ต่อมาห้องสมุดได้เริ่มประชาสัมพันธ์โดยการเขียนป้ายประกาศหน้าห้องสมุด และในห้องสมุด ทำให้ผู้รู้จักและมาใช้บริการเพิ่มมากขึ้น ผู้ใช้บริการของห้องสมุดมีทั้งนักศึกษาระดับปริญญาตรี ปริญญาโท อาจารย์ นักวิจัย ข้าราชการ ทั้งในคณะและต่างคณะ ทั้งในมหาวิทยาลัยและนอกมหาวิทยาลัย ซึ่งมีทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ นอกจากนี้ยังมีบุคคลภายนอกจากหน่วยงานเอกชนต่าง ๆ หลายแห่ง

สำหรับผู้ที่ใช้ที่เป็นนักศึกษาปริญญาตรีในคณะ ซึ่งมีเป็นจำนวนมากนั้น นิยมใช้ฐานข้อมูลภาษาไทย นั่นคือบรรณนิวารสารและหนังสือพิมพ์ภาษาไทย และผลการสืบค้นส่วนใหญ่ตรงกับความต้องการ ผู้ใช้เป็นอย่างมาก เพราะเป็นข้อมูลที่ใหม่และทันสมัย อย่างไรก็ตามวิทยานิพนธ์และหนังสือภาษาไทยเป็นสิ่งที่นักศึกษาตามถึงอยู่เสมอ ซึ่งคาดว่าห้องสมุดจะให้บริการได้เร็ว ๆ นี้ นักศึกษาจะมาใช้บริการกันมากในช่วงต้น ๆ ของภาคการศึกษา และในช่วงทำรายงาน สำหรับบางวิชาที่มีนักศึกษาลงทะเบียนเรียนมาก และได้รับมอบหมายจากอาจารย์ผู้สอนให้ทำรายงานในหัวข้อเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน ห้องสมุดจะสืบค้นเรื่องดังกล่าวจากฐานข้อมูลและพิมพ์รายชื่อออกมาเพื่อให้นักศึกษาได้ใช้ทั่วถึงกันในห้องสมุด โดยติดต่อขอพิมพ์ได้ที่โต๊ะบริการพิมพ์-คั่น ทำให้เกิดความสะดวกทั้งผู้ให้และผู้ให้บริการ

สำหรับนักศึกษาปริญญาโทในคณะทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ นิยมใช้ฐานข้อมูลภาษาอังกฤษมากกว่าไม่ว่าจะเป็นการทำรายงานหรือทำวิทยานิพนธ์ โดยไม่จำกัดว่าจะต้องเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทยเสมอไป ฉะนั้นห้องสมุดจะสืบค้นเพิ่มเติมจากฐานข้อมูล CD-ROM ให้ด้วย ซึ่งผู้ใช้ส่วนใหญ่มัก

ไม่ผิดหวังกับข้อมูลที่ได้ในแง่ของฐานข้อมูลที่ห้องสมุดสร้างขึ้นเอง ผู้ใช้สามารถเข้าถึงข้อมูลทุกรายการที่ต้องการได้จากห้องสมุด เพราะฐานข้อมูลนี้จะบันทึกรายชื่อสิ่งพิมพ์ที่มีในห้องสมุดเป็นส่วนใหญ่ ในแง่ของฐานข้อมูล CD-ROM แม้ข้อมูลที่ผู้ใช้ต้องการจะไม่มีในห้องสมุดทั้งหมด แต่กว่า 50% ผู้ใช้สามารถหาได้จากห้องสมุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เป็นวารสารสำหรับรายชื่อวารสารในฐานข้อมูล CD-ROM ที่มีในห้องสมุดคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ หรือห้องสมุดอื่น ๆ ในประเทศไทย ห้องสมุดได้จัดทำรายชื่อวารสารเหล่านั้น พร้อมระบุชื่อห้องสมุดและปีที่ห้องสมุดมี เพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้ให้บริการ CD-ROM สามารถตรวจสอบรายชื่อวารสารที่ต้องการได้ทันทีด้วย

ผู้ที่ใช้เป็นอาจารย์ นักวิจัย ข้าราชการ และบุคคลภายนอก ใช้บริการมากทั้งฐานข้อมูลภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ขึ้นอยู่กับเรื่องและภูมิภาคที่ศึกษา ถ้าเรื่องที่ศึกษาเน้นประเทศไทย มักจะใช้ฐานข้อมูลที่ห้องสมุดสร้างขึ้นเองโดยเฉพาะฐานข้อมูลภาษาไทยมากกว่า ถ้าไม่เน้นเรื่องเกี่ยวกับประเทศไทยก็จะใช้ฐานข้อมูลภาษาอังกฤษที่ห้องสมุดสร้างขึ้นและฐานข้อมูล CD-ROM กันมาก

ปัจจุบันมีผู้ใช้ที่เป็นนักศึกษาจากคณะต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และสถาบันอื่น รวมทั้งบุคคลภายนอกจากหน่วยราชการและเอกชนมาใช้บริการเพิ่มมากขึ้น

ในระยะแรกของการให้บริการ ผู้ใช้เพียงแต่มาแจ้งความจำนง และพูดคุยกับผู้ให้บริการในเรื่องที่ต้องการ ตอบคำถามที่ผู้ให้บริการสงสัยในเรื่องที่จะสืบค้นเพื่อว่าผู้ให้บริการจะได้ใช้หัวเรื่องและ/หรือคำไขที่จะนำไปสู่รายชื่อสิ่งพิมพ์ที่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ให้มากที่สุด นอกจากนั้นยังรวม

วารสารห้องสมุด

ปีที่ 36 ฉบับที่ 2 เมษายน - มิถุนายน 2535

บริการสืบค้นสารสนเทศจากข้อมูลคอมพิวเตอร์

ห้องสมุดคณะเศรษฐศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

พลสุข ปริวดีรวูดี

ไปถึงหัวเรื่องและ/หรือคำไขอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย เพื่อให้ผู้ใช้ได้ข้อมูลที่ตรงกับความต้องการมากยิ่งขึ้น และมีโอกาสที่จะเลือกเรื่องที่เกี่ยวข้องได้มากยิ่งขึ้น เช่นกัน เช่น ผู้ที่ต้องการเรื่องเกี่ยวกับเสื้อผ้า ห้องสมุดก็จะสืบค้นจากคำว่าเสื้อผ้า อุตสาหกรรมเสื้อผ้า เสื้อผ้าสำเร็จรูป อุตสาหกรรมเสื้อผ้าสำเร็จรูป สิ่งทอ และอุตสาหกรรมสิ่งทอ อย่างไรก็ตาม ห้องสมุดก็จะต้องสอบถามความประสงค์ของผู้ใช้ด้วย เพราะผู้ใช้งานบางคนต้องการเรื่องที่เฉพาะจริง ๆ เท่านั้น

ในการให้บริการแต่ละครั้ง ห้องสมุดจะบันทึกเรื่องที่ผู้ใช้ต้องการ วิธีการสืบค้นผลการสืบค้น จำนวนข้อมูลที่สืบค้นได้ และจำนวนที่ใช้ได้จริง

ต่อมาห้องสมุดได้ทำแบบกรอกการขอใช้บริการสืบค้นสารสนเทศจากฐานข้อมูลของห้องสมุดขึ้น เพื่อความสะดวกและรวดเร็วในการให้บริการ โดยผู้ใช้งานจะต้องกรอกชื่อ นามสกุล ตำแหน่ง ชื่อสถาบันการศึกษาหรือที่ทำงาน วัตถุประสงค์ในการขอใช้บริการ เรื่องที่ต้องการ ลักษณะของสิ่งพิมพ์ และภาษาของสิ่งพิมพ์ที่ต้องการ

จากแบบกรอกดังกล่าวรวมทั้งการสอบถามพูดคุยกับผู้ใช้ ผู้ให้บริการก็จะเลือกหัวเรื่องหรือคำไขได้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ หลังจากที่ยืนยันเรียบร้อยแล้วผู้ให้บริการจะบันทึกลงส่วนที่สองของแบบกรอกนี้ถึงวิธีการสืบค้น หัวเรื่องและ/หรือคำไขที่ใช้ จำนวนข้อมูลที่สืบค้นได้ และจำนวนที่ใช้ได้จริง รวมถึงฐานข้อมูลที่ใช้ในการสืบค้น

การบันทึกวิธีการสืบค้น รวมทั้งปริมาณที่สืบค้นได้ และใช้ได้จริงนี้มีประโยชน์ทำให้ห้องสมุดทราบว่าคุณสมบัติที่ห้องสมุดยังขาดหรือละเลยไป ก็จะได้ปรับปรุงแก้ไขให้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้

อัตราค่าบริการ

ในระยะแรกของการให้บริการนั้น ถ้าเป็น

นักศึกษา อาจารย์ และบุคลากรของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ห้องสมุดยังไม่คิดค่าบริการใด ๆ ไม่ว่าจะเป็นการสืบค้นการพิมพ์รายชื่อที่ได้จากทางเครื่องพิมพ์ หรือทางสำเนาเรื่องที่ค้นได้ลงแผ่น diskette ซึ่งผู้ใช้นำมาเอง สำหรับบุคคลภายนอกมหาวิทยาลัย ห้องสมุดคิดเฉพาะค่าพิมพ์ออกทางกระดาษ โดยคิดหน้าละ 2 บาท และถ้าต้องการให้สำเนาเรื่องที่ค้นได้ลงแผ่น diskette จะคิดค่าบริการครั้งละ 20 บาท โดยผู้ใช้นำแผ่น diskette มาเอง

ประมาณกลางปี 2535 ห้องสมุดได้ปรับปรุงอัตราค่าบริการใหม่ดังนี้

- นักศึกษา อาจารย์ และบุคลากรของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

สืบค้น - ฟรี

ค่ากระดาษ - 2 บาท/หน้า

ลงแผ่น diskette - 75 บาท/แผ่น (เป็นแผ่น high density ซึ่งห้องสมุดเป็นผู้จัดหาให้)

- บุคคลภายนอก

สืบค้น - ฟรี

ค่ากระดาษ - 5 บาท/หน้า

ลงแผ่น diskette - 75 บาท/แผ่น (เป็นแผ่น high density ซึ่งห้องสมุดเป็นผู้จัดหาให้)

โครงการในอนาคต

ห้องสมุดมีโครงการที่จะนำสิ่งพิมพ์ที่มีในห้องสมุดเข้าเครื่องฯทั้งหมด เพื่อความสะดวกในการสืบค้นข้อมูล จะได้ไม่ต้องค้นหลายแห่ง เพียงค้นจากเครื่องฯก็จะได้รายชื่อสิ่งพิมพ์ทั้งหมดที่มีในห้องสมุดในเรื่องที่ต้องการ

นอกจากนั้นห้องสมุดอาจขยายขอบเขตของงานโดยใช้เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์กับงานบริการยืม-คืนด้วยในอนาคต เพียงการสืบค้นเรื่องที่ต้องการจากเครื่องฯ ผู้ใช้ก็จะได้รับรายชื่อสิ่งพิมพ์ที่ต้องการ พร้อม

วารสารห้องสมุด

ปีที่ 36 ฉบับที่ 2 เมษายน - มิถุนายน 2535

บริการสืบค้นสารนิเทศจากข้อมูลคอมพิวเตอร์

ห้องสมุดคณะเศรษฐศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

พูลสุข ปรีวัตรวรวิฒิ

ทั้งทราบว่าสิ่งพิมพ์นั้นมิใช่รหัสหรือเลขเรียกหนังสืออะไร สถานภาพของสิ่งพิมพ์ในขณะที่ยังเป็นอย่างไร อยู่ในระหว่างการสั่งซื้อ วิจารณ์เลขหมู่และทำบัตรรายการ อยู่บนชั้น หรือมีผู้ยืมออกไปแล้ว และกำหนดส่งเมื่อใด เป็นต้น

ยิ่งไปกว่านั้น เพื่อทราบถึงประสิทธิภาพของการให้บริการ รวมทั้งเป็นการประเมินการให้บริการ และทราบความต้องการของผู้ใช้ที่มีต่อบริการนี้ ห้องสมุดอาจทำวิจัยศึกษาเรื่องดังกล่าวจากผู้ใช้บริการ เพื่อนำมาปรับปรุงและแก้ไขให้บริการนี้มีประสิทธิภาพ และมีประโยชน์ต่อผู้ใช่มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ด้วย

สถิติการให้บริการสืบค้นฐานข้อมูลของห้องสมุดคณะเศรษฐศาสตร์

ปี	เดือน	จำนวนเครื่อง
2532	พ.ย.	1
	ธ.ค.	6
2533	ม.ค.	6
	ก.พ.	7
	มี.ค.	11
	เม.ย.	15
	พ.ค.	6

ปี	เดือน	จำนวนเครื่อง
	มิ.ย.	72
	ก.ค.	60
	ส.ค.	56
	ก.ย.	99
	ต.ค.	35
	พ.ย.	123
2534	ธ.ค.	74
	ม.ค.	82
	ก.พ.	60
	มี.ค.	67
	เม.ย.	36
	พ.ค.	35
	มิ.ย.	186
	ก.ค.	131
	ส.ค.	194
	ก.ย.	71
	ต.ค.	106
	พ.ย.	131
	ธ.ค.	150
2535	ม.ค.	166
	ก.พ.	57
	มี.ค.	69
	เม.ย.	63
	พ.ค.	54

การให้บริการสืบค้นฐานข้อมูลด้วยเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ ห้องสมุดคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ชื่อผู้ให้บริการ.....

ตำแหน่ง

- สำหรับนักศึกษา อาจารย์ และข้าราชการมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

☐ นักศึกษาปริญญา..... คณะ..... ชั้นปีที่.....
(ถ้าเป็นนักศึกษานิเทศศาสตร์ โปรดระบุด้วยว่าโทไทยหรือโทอังกฤษ)

☐ อาจารย์คณะ.....

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

- สำหรับนักศึกษาและอาจารย์สถาบันอื่น

☐ นักศึกษาปริญญา..... คณะ..... มหาวิทยาลัย..... ชั้นปีที่.....

☐ อาจารย์คณะ..... มหาวิทยาลัย.....

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

- สำหรับผู้ที่ไม่ได้เป็นนักศึกษาและอาจารย์

ตำแหน่ง..... สถานที่ทำงาน.....

วัตถุประสงค์ในการใช้บริการ.....

เรื่องที่ต้องการ.....

ประเภทของสิ่งพิมพ์.....

ภาษา ☐ ไทย ☐ อังกฤษ

สำหรับบรรณารักษ์กรอก

ชื่อฐานข้อมูลที่สืบค้น ☐ JAEC ☐ ENEC ☐ ECONLIT

คำหรือข้อความที่ใช้สืบค้น

☐ JAEC.....

จำนวนที่ได้..... ระเบียบ จำนวนที่ใช้ได้จริง..... ระเบียบ

☐ ENCE.....

จำนวนที่ได้..... ระเบียบ จำนวนที่ใช้ได้จริง..... ระเบียบ

☐ CEONLIT.....

จำนวนที่ได้..... ระเบียบ จำนวนที่ใช้ได้จริง..... ระเบียบ

จำนวนกระดาษต่อเนื่อง (printout)..... ราคา..... แผ่น..... บาท

หมายเหตุ.....

บรรณารักษ์.....

วัน เดือน ปี.....

การศึกษาการดำเนินงานด้านสารสนเทศขององค์กร พัฒนาเอกชนเกี่ยวกับสตรีในกรุงเทพมหานคร*

บทที่ 1

โดย เยาวพา บุญแสง**

ความสำคัญของปัญหา

ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ จำเป็นต้องคำนึงถึงสตรีในฐานะที่เป็นทั้งผู้ทำการพัฒนาและได้รับการพัฒนา บทบาทหน้าที่ขององค์กรพัฒนาสตรีในสังคมไทยที่ถูกต้องสมบูรณ์จึงเป็นพื้นฐานสำคัญในการวางแผนปฏิบัติการติดตาม และประเมินผลในการพัฒนากิจกรรมและบทบาทสตรี เช่นเดียวกับการปฏิบัติงานพัฒนาอื่น ๆ

เป้าหมายในการหยิบยกเรื่องสตรีขึ้นมาพิจารณาทั้งในระดับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แห่งภูมิภาค หรือแห่งโลก หรือระดับองค์กร ระดับกลุ่มเล็กกลุ่มย่อยใด ๆ ก็ตาม ย่อมเป็นไปเพื่อจุดมุ่งหมายอันเดียวกัน คือพิจารณาสตรีในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคม มีบทบาทหน้าที่ในชีวิตทางสังคม ซึ่งมีผลกระทบไปถึงและเป็นผลกระทบมาจากโครงสร้างของสังคมทั้งหมด ทั้งนี้เพื่อจะได้มีความรู้ความเข้าใจสมาชิกสังคมส่วนนี้ได้ดียิ่งขึ้น อันเป็นหนทางไปสู่การปฏิบัติเพื่อชีวิตที่ดีกว่าของสังคมไทย

โดยที่องค์กรพัฒนาเอกชนเกี่ยวกับสตรี จะมีลักษณะงานหนึ่งคืองานทางด้านการดำเนินงานด้านสารสนเทศ การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ ทุก

องค์กรจะมีหน่วยงานนี้อยู่ หน่วยงานนี้จะดำเนินงานด้านเก็บข้อมูล และเผยแพร่ข้อมูลด้านสารสนเทศเกี่ยวกับสตรี ทิศทางการทำงานของสตรีในสังคมไทย พร้อมทั้งการให้บริการสารสนเทศในรูปแบบอื่น ๆ ด้วย เพื่อเป็นประโยชน์สำหรับหน่วยงาน องค์กรสถาบัน และประชาชน ที่สนใจสถานภาพและบทบาทเกี่ยวกับสตรีในสังคมไทย

ดังที่กล่าวมาแล้ว เพื่อจะได้ทราบการดำเนินงานทางด้านสารสนเทศขององค์กรพัฒนาเอกชนเกี่ยวกับสตรีต่อผู้ที่ให้บริการและรับบริการ

จุดประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานด้านสารสนเทศขององค์กรพัฒนาเอกชนเกี่ยวกับสตรีในกรุงเทพมหานคร

2. เพื่อศึกษาถึงความคิดเห็นในการดำเนินงานบริการสารสนเทศขององค์กรพัฒนาเอกชนเกี่ยวกับสตรีในกรุงเทพมหานคร

ขอบเขตการศึกษา

ศึกษาการดำเนินงานด้านสารสนเทศขององค์กรพัฒนาเอกชนเกี่ยวกับสตรีในกรุงเทพมหานครจำนวน 5 หน่วยงาน

* จากเอกัตินพนธ์ ของการศึกษา เอกัตศึกษา สาขาวิชาสารสนเทศ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต ปีการศึกษา 2534

** นางสาวเยาวพา บุญแสง นักศึกษาสาขาวิชาสารสนเทศ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

1. มูลนิธิเพื่อนหญิง
2. มูลนิธิผู้หญิง
3. ศูนย์พิทักษ์สิทธิหญิงบริการ (EMPOWER)
4. สมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรี
5. ศูนย์สนเทศสตรีและห้องสมุดสภาสตรีแห่งชาติในพระบรมราชูปถัมภ์

สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานด้านสารสนเทศของแต่ละองค์กร โดยใช้แบบสอบถาม

วิธีการศึกษา

1. ศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ เอกสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ
2. สร้างแบบสัมภาษณ์ ทดสอบแบบสัมภาษณ์
3. เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสัมภาษณ์ จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 5 หน่วยงาน

4. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ข้อมูล ประเมินผล และสรุปผล

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อทราบสภาพการดำเนินงานด้านสารสนเทศขององค์กรพัฒนาเอกชนเกี่ยวกับสตรีในกรุงเทพมหานคร

2. เพื่อทราบถึงความคิดเห็นในการดำเนินงานให้บริการสารสนเทศ ขององค์กรพัฒนาเอกชนสตรีในกรุงเทพมหานคร

ผลที่ได้ทั้ง 2 ข้อ เพื่อนำข้อมูลและความรู้ที่ได้รับจากการศึกษามาเป็นแนวทางเสนอแนะในการปรับปรุงระบบการดำเนินงานด้านสารสนเทศขององค์กรพัฒนาเอกชนเกี่ยวกับสตรีในกรุงเทพมหานคร ให้เกิดความเหมาะสม ประสิทธิภาพ และการประเมินผล

บทที่ 2

องค์กรพัฒนาเอกชนด้านสตรีในประเทศไทย

การพัฒนาประเทศทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองนั้น ต้องได้รับความร่วมมือจากทุกปัจเจกชนและทุกองค์กร องค์กรที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ แบ่งได้เป็นองค์การภาครัฐบาล (Government Organization) องค์การภาคเอกชน หรือองค์การพัฒนาเอกชน (Non-Government Organization) และองค์การระหว่างประเทศ (International Organization) จากงานศึกษาวิจัยนี้จะเน้นเฉพาะองค์การพัฒนาเอกชน

องค์กรพัฒนาเอกชน จัดตั้งขึ้นเนื่องจากหน่วยงานรัฐและระบบราชการต่าง ๆ ที่มีบทบาทและภาระหน้าที่หลักในการแก้ไข มีสภาพการทำงานที่เต็มไปด้วยขั้นตอนที่ไม่อาจเข้าถึงปัญหาและสามารถแก้ไขได้ตรงจุด เนื่องจากไม่มีความคล่องตัวพอและมาตรการต่าง ๆ ในการแก้ไขปัญหาจะต้องมีการนำเสนอผ่านขั้นตอนเห็นชอบต่าง ๆ หลายขั้นตอนกว่าจะอนุมัติเห็นชอบให้ดำเนินการแก้ไขปัญหาแต่ละอย่างได้ เมื่อเป็นเช่นนี้้องค์กรพัฒนาเอกชนจึงมุ่งหมายที่จะเป็นกลไกหนึ่งในสังคม ในอันที่จะร่วมพัฒนาสร้างสรรค์หรือ “ร่วมแรงแปลงเมือง” เพื่อเป็นการอุดช่องว่างที่มีอยู่ด้วยความสมัครใจ (ไพศาล สังวัลย์ 2534 : 1-2)

องค์การพัฒนาเอกชนอาจแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ องค์กรพัฒนาเอกชนที่จับกลุ่มเป้าหมายและปัญหาเฉพาะด้าน และองค์กรพัฒนาเอกชนที่เน้นการทำงานในชุมชน (จอ อึ้งภากรณ์ 2534 : 46) ในที่นี้ขอกล่าวเฉพาะองค์การพัฒนาเอกชนที่จับกลุ่มเป้าหมายและปัญหาเฉพาะด้านสตรี

องค์กรพัฒนาเอกชนด้านสตรี

ประวัติการก่อตั้งองค์กรพัฒนาเอกชนด้านสตรีในต่างประเทศ อาจกล่าวได้ถึงเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ “8 มีนาคม 1909” นับเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ การต่อสู้ของกรรมกรหญิงที่สามารถสามัคคีรวมพลังกันเพื่อเรียกร้องขอความเป็นธรรมจากนายจ้าง หญิงผู้ใช้แรงงานเหล่านี้ทำงานอยู่ในโรงงานทอผ้าที่ร้อน อับทึบแห่งหนึ่งในเมืองชิคาโก ต้องทนต่อเสียงเครื่องจักรเครื่องทอ ก๊อปปี้บับประสาทอยู่ตลอดเวลา โดยทำงานวันละ 12-15 ชม. ด้วยค่าแรงที่ต่ำเล่า กรรมกรหญิงในโรงงานทอผ้านั้นได้นัดหยุดงานและเดินขบวนประท้วงให้ลดเวลาทำงานของกรรมกรหญิงให้เหลือวันละ 8 ชั่วโมง และเรียกร้องสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้ง ขบวนการประท้วงได้แพร่ออกไปและมีผู้สนับสนุนอย่างกว้างขวาง ถือเป็นการประท้วงที่ยิ่งใหญ่ ซึ่งยืดเยื้อถึง 13 สัปดาห์ เมื่อการประท้วงยุติลง คนงานได้รับการปรับปรุงสภาพโรงงานบางส่วน แต่ที่สำคัญคือกรรมกรได้เรียนรู้ที่จะร่วมกันก่อตั้งสหภาพแรงงาน

ในปี ค.ศ. 1910 ที่ประชุมสมัชชาสตรีสังคมนิยมที่โซเฟียเฮเกน ได้ประกาศให้ “8 มีนาคม” ของทุกปีเป็นวันที่ระลึกถึงความสามัคคีของสตรีนานาชาติ ในการต่อสู้เพื่อสิทธิเสรีภาพของโลก (มูลนิธิหญิง 2535 : ไม่มีเลขหน้า)

ประเทศไทยเริ่มมีการก่อตั้งองค์กรพัฒนาเอกชนด้านสตรีพร้อม ๆ กับการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราช มาเป็นระบอบประชาธิปไตยในปี พ.ศ. 2475 สมาคมสตรีไทยได้

ถือกำเนิดขึ้นโดยจดทะเบียนเป็นสมาคมที่ถูกต้อง
ตามกฎหมาย เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2475 ในชื่อ
“สมาคมสตรีไทยแห่งกรุงสยาม” ต่อมาได้เปลี่ยน
ชื่อตามชื่อประเทศเป็น “สมาคมสตรีไทยแห่งประเทศไทย” ต่อมาเมื่อองค์กรพัฒนาเอกชนสตรีเกิดขึ้นใหม่
อีกเรื่อย ๆ เท่าที่พอจะค้นได้แก่ สโมสรวัฒนธรรม
หญิง ซึ่งตั้งขึ้นในปี 2486 ส่วนในปี 2491 สมาคมสตรี
อุดมศึกษาก็ได้แก่ตั้งขึ้น เพียง 2 ปีต่อมาคือในปี 2493
ก็มีสมาคมบัณฑิตสตรีทางกฎหมายปี 2499 มีการ
จัดตั้งสภาสตรีแห่งชาติซึ่งปัจจุบันมีองค์กรสมาชิก
ถึง 107 องค์กร

จากเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 ซึ่งเป็นเหตุการณ์
สำคัญทางการเมืองและสังคมของไทย ทำให้ได้มา
ซึ่งระบอบประชาธิปไตยในระดับหนึ่งและในช่วงระยะ
เวลาหนึ่ง เหตุการณ์นี้ให้บทเรียนอันมีค่าหลายประการ
แก่ผู้ต่อสู้เพื่อสร้างสรรค์ประชาธิปไตยขึ้นในสังคม
ไทยในเหตุการณ์ครั้งนั้น นักเรียน นิสิต นักศึกษา
และประชาชนทุกสาขาวิชาชีพ ร่วมกันเข้าต่อสู้เรียก
รัฐธรรมนูญและการปกครองระบอบประชาธิปไตย
ผู้หญิงไทยตื่นตัวเข้าร่วมแสดงบทบาททางการเมือง
อย่างกล้าหาญนับตั้งแต่ก่อนวันชุมนุมจนถึงวันนองเลือด
เรายังจำได้ถึงภาพของนักเรียนหญิงจำนวนมากอันเชิญ
พระบรมฉายาลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
และสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถนำหน้า
ขบวนจากสนามหลวงสู่อนุสาวรีย์ประชาธิปไตย
และผู้หญิงอีกจำนวนร่วมแสนที่อยู่ในขบวนคลื่น
มวลมหาชนที่เรียกร้องประชาธิปไตยนั้น ทั้งรวมอยู่
ในจำนวนของผู้ที่ถูกห่ากระสุนของเผด็จการปลิดชีพ
ล้มตายไปด้วย

คงไม่มีใครปฏิเสธว่าเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 16
มีส่วนสำคัญที่ปลุกจิตสำนึกและบทบาททางการเมือง
ของผู้หญิงไทยให้เติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิด

กลุ่มผู้หญิงขึ้นในสถาบันการศึกษาแทบทุกแห่งรวม
ทั้งในหมู่ประชาชนทั้งในระดับกรมฯ และปัญญาชน
เพื่อสำรวจบทบาทของผู้หญิงในการร่วมมือพัฒนา
สังคม และที่สำคัญคือการต่อสู้ของกลุ่มในการเรียก
ร้องสิทธิสตรีและเสริมสร้างความเสมอภาคระหว่าง
เพศ เพราะกลุ่มผู้หญิงเหล่านี้ต่างตระหนักดีว่าสิทธิ
และความเสมอภาคระหว่างเพศนั้นเป็นองค์ประกอบ
ที่จะขาดเสียมิได้ของสังคมประชาธิปไตยที่แท้จริง
(สตรีทัศน์ พุทธกิจยาน 2526 - มกราคม 2527
: หน้า 64) องค์กรพัฒนาเอกชนสตรีในยุคต่อมา

เกิดจากการรวมกลุ่มของนักกิจกรรมจากสถาบันการ
ศึกษาเหล่านั้นเช่น กลุ่มเพื่อนหญิง มูลนิธิผู้หญิง เป็นต้น

องค์กรพัฒนาเอกชนที่ทำงานเพื่อสังคม
และเพื่อส่งเสริมสถานภาพของสตรีในประเทศไทย
มีอยู่มากมายหลายองค์กร จะขอกกล่าวถึงเฉพาะที่อยู่
ในขอบเขตการวิจัยในครั้งนี้ ดังนี้คือ

1. สภาสตรีแห่งชาติในพระบรมราชูปถัมภ์

สภาสตรีแห่งชาติในพระบรมราชูปถัมภ์ ก่อตั้ง
ขึ้นเมื่อวันที่ 9 กันยายน 2499 ใช้อักษรย่อ ส.ส.ช
สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ทรง
พระกรุณาโปรดเกล้าฯ รับสภาสตรีแห่งชาติฯ มีชื่อ
ภาษาอังกฤษ The National Council of Women
of Thailand Under the Royal Patronage of
Her Majesty the Queen มีอักษรย่อ N.C.W. ผู้ริเริ่ม
ก่อตั้งสภาสตรีแห่งชาติฯ คือ ท่านผู้หญิงละเอียด
พิบูลสงคราม ประธานสภาสตรีแห่งชาติฯ คนแรก
ผู้ดำรงตำแหน่ง สองสมัยแรกคือ หม่อมงามจิตต์
บุรฉัตร สมัยแรกเมื่อ พ.ศ. 2502- 2504 และสมัย
ที่สอง พ.ศ. 2504- 2506

นโยบาย เพื่อเป็นศูนย์รวมความคิดเห็น และ
ปฏิบัติงานของสมาคมสตรีและองค์กรสตรีในประเทศ

ไทย (ประวัติดังกล่าว 2534 : ไม่มีเลขหน้า)

ศูนย์สนเทศสตรีและห้องสมุดสภาสตรีแห่งชาติ

ในปี พ.ศ. 2522 คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนากิจกรรมและบทบาทสตรี โดยมีกองโครงการสังคม สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นหน่วยงานเลขานุการ และคณะกรรมการฯ ได้จัดตั้งศูนย์สนเทศสตรีขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้บริการข้อมูลเกี่ยวกับสตรีแก่หน่วยงานภาครัฐบาลและภาคเอกชนและเป็นแหล่งข้อมูลในการจัดทำแผนพัฒนาสตรี

พ.ศ. 2524 คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้ยุบเลิกคณะกรรมการพัฒนากิจกรรมและบทบาทสตรีและให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นรับผิดชอบการดำเนินงานพัฒนาสตรี ซึ่งรวมทั้งศูนย์ข้อมูลสตรีด้วย

ปลาย พ.ศ. 2524 คณะรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของกรรมการปฏิรูประบบราชการและระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ให้สภาสตรีแห่งชาติฯ ดำเนินงานศูนย์ข้อมูลสตรีอย่างต่อเนื่อง โดยได้ผนวกงานศูนย์ข้อมูลสตรีกับห้องสมุดสภาสตรีแห่งชาติ ซึ่งได้ก่อตั้งไว้เดิมและใช้ชื่อว่า ศูนย์สนเทศสตรีและห้องสมุดสภาสตรีแห่งชาติ มีการแบ่งงานออกเป็น 2 ส่วน คืองานศูนย์สนเทศสตรี และงานห้องสมุด

งานศูนย์สนเทศสตรี มีวัตถุประสงค์ในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสตรีในด้านต่าง ๆ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการศึกษาในรูปแบบหนังสือ เอกสาร วารสาร จุลสารและกฤตภาค หรือข่าวคัดเกี่ยวกับสตรีในด้านต่าง ๆ ทั้งที่เป็นภาษาไทย และภาษาอังกฤษ เพื่อให้บริการแก่หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐบาล และภาคเอกชน ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับการพัฒนากิจกรรมและบทบาทสตรีตลอดจนผู้สนใจทั่วไป

งานห้องสมุด ให้บริการหนังสือ วารสาร นิตยสารทั่วไปแก่บุคคลทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน ตลอดจนผู้สนใจทั่วไป (สมชาย รัตนสกุล 2531 : 19)

2. มูลนิธิผู้หญิง

จัดตั้งขึ้นเมื่อปลายปี พ.ศ. 2529 โดยได้รับอนุญาตจากกระทรวงศึกษาธิการและ กระทรวงมหาดไทย เมื่อ พ.ศ. 2530 และมีวัตถุประสงค์ต่อไปนี้คือ

1. เพื่อให้ความรู้และให้ความช่วยเหลือแก่ผู้หญิงที่ทุกข์ยากและด้อยโอกาสในสังคม
 2. เพื่อจัดการให้การศึกษา และผลิตสื่อการศึกษาที่เหมาะสมแก่ผู้หญิงในสาขาอาชีพต่าง ๆ
 3. เพื่อสนับสนุนสิทธิของผู้หญิงตามที่ระบุไว้ในปฏิญญาสากลขององค์การสหประชาชาติ
 4. เพื่อศึกษาวิจัยและเผยแพร่เรื่องที่เกี่ยวกับผู้หญิงและดำเนินโครงการต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาผู้หญิง
 5. เพื่อร่วมมือกับองค์การสาธารณประโยชน์อื่น
- แม้มูลนิธิผู้หญิงจะเพิ่งก่อตั้งขึ้น แต่งานของมูลนิธิฯ ได้เริ่มต้นขึ้นเมื่อ 3 ปีที่แล้ว (2527) โดยการทำงานของศูนย์ข่าวผู้หญิง ซึ่งทำงานในด้านผลิตสื่อการศึกษาที่เหมาะสมสำหรับผู้หญิงในสาขาอาชีพต่าง ๆ ตลอดจนให้คำแนะนำศึกษา ให้คำปรึกษาและให้ข้อมูลแนะนำสำหรับผู้หญิงที่ต้องการเดินทางไปต่างประเทศ เนื่องจากมีหญิงจำนวนมากที่ถูกหลอกลวงและตกเป็นเหยื่อในต่างแดน เช่นถูกบังคับค้าประเวณี ถูกทรมาน ทอดทิ้งจากสามีชาวต่างประเทศ (บทความมูลนิธิผู้หญิง 2534 : ไม่มีเลขหน้า)

3. ศูนย์พิทักษ์สิทธิสตรีบริการ

จัดตั้งขึ้นเมื่อประมาณปี พ.ศ. 2524 โดยได้รับเงินช่วยเหลือส่วนใหญ่จากประเทศออสเตรเลีย มีบทบาทในการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้หญิงที่ถูกตำรวจซึ่งต้องการจะสร้างผลงานโดยการจับกุมข้อหาตรงใจหรือคำประเวณีหลายต่อหลายคนและได้เห็นปัญหาความไม่เป็นธรรมและสภาพที่ผู้หญิงหมดหนทางสู้

ซึ่งข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้กลุ่มเพื่อนหญิงนำไปคัดค้าน
ต่อต้านการจดทะเบียนโสเภณี และนำไปสู่การก่อตั้ง
ศูนย์พิทักษ์สิทธิหญิงบริการ (Education Means
Protection of Women Engaged in Re-creation หรือ
เรียกสั้น ๆ ว่า (Empower) ในที่สุด โดยมีวัตถุประสงค์
เพื่อช่วยให้หญิงบริการเหล่านี้ได้รู้พื้นเกียรติภูมิ
และความสำคัญในศักดิ์ศรีของความเป็นคน ซึ่งจะทำ
ให้พวกเขาได้พบวิถีทางในการดำรงชีวิตใหม่ที่ดีกว่า

4. มุลนิธิเพื่อนหญิง

จัดตั้งขึ้นเมื่อปลายปี พ.ศ. 2523 เมื่อนักลากรจาก
วงการและสาขาอาชีพต่าง ๆ ทั้งหญิงและชายมาพบปะ
แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในปัญหาต่าง ๆ ที่หญิงประสบ
อยู่ อาทิ ปัญหาสวัสดิภาพและความปลอดภัยที่จะ
ไม่ตกเป็นเหยื่อของภัยข่มขืน อนาคตภัยล่อลวงบังคับ
ให้ค้าประเวณี ภัยถูกสามีทำร้ายทุบตี หรือปัญหาถูก
เอารัดเอาเปรียบในทางเศรษฐกิจ เช่น ถูกกดค่าแรง
ถูกเลิกจ้างเพราะแต่งงานและตั้งครรภ์ หรือถูกจำกัด
โอกาสทางการศึกษา การมีงานทำ และการดำรงชีวิต
ที่ถูกผูกมัดด้วยอคตินิยมที่เห็นว่าหญิงต่ำต้อยด้อยค่า
กว่าชาย

กลุ่มเพื่อนหญิงจึงก่อตั้งขึ้นเพื่อขยายความรู้
ของประชาชน เกี่ยวกับปัญหาความไม่เป็นธรรมที่
หญิงได้รับ และเพื่อกระตุ้นให้สังคมตระหนักถึงปัญหา
ดังกล่าว ทั้งนี้เพื่อช่วยกันแสวงหาแนวทางที่สังคม
จะปฏิบัติต่อหญิงในฐานะที่มีศักดิ์ศรีและคุณค่าเท่า
เทียมชาย (กลุ่มเพื่อนหญิง มปป. : ไม่มีเลขหน้า)

5. สมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรี

ปี 2517 ได้มีหญิงชายในหลายสาขาอาชีพร่วม
ก่อตั้ง กลุ่มส่งเสริมสถานภาพสตรีเพื่อศึกษาปัญหา
สิทธิสตรี และการเลือกปฏิบัติต่อสตรีได้จัดกิจกรรม
ต่าง ๆ และหาหนทางแก้ไข ส่งเสริมบทบาทของสตรี
ให้มีสิทธิและศักดิ์ศรีเช่นเดียวกับบุรุษ

ปี 2524 ได้เปิดบ้านพักฉุกเฉิน ด้วยความร่วมมือ
ของสมาคมบัณฑิตสตรีทางกฎหมายและสมาคมผู้
บำเพ็ญประโยชน์แห่งประเทศไทยฯ ณ ถนนสุขุมวิท

ปี 2525 ได้จดทะเบียนเป็น สมาคมส่งเสริม
สถานภาพสตรี

ปี 2530 ได้เข้าอยู่ในพระอุปถัมภ์พระวรวงษา

ปี 2529 ได้เปิด บ้านพักฉุกเฉิน - 2 บ้านเด็ก
และคลินิกผู้หญิง

ปี 2532 ได้เปิดศูนย์การศึกษาและฝึกอบรมสตรี
ในแขวงสีกัน เขตดอนเมือง

ปี 2533 ได้เปิด สถาบันวิจัยบทบาทชายหญิงและ
การพัฒนา ตั้งอยู่ในอาคารนารินทร์ ภิรมย์ (สมาคม
ส่งเสริมสถานภาพสตรี มปป. : ไม่มีเลขหน้า)

องค์กรพัฒนาเอกชนด้านสตรีกับงานสารสนเทศ

กระบวนการขององค์กรพัฒนาเอกชนด้านสตรี
ที่สำคัญเน้น 3 ประการใหญ่ดังนี้

1. กระบวนการเรียนรู้ ซึ่งเป็นเรื่องการจัดการ
ศึกษานอกระบบทุกรูปแบบ ที่พยายามเลือกสรรไปใช้
ให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย และมีวิธีการผลักดันให้
เกิดการรวมกลุ่มเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมที่มีประ-
สิทธิภาพ

2. กระบวนการรวมกลุ่ม หรือ การระดมพลัง
และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ซึ่งถือว่าเป็นการ
มีส่วนร่วมที่มีคุณภาพมากที่สุด แม้ว่าการมีส่วน
ร่วมที่พูดถึงกันอยู่ทุกวันนี้จะมีคุณภาพในตัวเอง
แต่มันก็ยังมีส่วนแตกต่างกันอยู่ เช่นการมีส่วนร่วม
ในการรับประโยชน์หรือเป็นผู้รับบริการการมีส่วน
ร่วมในฐานะเป็นผู้ให้ข้อมูล ส่วนประเมินข้อมูล มี
ส่วนร่วมในฐานะเป็นผู้ดำเนินการ เช่น ทำโครงการ
ร่วมกัน แต่สิ่งที่คิดว่าเป็นการมีส่วนร่วมที่มีคุณภาพ
มากที่สุดก็คือ การร่วมในการตัดสินใจในระยะหลัง

พูดกันมากกว่า ยุคนี้เป็นยุคของข่าวสารข้อมูล ซึ่งเป็นเครื่องมือหรือวิธีการเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด เพราะจะทำให้เกิดการรู้เท่าทัน รู้จักเลือกและรู้จักปรับตัวได้ ซึ่งส่วนนี้เป็นคุณลักษณะของการศึกษานอกระบบที่สามารถจัดให้สอดคล้องรวดเร็ว ทันกับปัญหาและความต้องการของชาวบ้านได้ (ศรีสว่าง พัววงศ์แพทย 2534 : 22- 27)

3. กระบวนการสร้างแนวคิดจิตสำนึก ครอบโอบที่ยังแก่แนวคิดและจิตสำนึกของคนไม่ได้ โอกาสที่เขาจะพัฒนาตัวเองหรือพัฒนาการมีส่วนร่วมไปจนถึงจุดที่มีการตัดสินใจ

จากกระบวนการที่สำคัญขององค์กรพัฒนาเอกชนด้านสตรีทั้ง 3 ประการข้างต้นได้นำมากำหนดบทบาทสำคัญขององค์กรดังนี้

1. บทบาทการศึกษาและสร้างประสบการณ์เพื่อให้รู้ปัญหา เหตุแห่งปัญหาและเสนอทางเลือก

ในการแก้ไขปัญหา

2. บทบาทการเผยแพร่และรณรงค์เพื่อให้รู้ปัญหา และระดมการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไข

3. บทบาทการประสานงานและสร้างเครือข่ายงานเพื่อให้เป็นพลังผลักดันให้มีการขยายความคิดและงานออกไปในวงกว้าง และมีพลังต่อรองมากขึ้นจากแนวร่วมทั้งหลาย

ปัจจุบันองค์กรพัฒนาเอกชนด้านสตรีในประเทศไทย ให้ความสำคัญด้านข้อมูลข่าวสารหรืองานสารนิเทศมากขึ้น ทั้งในฐานะเป็นองค์กรที่รวบรวมสารนิเทศ ใช้สารนิเทศในการดำเนินงาน และให้บริการสารนิเทศแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ข้าราชการ และกลุ่มเป้าหมายคือสตรีนั่นเอง นั้นปรากฏในวัตถุประสงค์และงานต่าง ๆ ขององค์กรพัฒนาเอกชนด้านสตรีต่าง ๆ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การดำเนินงานด้านสารสนเทศขององค์กรพัฒนาเอกชนเกี่ยวกับสตรีในกรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาการดำเนินงานด้านสารสนเทศขององค์กรพัฒนาเอกชนด้านสตรี ซึ่งผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ สร้างเครื่องมือ รวบรวมเครื่องมือ และเสนอวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานด้านสารสนเทศขององค์กรพัฒนาเอกชนเกี่ยวกับสตรีในกรุงเทพมหานคร

2. เพื่อศึกษาถึงความคิดเห็นในการดำเนินงานด้านสารสนเทศขององค์กรพัฒนาเอกชนเกี่ยวกับสตรีในกรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างคือ บุคลากรที่ทำหน้าที่ด้านบริการสารสนเทศ ขององค์กรพัฒนาเอกชนสตรีจำนวน 5 องค์กร ได้แก่

1. มูลนิธิเพื่อนหญิง
2. มูลนิธิผู้หญิง
3. ศูนย์พิทักษ์สิทธิหญิงบริการ
4. สมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรีในพระอุปถัมภ์ พระวรวงษาฯ
5. ศูนย์สนเทศสตรีและห้องสมุดสภาสตรีแห่งชาติในพระบรมราชูปถัมภ์

เครื่องมือใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์ โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูล

การดำเนินงานด้านสารสนเทศขององค์กรพัฒนาเอกชนเกี่ยวกับสตรี

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นของบุคลากรด้านสารสนเทศขององค์กรพัฒนาเอกชนสตรีในกรุงเทพมหานคร ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านสารสนเทศ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นอื่น ๆ

ขั้นตอนในการวิจัย

1. ศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ เอกสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับองค์กรพัฒนาเอกชนสตรีในกรุงเทพมหานคร

2. ศึกษาสภาพความเป็นจริงขององค์กรพัฒนาเอกชนสตรีที่ศึกษา จำนวน 5 องค์กรแต่ละข้อที่สร้างขึ้นนั้นสร้างอย่างมีหลักเกณฑ์ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ในการวิจัยทุกข้อ

3. สร้างแบบสัมภาษณ์ และทดสอบแบบสัมภาษณ์กับ อาจารย์ รุ่งทิพย์ ห่อโนทยาน เมื่อทดสอบแล้วนำมาปรับ และจึงนำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการทดสอบแล้วพร้อมหนังสือขอความร่วมมือไปให้บุคลากรที่ทำหน้าที่ด้านสารสนเทศ จำนวน 5 ชุด สำหรับ 5 องค์กรที่ศึกษาในช่วงเดือนมกราคม

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจะเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีสุ่มตัวอย่าง จากองค์กรพัฒนาเอกชนสตรีจำนวน 5 องค์กร

5.1 มุลนิธิเพื่อนหญิง

5.2 มุลนิธิผู้หญิง

5.3 ศูนย์พิทักษ์สิทธิหญิงบริการ

5.4 สมาคมส่งเสริมสภาพภาพสตรีใน
พระอุปถัมภ์ พระวรวงษาฯ

5.5 ศูนย์สนเทศสตรีและห้องสมุดสภาสตรี
แห่งชาติในพระบรมราชินูปถัมภ์

6. ผู้วิจัยจะตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบ
เก็บข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีทางสถิติ ดังต่อไปนี้

6.1 วิเคราะห์ข้อมูลหาค่าร้อยละ โดยใช้สูตร

$$p = \frac{EX \times 100}{N}$$

p = อัตราส่วนร้อยละ

f = จำนวนของผู้ตอบข้อนั้น

n = จำนวนผู้ตอบทั้งหมดที่ตอบข้อนั้น

6.2 วิเคราะห์ข้อมูลหาค่าเฉลี่ยมัชฌิม
เลขคณิต โดยใช้สูตร

$$x = \frac{\sum f(x)}{N}$$

x = ค่าเฉลี่ยของคำตอบแต่ละค่า

f = ความถี่

x = คะแนน

n = จำนวนทั้งหมดของผู้ตอบแบบเก็บข้อมูล
แต่ละข้อ และหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้สูตร

$$\sqrt{\frac{\sum f x^2}{N} - \left(\frac{\sum f x}{N}\right)^2}$$

s.d. = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

f = ความถี่

x = คะแนนตามลำดับ คือ 5, 4, 3, 2, 1

n = จำนวนทั้งหมดของผู้ตอบแบบเก็บข้อมูล

แต่ละข้อ

ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติ และรายการปัญหา
วิเคราะห์โดยใช้การหาค่าเฉลี่ยของคำตอบ แล้วเปลี่ยน
เป็นตัวเลขด้วยวิธีมาตราส่วนประเมินค่า โดยกำหนด
ค่าคะแนนเป็น 5 ระดับ ดังนี้

มากที่สุด 5 คะแนน

มาก 4 คะแนน

ปานกลาง 3 คะแนน

น้อย 2 คะแนน

น้อยที่สุด 1 คะแนน

แล้วนำข้อมูลตัวเลขเหล่านี้มาหาส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน แล้วนำมาตีความหมายของน้ำหนักแต่ละ
ข้อดังนี้ คือ

4.6 - 5.0 มากที่สุด

3.6 - 4.5 มาก

2.6 - 3.5 ปานกลาง

1.6 - 2.5 น้อย

1.0 - 1.5 น้อยที่สุด

7. สรุปผล อภิปรายผล และรายงานผลการวิจัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “การดำเนินงานด้านสารสนเทศขององค์กรพัฒนาเอกชนเกี่ยวกับสตรีในกรุงเทพมหานคร” เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกลุ่มบุคคลากร ซึ่งทำหน้าที่ด้านสารสนเทศขององค์กรพัฒนาเอกชนสตรี ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 5 หน่วยงาน ซึ่งได้แก่

1. มูลนิธิเพื่อนหญิง
2. มูลนิธิผู้หญิง
3. ศูนย์พิทักษ์สิทธิหญิงบริการ
4. สมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรี

5. ศูนย์สนเทศสตรีและห้องสมุดสภาสตรีแห่งชาติในพระบรมราชินูปถัมภ์

ช่วงระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บข้อมูล อยู่ใน ช่วงเดือน มกราคม 2535 การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลโดยทั่วไปขององค์กร

ตอนที่ 2 ข้อมูลหน่วยงานที่ทำหน้าที่ด้านสารสนเทศ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของบุคลากรที่ทำหน้าที่ด้านสารสนเทศ

ตอนที่ 1 ข้อมูลโดยทั่วไปขององค์กร

ตารางที่ 1.1 แสดงรายชื่อองค์กร สถานที่ติดต่อ และสถานภาพ ขององค์กรพัฒนาเอกชนสตรี

ชื่อองค์กร	สถานที่ติดต่อ	สถานภาพ
1. มูลนิธิเพื่อนหญิง	1379/30 ซ.ประดิษฐ์ชัย ถ.พหลโยธิน พญาไท กทม. 10400 โทรศัพท์ 270-0828-9	นิติบุคคล
2. มูลนิธิผู้หญิง	35/267 ซ.เจริญสนิทวงศ์ 62 บางกอกน้อย กทม. 10700 โทรศัพท์ 433-5149	นิติบุคคล
3. ศูนย์พิทักษ์สิทธิหญิงบริการ	9/12 ซ.พิพัฒน์ ถ.สีลม กทม. 10500 โทรศัพท์ 234-0398, 234-3078	องค์กรอิสระ
4. สมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรี	501/1 ม. 3 ถ.เคหะคงกะ แขวงสีกัน คอนเมือง กทม. 10210 โทรศัพท์ 566-1774, 566-2288	นิติบุคคล
5. สภาสตรีแห่งชาติฯ	514 บ้านมนังคศิลา ถ.หลานหลวง เขตดุสิต กทม. 10300 โทรศัพท์ 281-1018, 281-0957	องค์กรเอกชน

จากตารางที่ 1.1 จากการแจกแจงรวบรวมข้อมูลขององค์กร สถานที่ติดต่อและสถานภาพดัง
เช่น มูลนิธิเพื่อนหญิง สถานที่ติดต่อคือ 1379/30 ซ.ประดิษฐ์ชัย ถ.พหลโยธิน พญาไท กทม. 10400 โทร
ศัพท์ 270-0928-9

ตารางที่ 1.2 แสดงรายชื่อและตำแหน่งของหัวหน้าองค์กร

ชื่อองค์กร	ตำแหน่ง	ชื่อและนามสกุล
มูลนิธิเพื่อนหญิง	ประธานมูลนิธิเพื่อนหญิง	น.ส.ศรีสว่าง พัววงศ์แพทย์
มูลนิธิผู้หญิง	ประธานมูลนิธิผู้หญิง	ร.ศ.เฉลิมศรี ธรรมบุตร
ศูนย์พิทักษ์สิทธิหญิงบริการ	หัวหน้าองค์กร	นางจันทวิภา อภิสุข
สมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรี	นายกสมาคม	คุณหญิง กนิษฐา วิเชียรเจริญ
สภาสตรีแห่งชาติฯ	ประธานสภาสตรีแห่งชาติ	คุณดวงเดือน พิศาลบุตร ศาสตราจารย์ กิติคุณ

จากตารางที่ 1.2 ให้รายละเอียดขององค์กรเกี่ยวกับรายชื่อหัวหน้าองค์กร และตำแหน่ง ดังเช่น
มูลนิธิเพื่อนหญิง น.ส.ศรีสว่าง พัววงศ์แพทย์ ดำรงตำแหน่งประธานมูลนิธิเพื่อนหญิง

ตารางที่ 1.3 แสดงวัตถุประสงค์ขององค์กร

ชื่อองค์กร	วัตถุประสงค์
มูลนิธิเพื่อนหญิง	1. เพื่อพัฒนาความเชื่อ ค่านิยม ในสังคมที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานหญิงชายย่อมเสมอภาค 2. เพื่อให้ผู้หญิงได้รับความเสมอภาคทางเศรษฐกิจ สังคมการเมือง และวัฒนธรรม 3. เผยแพร่แนวคิดด้านสิทธิและความเสมอภาคของหญิง 4. เพื่อส่งเสริมความเข้าใจและความสัมพันธ์อันดีงามระหว่างชายหญิง
มูลนิธิผู้หญิง	1. เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ผู้หญิงที่ทุกข์ยากและด้อยโอกาสในสังคม 2. เพื่อจัดการให้การศึกษา และผลิตสื่อการศึกษาที่เหมาะสมแก่ผู้หญิงในสาขาอาชีพต่าง ๆ 3. เพื่อสนับสนุนสิทธิของผู้หญิงตามที่ระบุไว้ในปฏิญญาสากลขององค์การสหประชาชาติ 4. เพื่อศึกษาวิจัยและเผยแพร่เรื่องเกี่ยวกับผู้หญิงและดำเนินโครงการต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาผู้หญิง 5. เพื่อร่วมมือกับองค์กรสาธารณประโยชน์อื่น ๆ
ศูนย์พิทักษ์สิทธิหญิงบริการ	1. ช่วยเหลือผู้หญิงที่ทำงานกลางคืน 2. ให้ความรู้แก่ผู้หญิงที่ทำงานกลางคืน 3. สอนภาษาอังกฤษให้แก่ผู้หญิงที่ทำงานกลางคืน
สมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรี	1. ศึกษาปัญหาเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของสตรี และการปฏิบัติต่อสตรีในด้านต่าง ๆ 2. ส่งเสริมความรู้ความสามารถของสตรี ในการประกอบอาชีพ 3. ส่งเสริมและช่วยเหลือให้สตรีได้รับความเสมอภาค และความเป็นธรรมในสังคม 4. ส่งเสริมให้สตรีมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการสร้างความมั่นคงก้าวหน้าของประเทศชาติ

ชื่อองค์กร	วัตถุประสงค์
สภาสตรีแห่งชาติ	1. เป็นศูนย์กลางประสานงานส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรสตรีทั่วประเทศ 2. ศึกษาความรู้และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างองค์กรสตรีทั้งในและนานาชาติในอันที่จะเสริมสร้างความมั่นคง ด้านสวัสดิภาพ ความเป็นอยู่และความเข้าใจอันดีซึ่งกันและกันของมนุษยชนโดยเฉพาะสตรี 3. หาแนวทางและปฏิบัติงานที่จะช่วยยกระดับความเป็นอยู่ สถานภาพ และสมรรถภาพของสตรีไทย ตลอดจนแสวงหาทางที่จะจัดหรือแก้ปัญหา อันเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาสตรีหรือองค์กรสตรีนั้น ๆ 4. ร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในการดำเนินงานที่เป็นประโยชน์ต่อสตรีและสังคม

จากตารางที่ 1.3 แสดงวัตถุประสงค์ขององค์กรพัฒนาเอกชนสตรี ดังเช่นมูลนิธิเพื่อนหญิง มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาความเชื่อ ค่านิยม ในสังคม ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานหญิงชายย่อมเสมอภาค ให้ผู้หญิงได้รับความเสมอภาคทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม เผยแพร่แนวคิดด้านสิทธิและความเสมอภาคของหญิง และเพื่อส่งเสริมความเข้าใจและความสัมพันธ์อันดีงามระหว่างชายหญิง

ตารางที่ 1.4 แสดงการจัดแบ่งหน่วยงานในองค์กร

ชื่อองค์กร	มูลนิธิ เพื่อนหญิง	มูลนิธิ ผู้หญิง	ศูนย์พิทักษ์ สิทธิหญิงบริการ	สมาคมส่งเสริม สถานภาพสตรี	สภาสตรี แห่งชาติ
การจัดแบ่ง หน่วยงาน	- ส่วนสำนักงานมูลนิธิ - โครงการแรงงานหญิงในภาคอุตสาหกรรม - ศูนย์พิทักษ์สิทธิสตรี - โครงการข้อมูลและเผยแพร่	แบ่งเป็น 4 ฝ่าย- 1. ฝ่ายการศึกษา 2. ฝ่ายสื่อ 3. ฝ่ายบริการสังคม 4. ฝ่ายสำนักงาน	- ฝ่ายห้องสมุด - ฝ่ายเก็บกฤตภาค - ฝ่ายสอนหนังสือ	- ฝ่ายห้องสมุด - โครงการให้คำแนะนำและช่วยเหลือสตรี - โครงการบ้านพักฉุกเฉิน ช่วยเหลือเด็กและสตรี	แบ่งเป็น คณะกรรมการบริหาร คณะกรรมการฝ่าย - ฝ่ายห้องสมุด

จากตารางที่ 1.4 แสดงการจัดแบ่งหน่วยงานในองค์กร ดังเช่น มูลนิธิเพื่อนหญิงมีการจัดแบ่งหน่วยงานดังนี้คือ ส่วนสำนักงานมูลนิธิ โครงการแรงงานหญิงในภาคอุตสาหกรรม ศูนย์พิทักษ์สิทธิสตรี และโครงการข้อมูลและเผยแพร่

ตอนที่ 2 ข้อมูลหน่วยงานที่ทำหน้าที่ด้านสารนิเทศ

ตารางที่ 2.1 แสดงรายชื่อหน่วยงานที่ทำหน้าที่ด้านสารนิเทศ และขอบเขตหน้าที่

ชื่อองค์กร					
ชื่อองค์กร	มูลนิธิเพื่อนหญิง	มูลนิธิผู้หญิง	ศูนย์พิทักษ์สิทธิหญิงบริการ	สมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรี	สภาสตรีแห่งชาติฯ
ชื่อหน่วยงานที่ทำหน้าที่ด้านสารนิเทศ	โครงการข้อมูลและเผยแพร่	โครงการศูนย์ข่าวผู้หญิง	ห้องสมุด	ฝ่ายห้องสมุด	ศูนย์สนเทศสตรีและห้องสมุดสภาสตรีแห่งชาติ
ขอบเขตหน้าที่	1. แหล่งจัดหา จัดเก็บและให้บริการข้อมูลเกี่ยวกับผู้หญิง	1. จัดเก็บทะเบียนหนังสือ	1. เผยแพร่ข้อมูลรู้จักป้องกันตัว	1. จัดเก็บข้อมูลข่าวสารโดยเน้นข้อมูล	1. รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสตรีในด้านเศรษฐกิจการเมือง
	2. สนับสนุนข้อมูลกิจกรรม วรรณคดีขององค์กร	2. บริการให้ยืมหนังสือและข้อมูลอื่น ๆ	2. ให้บริการแก่นักเรียนที่มาเรียนภาษาอังกฤษ	2. ให้ข้อมูลข่าวสารแก่สมาชิกและบุคคลทั่วไป	2. ให้การศึกษาในรูปแบบของหนังสือ นิตยสาร จดสาร หรือข่าวเกี่ยวกับสตรี ทั้งที่เป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
ขอบเขตหน้าที่	3. จัดทำข้อมูลออกเผยแพร่ทั้งในประเทศ	3. จัดทำสื่อให้การศึกษากับผู้หญิง	3. ให้ความรู้แก่หญิงที่ทำงานกลางคืน	3. ให้บริการความรู้แก่สตรีผู้มีความเดือดร้อน	3. ให้บริการแก่หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐบาลและเอกชน ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับบทบาทและกิจกรรมของสตรี

ชื่อองค์กร					
ชื่อองค์กร	มูลนิธิ เพื่อนหญิง	มูลนิธิผู้หญิง	ศูนย์พิทักษ์ สิทธิหญิงบริการ	สมาคมส่งเสริม สถานภาพสตรี	สภาสตรี แห่งชาติ
	4. ประสานงาน กับหน่วยงาน ที่จัดเก็บและ ให้บริการ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งในและ ต่างประเทศ เพื่อให้เกิด ภาพรวม	4. แลกเปลี่ยน กับองค์กร อื่น ๆ	ข้อมูลข่าวสาร	4. ให้บริการ	ด้านสารนิเทศ

จากตารางที่ 2.1 แสดงรายชื่อหน่วยงานและขอบเขตหน้าที่ ดังเช่น โครงการข้อมูลและเผยแพร่
ทำหน้าที่ด้านสารนิเทศของมูลนิธิเพื่อนหญิง มีขอบเขตของหน่วยงาน คือเป็นแหล่งจัดหาจัดเก็บและให้บริการ
ข้อมูลเกี่ยวกับผู้หญิง สนับสนุนข้อมูลกิจกรรม รมรณรงค์ขององค์กร จัดทำข้อมูลออกเผยแพร่ทั้งในและต่าง
ประเทศ และประสานงานกับหน่วยงานที่จัดเก็บและให้บริการที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ

ตารางที่ 2.2 บุคลากรของหน่วยงานที่ทำหน้าที่ด้านสารสนเทศจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษาของบุคลากร	ชื่อองค์กร	มูลนิธิ เพื่อนหญิง	มูลนิธิ ผู้หญิง	ศูนย์พิทักษ์ สิทธิผู้หญิงบริการ	สมาคมส่งเสริม สถานภาพสตรี	สภาสตรี แห่งชาติ	รวม
ปริญญาตรี		1	-	1	1	2	5
ป.ว.ส		-	1	-	-	-	1
ป.ว.ช.		1	1	-	-	-	2
ป.ก.ศ.		-	-	-	1	-	1
ม.6		-	-	1	-	-	1
รวม		2	2	2	2	2	10

จากตารางที่ 2.2 บุคลากรของหน่วยงานที่ทำหน้าที่ด้านสารสนเทศจำแนกตามระดับการศึกษา ดังเช่น บุคลากรของมูลนิธิเพื่อนหญิง มีระดับการศึกษาปริญญาตรีจำนวน 1 คน ประกาศนียบัตรวิชาชีพ 1 คน รวม บุคลากรด้านนี้ 2 คน อนึ่งบุคลากรส่วนใหญ่ที่ทำหน้าที่ด้านสารสนเทศขององค์กรพัฒนาเอกชนด้านสตรี มี ระดับการศึกษาปริญญาตรี คือ จำนวน 5 คน รองลงมาเป็นระดับการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ จำนวน 2 คน

ตารางที่ 2.3 แสดงหัวข้อของข้อมูลที่จัดเก็บ

ชื่อองค์กร	มูลนิธิ เพื่อนหญิง	มูลนิธิผู้หญิง	ศูนย์พิทักษ์สิทธิหญิง บริการ	สมาคมส่งเสริม สถานภาพสตรี	สภาสตรี แห่งชาติ
หัวข้อของข้อมูล	1. ช่มจีน 2. โสเภณี 3. แรงงานหญิง	1. หญิงถูกทรมาน 2. ข่าวดูหญิง 3. แรงงานหญิง	1. เก็บข้อมูลเกี่ยวกับ คนมีเชื้อ 2. หญิงทำงานกลางคืน 3. เอดส์	1. ความรู้ข่าวสาร ทั่วไป 2. ข้อมูลเกี่ยวกับ สิทธิสตรี 3. ข้อมูลปัญหาสตรี ที่พบในปัจจุบัน	1. ข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับสตรี 2. เอกสารเกี่ยวกับ สตรี 3. ข่าวสารสตรี

จากตารางที่ 2.3 แสดงหัวข้อของข้อมูลที่จัดเก็บ ดังเช่น มูลนิธิเพื่อนหญิงหัวข้อของข้อมูลที่จัดเก็บ ได้แก่ ช่มจีน โสเภณี แรงงานหญิง

ตารางที่ 2.4 ข้อมูลที่จัดเก็บจำแนกตามประเภทของข้อมูล

ชื่อองค์กร ประเภท (จำนวน)	มูลนิธิ เพื่อนหญิง	มูลนิธิ ผู้หญิง	ศูนย์พิทักษ์ สิทธิหญิงบริการ	สมาคมส่งเสริม สถานภาพสตรี	สภาสตรี แห่งชาติ
หนังสือ	124	ภาษาไทย 628 ภาษาอังกฤษ 844	250	3000	1000
วารสาร	องค์กรพัฒนา เอกชน 19 ทั่วไป 5	ภาษาไทย 49 ภาษาอังกฤษ 89	500	50	ภาษาไทย 50 ภาษาอังกฤษ 30
แฟ้มข่าว	12	8 (เก็บนักตาม รายปี)	50	25	120
วิทยานิพนธ์	ไม่ได้ระบุ จำนวน	ไม่ได้ระบุ จำนวน	-	-	ไม่ได้ระบุ จำนวน
โสตทัศนวัสดุ - วีดีโอ	20	ไม่ได้ระบุ จำนวน	17	39	-
- ลูกโลก,แผนที่	-	-	-	ไม่ได้ระบุจำนวน	-
แผ่นพับ	ภาษาไทย 24	ไม่ได้ระบุ จำนวน	ไม่ได้ระบุ จำนวน	ไม่ได้ระบุ จำนวน	ไม่ได้ระบุ จำนวน
เอกสารอื่น ๆ	-	รายงานการ ดำเนินงานของ มูลนิธิ	-	รายงานการ ดำเนินงาน	-

จากตารางที่ 2.4 แสดงปริมาณและประเภทข้อมูลที่เก็บรวบรวม จะมีทั้ง หนังสือ วารสาร แฟ้มข่าว วิทยานิพนธ์ โสตทัศนวัสดุ รวมทั้งเอกสารอื่น ๆ ดังเช่น มูลนิธิเพื่อนหญิง ข้อมูลที่เก็บรวบรวมโดยประมาณคือ หนังสือจำนวน 124 เล่ม, วารสารที่เกี่ยวกับองค์กรพัฒนาเอกชน 19 ชื่อเรื่อง และวารสารทั่วไป 5 ชื่อเรื่อง, แฟ้มข่าวจำนวน 12 แฟ้ม, วิทยานิพนธ์ ไม่ได้ระบุจำนวน, วีดีทัศน์จำนวน 20 ม้วน, แผ่นพับ ภาษาไทย 24 ฉบับ ภาษาอังกฤษ 22 ฉบับ

ตารางที่ 2.5 แสดงการจัดระบบข้อมูลขององค์กรพัฒนาเอกชนสตรี

ชื่อองค์กร	มูลนิธิ เพื่อนหญิง	มูลนิธิผู้หญิง	ศูนย์พิทักษ์สิทธิ หญิงบริการ	สมาคมส่งเสริม สถานภาพสตรี	สภาตรี แห่งชาติฯ
การจัดระบบ	เป็นระบบที่ องค์กรประยุกต์ ใช้เอง	ระบบหอสมุด รัฐสภาอเมริกัน	จัดตามหัวข้อเรื่อง	ระบบการจัด หมวดหมู่แบบ ทศนิยมดิวอี้	- ห้องสมุด ระบบการ จัดหมู่แบบ ทศนิยมดิวอี้ - ศูนย์สนเทศ สตรีจัดตาม ลำดับการได้ รับสิ่งพิมพ์ (เลขทะเบียน)

จากตารางที่ 2.5 แสดงการจัดระบบของหน่วยงานที่ทำหน้าที่ด้านสารสนเทศ ดังเช่น มูลนิธิเพื่อนหญิง
การจัดระบบในองค์กร ใช้การประยุกต์ใช้เอง

ตารางที่ 2.6 แสดงการบริการของหน่วยงานด้านสารนิเทศในองค์กรพัฒนาเอกชนสตรี

ชื่อองค์กร การบริการ	มูลนิธิ เพื่อนหญิง	มูลนิธิ ผู้หญิง	ศูนย์พิทักษ์สิทธิหญิง บริการ	สมาคมส่งเสริม สถานภาพสตรี	สภาสตรี แห่งชาติฯ
บริการถ่ายเอกสาร	✓	✓	✓	✓	✓
บริการตอบคำถามโดยตรง	✓	✓	✓	✓	✓
บริการตอบคำถามทาง โทรศัพท์	✓	✓	✓	-	✓
บริการโทรสาร	✓	✓	-	-	-
บริการรวบรวมข้อมูล บรรณานุกรม	✓	-	-	✓	✓
บริการใช้ข้อมูลสิ่งพิมพ์	✓	✓	✓	✓	✓
บริการยืมระหว่างห้องสมุด	✓	-	-	-	-

จากตารางที่ 2.6 แสดงลักษณะการให้บริการของหน่วยงานด้านสารนิเทศ ดังเช่น มูลนิธิเพื่อนหญิง ให้บริการถ่ายเอกสาร บริการตอบคำถามโดยตรง และทางโทรศัพท์ บริการรวบรวมข้อมูล/บรรณานุกรม และบริการยืมระหว่างห้องสมุด หนึ่งหน่วยงานทั้ง 5 แห่ง ให้บริการตอบคำถาม บริการถ่ายเอกสาร และบริการใช้ข้อมูลสิ่งพิมพ์

ตารางที่ 2.7 แสดงผู้มีสิทธิยืม และระเบียบการยืม

ชื่อองค์กร	ผู้มีสิทธิยืม	ระเบียบการยืม
มูลนิธิเพื่อนหญิง	- องค์กรพัฒนาเอกชน - สถาบันการศึกษา - กรรมการและเจ้าหน้าที่ - นักเรียน นิสิต นักศึกษา	- พิจารณาตามแล้วแต่กรณี
มูลนิธิผู้หญิง	- เจ้าหน้าที่ขององค์กร - นักเรียน นิสิต นักศึกษา - ประชาชนโดยทั่วไปที่สนใจ	- ยืมหนังสือและเอกสารได้ 1 อาทิตย์ ยืมได้ไม่เกิน 5 เล่ม - เกินกำหนดปรับเล่ม 2 บาท ต่อวันต่อเล่ม
ศูนย์พิทักษ์สิทธิหญิงบริการ	- เจ้าหน้าที่ - ผู้หญิงที่ทำงานกลางคืน	- ใช้เฉพาะในองค์กร
สมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรี	- เจ้าหน้าที่สมาคมและสมาชิกห้องสมุด	- หนังสือยืมได้ 2 เล่ม/คน/สัปดาห์ สำหรับสมาชิกห้องสมุด - วารสาร ยืมได้ 2 เล่ม/คน/3 วัน สำหรับสมาชิกห้องสมุด - โสตทัศนวัสดุ ยืมได้ 1/คน/3 วัน สำหรับเจ้าหน้าที่ของสมาคม
สภาสตรีแห่งชาติ	- เจ้าหน้าที่ - บุคคลภายนอก	- เจ้าหน้าที่สภาสตรีแห่งชาติฯ สามารถใช้บริการของห้องสมุดได้ทุกประเภทมีสิทธิยืมหนังสือได้ แต่เอกสารใช้ได้เฉพาะภายในศูนย์สนเทศสตรีเท่านั้น - บุคคลภายนอกติดต่อขอใช้บริการได้มีสิทธิยืมหนังสือของห้องสมุดได้ แต่เอกสารสามารถยืมได้เฉพาะในกรณีที่มีฉบับซ้ำเท่านั้น

จากตารางที่ 2.7 แสดงผู้มีสิทธิยืม และระเบียบการยืม ดังเช่น มูลนิธิเพื่อนหญิงผู้มีสิทธิยืมได้แก่ องค์กรพัฒนาเอกชน สถาบันการศึกษา กรรมการและเจ้าหน้าที่ และนักเรียนนิสิต นักศึกษา ส่วนระเบียบการยืม พิจารณาตามแต่กรณี

ตารางที่ 2.8 แสดงรายชื่อสิ่งพิมพ์ที่ผลิต และสิ่งพิมพ์แลกเปลี่ยน

ชื่อองค์กร	มูลนิธิ เพื่อนหญิง	มูลนิธิ ผู้หญิง	ศูนย์พิทักษ์ สิทธิหญิงบริการ	สมาคมส่งเสริม สถานภาพสตรี	สภาสตรี แห่งชาติ
สิ่งพิมพ์ที่ผลิต	1. สตรีทัศน์ 2. สตรีทัศน์ หญิงก้าวหน้า 3. Fow Newsletter	1. จดหมายข่าว “ศูนย์ข่าวผู้หญิง” 2. Voices of Thai Woman 3. หนังสือ โปสเตอร์, สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ	1. ปฏิทิน เอ็มพาวเวอร์ 2. เอกสาร เกี่ยวกับเอดส์ 3. เอกสารการ อยู่ร่วมกับคน มีเชื้อ	1. รหัสผูกเงิน (จุดสาร) 2. แผ่นพับ แนะนำโครง- การต่าง ๆ	1. สหบรรณา- นุกรมด้าน สตรีที่ศึกษา 2. ข่าวสภาสตรี 3. รายงาน กิจกรรม
สิ่งพิมพ์แลกเปลี่ยน	1. สตรีทัศน์ 2. Fow Newsletter	1. จดหมายข่าว “ศูนย์ข่าวผู้หญิง” 2. Voices of Thai Woman	1. ปฏิทิน เอ็มพาวเวอร์ 2. เอกสาร เกี่ยวกับเอดส์		1. สหบรรณา- นุกรมด้าน สตรีที่ศึกษา 2. ข่าวสภาสตรี

จากตารางที่ 2.8 แสดงรายชื่อสิ่งพิมพ์ที่ผลิต และสิ่งพิมพ์แลกเปลี่ยน ดังเช่น มูลนิธิเพื่อนหญิง
สิ่งพิมพ์ที่ผลิต ได้แก่ สตรีทัศน์ สตรีทัศน์หญิงก้าวหน้า Fow Newsletter และส่วนสิ่งพิมพ์แลกเปลี่ยน ได้แก่
สตรีทัศน์ และ Fow Newsletter

ตารางที่ 2.9 แสดงกลุ่มผู้ใช้บริการด้านสารนิเทศ

ชื่อองค์กร ผู้ใช้บริการ	มูลนิธิ เพื่อนหญิง	มูลนิธิผู้หญิง	ศูนย์พิทักษ์สิทธิ หญิงบริการ	สมาคมส่งเสริม สถานภาพสตรี	สภาสตรี แห่งชาติฯ
เจ้าหน้าที่องค์กร	✓	✓	✓	✓	✓
องค์กรพัฒนา เอกชนอื่น ๆ	✓	✓	✓	✓	✓
กลุ่มเป้าหมาย ขององค์กร	-	-	ผู้หญิงที่ทำงาน กลางคืน	-	องค์กรสมาชิก สภาสตรี
หน่วยงานของ รัฐบาล	✓	✓	✓	✓	✓
นักเรียน นิสิต นักศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓
ประชาชนทั่วไป	✓	✓	✓	✓	✓

จากตารางที่ 2.9 แสดงกลุ่มผู้ใช้บริการด้านสารนิเทศ ดังเช่น มูลนิธิเพื่อนหญิงกลุ่มผู้ใช้บริการด้านสารนิเทศ ได้แก่ เจ้าหน้าที่องค์กร องค์กรพัฒนาเอกชนอื่น ๆ หน่วยงานของรัฐบาล นักเรียน นิสิต นักศึกษา และประชาชนทั่วไป

ตารางที่ 2.10 แสดงโครงการในอนาคต

ชื่อองค์กร	มูลนิธิ เพื่อนหญิง	มูลนิธิ ผู้หญิง	ศูนย์พิทักษ์สิทธิ หญิงบริการ	สมาคมส่งเสริม สถานภาพสตรี	สภาสตรี แห่งชาติฯ
โครงการ ในอนาคต	1. บริการ กับบุคคล ภายนอก ในลักษณะ สมาชิก 2. การจัด ระบบข้อมูลโดย ใช้เครื่อง คอมพิวเตอร์	1. ประชาสัมพันธ์ ให้มีผู้มาใช้ ห้องสมุด เพิ่มขึ้น 2. เก็บรวบรวม หนังสือ ที่เกี่ยวข้อง กับผู้หญิงและ หนังสือทั่วไป ที่เป็นประโยชน์	1. พัฒนาการ บริการสารนิเทศ ตามรูปแบบ องค์กรซึ่งจะก่อตั้ง เป็นมูลนิธิ		1. การจัดมุม สิ่งพิมพ์ของ สภาสตรีแห่งชาติ 2. การใช้ คอมพิวเตอร์ ในการเก็บ ข้อมูลหนังสือ (บัตรรายการ, บทคัดย่อ)

จากตารางที่ 2.10 แสดงโครงการในอนาคตขององค์กรพัฒนาเอกชนสตรี ดังเช่นมูลนิธิเพื่อนหญิง
มีโครงการในอนาคตคือ การบริการ กับบุคคลภายนอก และ การใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดข้อมูล

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของบุคลากรด้านสารสนเทศขององค์กรพัฒนาเอกชนสตรี ใน กรุงเทพมหานคร

รวบรวมจากแบบสอบถามที่ตอบโดยตัวแทนของบุคลากร องค์กรละ 1 คน

ส่วนที่ 1. ข้อมูลส่วนตัว

ตารางที่ 3.1 แสดงเพศของบุคลากร

ชื่อองค์กร \ เพศ	หญิง	ชาย
มูลนิธิเพื่อนหญิง	1	-
มูลนิธิผู้หญิง	1	-
ศูนย์พิทักษ์สิทธิหญิงบริการ	1	-
สมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรี	1	-
สภาสตรีแห่งชาติฯ	1	-
รวม	5	-

จากตารางที่ 3.1 จำแนกบุคลากรที่ทำหน้าที่ด้านสารสนเทศตามเพศ ปรากฏว่าบุคลากรที่ทำหน้าที่ด้านสารสนเทศทั้ง 5 องค์กรเป็นเพศหญิง

ตารางที่ 3.2 แสดงบุคลากรที่ทำหน้าที่ด้านสารนิเทศจำแนกตามอายุ

อายุ \ ชื่อองค์กร	มูลนิธิ เพื่อนหญิง	มูลนิธิ ผู้หญิง	ศูนย์พิทักษ์สิทธิ หญิงบริการ	สมาคมส่งเสริม สถานภาพสตรี	สภาสตรี แห่งชาติฯ	รวม
น้อยกว่า 25 ปี	-	-	1	1	1	1
ระหว่าง 26- 30 ปี	-	1	-	-	-	1
ระหว่าง 30- 35 ปี	1	-	-	-	-	3
						5

จากตารางที่ 3.2 แสดงบุคลากรที่ทำหน้าที่ด้านสารนิเทศ จำแนกตามอายุ ดังเช่นอายุของบุคลากรที่ทำหน้าที่ด้านสารนิเทศอยู่ในช่วงระหว่าง 30- 35 ปี นั้น บุคลากรจำนวน 3 องค์กร คือ ศูนย์พิทักษ์สิทธิหญิงบริการ สมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรีและสภาสตรีแห่งชาติ อายุของบุคลากรที่ทำหน้าที่ด้านสารนิเทศ อยู่ในช่วงอายุน้อยกว่า 25 ปี

ตารางที่ 3.3 แสดงระยะเวลาการทำงานด้านสารนิเทศ

ชื่อองค์กร การทำงาน	มูลนิธิ เพื่อนหญิง	มูลนิธิ ผู้หญิง	ศูนย์พิทักษ์ สิทธิหญิงบริการ	สมาคมส่งเสริม สถานภาพสตรี	สภาสตรี แห่งชาติฯ	รวม
น้อยกว่า 1 ปี	-	-	-	-	-	1
ระหว่าง 1-3 ปี	-	✓	✓	✓	-	3
มากกว่า 3 ปีขึ้นไป	✓	-	-	-	-	1

จากตารางที่ 3.3 แสดงระยะเวลาการทำงานของบุคลากร ดังเช่น มูลนิธิเพื่อนหญิง ระยะเวลาการทำงาน
ของบุคลากร พบว่า มากกว่า 3 ปีขึ้นไป หนึ่ง บุคลากรส่วนใหญ่ จำนวน 3 องค์กร มีระยะเวลาการ
ทำงานด้านสารนิเทศ 1-3 ปี

ตารางที่ 3.4 แสดงประสบการณ์การทำงานด้านสารนิเทศของบุคลากร

ชื่อองค์กร ลักษณะ	มูลนิธิ เพื่อนหญิง	มูลนิธิ ผู้หญิง	ศูนย์พิทักษ์ สิทธิหญิงบริการ	สมาคมส่งเสริม สถานภาพสตรี	สภาสตรี แห่งชาติฯ	รวม
เคย	-	✓	✓	✓	-	3
ไม่เคย	✓	-	-	-	✓	2

จากตารางที่ 3.4 แสดงประสบการณ์การทำงานด้านสารนิเทศของบุคลากร มูลนิธิเพื่อนหญิง บุคลากร
ไม่เคยทำงานใดมาก่อน ก่อนมาทำงานด้านสารนิเทศ หนึ่ง องค์กรจำนวน 3 องค์กร คือ ศูนย์พิทักษ์สิทธิ
หญิงบริการ สมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรี และห้องสมุดสภาสตรี บุคลากรเคยทำงานด้านสารนิเทศมาก่อน

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านสารสนเทศ
ตารางที่ 3.5 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านสารสนเทศ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับ การดำเนินงานด้านสารสนเทศ	ระดับทัศนคติ							
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	X	S.D.	แปลความ
1. งานที่ปฏิบัติมีลักษณะ ท้าทายความรู้ความสามารถ	2	3	-	-	-	4.40	0.49	มาก
2. งานที่ปฏิบัติมีลักษณะที่ต้อง อาศัยการตัดสินใจแก้ปัญหา	-	5	-	-	-	4.00	0.00	มาก
3. ต้องอาศัยเทคนิคและความรู้ ที่ทันสมัยช่วยในการปฏิบัติ งาน	-	4	1	-	-	3.80	0.40	มาก
4. ได้จัดกิจกรรมที่สามารถ ส่งเสริมการอ่านหนังสือ ของผู้ใช้บริการ	1	2	1	1	-	3.60	1.02	มาก
5. ความพอใจในสภาพการ ทำงานในปัจจุบัน	1	3	1	-	-	4.40	0.63	มาก
6. สภาพการทำงานใน หน่วยงาน ส่งเสริมให้ปฏิบัติ งานได้อย่างสะดวกสบาย	1	-	3	1	-	3.20	0.97	ปานกลาง
7. หน่วยงานมีวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ในการ ปฏิบัติงาน	-	2	2	1	-	3.20	0.75	ปานกลาง

วารสารห้องสมุด

ปีที่ 36 ฉบับที่ 2 เมษายน - มิถุนายน 2535

การศึกษาการดำเนินงานด้านสารสนเทศขององค์กร
พัฒนาเอกชนเกี่ยวกับสตรีในกรุงเทพมหานคร*

เยาวพา บุญแสง**

ความคิดเห็นเกี่ยวกับ การดำเนินงานด้านสารสนเทศ	ระดับทัศนคติ							
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	X	S.D.	แปลความ
8. ในหน่วยงาน มีหนังสือคู่มือ ระเบียบปฏิบัติงานต่าง ๆ ที่ ช่วยให้ปฏิบัติงานต่าง ๆ ได้ สะดวกและง่ายขึ้น	-	2	1	2	-	3.00	0.89	ปานกลาง
9. มีส่วนรับผิดชอบในหน้าที่ ให้เป็นผลดี	1	3	1	-	-	4.00	0.63	มาก
10. การให้บริการด้านสารสนเทศ เป็นที่น่าพอใจ	1	4	-	-	-	4.20	0.40	มาก
11. งานที่ทำอยู่ให้ออกมาดีที่ มั่นคง	1	1	2	1	-	3.40	1.02	ปานกลาง
12. มีความภูมิใจและยอมรับ คุณค่าในงานที่ปฏิบัติ	2	3	-	-	-	4.40	0.49	มาก
13. เงินเดือนที่ได้รับเหมาะสม กับปริมาณงานที่ทำต้อง ปฏิบัติ	-	1	2	2	-	2.80	0.75	ปานกลาง
14. มีรายได้เพียงพอแก่การ ใช้จ่ายในครอบครัว	-	-	3	1	1	2.40	0.80	น้อย
ค่าเฉลี่ย	0.71	2.36	1.21	0.64	0.07	3.60	0.92	มาก

จากตารางที่ 3.5 ความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านสารสนเทศ พบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นว่า งานที่ปฏิบัติมีลักษณะท้าทายความรู้ความสามารถในระดับมากค่ามัธยฐานเลขคณิต 4.40 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.49 และค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นพบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานอยู่ในระดับพึงพอใจมาก ค่าเฉลี่ยมัธยฐานเลขคณิต 3.60 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.49

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นอื่น ๆ

ตารางที่ 3.6 แสดงความคิดเห็นอื่น ๆ

ชื่อองค์กร	ความคิดเห็นอื่น ๆ
มูลนิธิเพื่อนหญิง	งานสารสนเทศ เป็นงานที่พัฒนาจากระบบห้องสมุด (หรือหลักวิชาบรรณารักษ์) ผู้ปฏิบัติงานต้องศึกษางานบรรณารักษ์ และพัฒนางานที่รับผิดชอบ ให้เหมาะสมกับองค์กรพัฒนาเอกชน จนเป็นงานศูนย์ข้อมูลซึ่งต้องใช้หลักวิชาสารสนเทศ แต่เป็นไปในทางปฏิบัติมากกว่าในแนวทฤษฎี
มูลนิธิผู้หญิง	-
ศูนย์พิทักษ์สิทธิหญิงบริการ	การทำงาน ส่วนมากจะเน้นให้บริการแก่ผู้หญิงที่ทำงานกลางคืน การทำงานให้ความรู้แก่คนทั่วไป เพราะองค์กรทำงานแบบจริงจัง
สมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรี	-
สภาสตรีแห่งชาติฯ	-

จากตารางที่ 3.6 แสดงความคิดเห็นอื่น ๆ ของบุคลากรที่ทำหน้าที่ด้านสารสนเทศ ดังเช่น มูลนิธิเพื่อนหญิง แสดงความคิดเห็นอื่น ๆ เกี่ยวกับงานสารสนเทศ เป็นงานที่พัฒนาจากระบบห้องสมุด (หรือ วิชาบรรณารักษ์) ผู้ปฏิบัติงานต้องศึกษางานบรรณารักษ์และพัฒนางานที่รับผิดชอบ ให้เหมาะสมกับองค์กรพัฒนาเอกชน จนเป็นงานศูนย์ข้อมูลซึ่งต้องใช้หลักวิชาสารสนเทศ แต่เป็นไปในแนวทางปฏิบัติมากกว่าในแนวทางทฤษฎี

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “ศึกษาการดำเนินงานด้านสารนิเทศขององค์กรพัฒนาเอกชนสตรี ในกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานด้านสารนิเทศขององค์กรพัฒนาเอกชนสตรี ในกรุงเทพมหานคร

2. เพื่อศึกษาถึงความคิดเห็นในการให้บริการด้านสารนิเทศขององค์กรพัฒนาเอกชนสตรี

ซึ่งได้ดำเนินการวิจัยด้วยวิธีสำรวจกลุ่มประชากร ตัวอย่างคือ บุคลากรทางด้านสารนิเทศขององค์กรพัฒนาเอกชนสตรี ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 5 องค์กร ซึ่งได้เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม จำนวน 5 ชุด ได้ข้อมูลกลับมาจำนวน 5 ชุด ซึ่งจากการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัยได้ 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลโดยทั่วไปขององค์กร

ตอนที่ 2 ข้อมูลหน่วยงานด้านสารนิเทศ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นการดำเนินงานด้านสารนิเทศ

สรุปผลการวิจัย

จากการสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้นำมาไว้ในบทที่ 4 จะเห็นได้ว่าผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งกล่าวเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลโดยทั่วไปขององค์กร

จากการทำการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ องค์กรพัฒนาเอกชนสตรี จะมีสถานภาพเป็นนิติบุคคลและทุกองค์กรจะมีผู้ที่ทำหน้าที่เป็นประธาน หรือนายกสมาคมหรือองค์กร ซึ่งโดยส่วนใหญ่จะเป็นผู้หญิง อาจเป็นเพราะสามารถเข้าใจบทบาทและสภาพของผู้หญิงได้ดี และจากการวิจัยพบว่า วัตถุประสงค์โดยส่วนใหญ่ก็คือ ให้ความรู้

ความช่วยเหลือ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสตรี และยกระดับความเป็นอยู่ของสตรี ตลอดจนแสวงหาแนวทางจัดปัญหา และแก้ไขปัญหา พร้อมทั้งร่วมมือประสานงานดำเนินงานที่เป็นประโยชน์ต่อสตรีและสังคม สำหรับการจัดแบ่งหน่วยงานในองค์กรนั้น แต่ละองค์กรจะมีการจัดหน่วยงานเฉพาะขององค์กรเอง ซึ่งจะแตกต่างกันออกไป แต่จะมีหน่วยงานหนึ่งซึ่งทุกองค์กรที่ศึกษาจะมีอยู่คือ ฝ่ายข้อมูลและเผยแพร่ หรือฝ่ายห้องสมุดนั่นเองซึ่งจะเป็นฝ่ายที่ให้ความรู้ให้ข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับสตรีทั่วไปและบทบาทของสตรีที่เกี่ยวข้องเฉพาะขององค์กร

ตอนที่ 2 ข้อมูลหน่วยงานด้านสารนิเทศ

หน่วยงานที่ทำหน้าที่ด้านสารนิเทศ จะเป็นหน่วยงานที่ให้ข้อมูลและเผยแพร่ ขอบเขตหน้าที่ของทุกองค์กร โดยส่วนใหญ่ก็คือ จัดหาข้อมูล รวบรวมข้อมูลและประมวลผลข้อมูล (Information Repackaging) เกี่ยวกับสตรี และเผยแพร่ไปยังประชาชนหรือบุคคลที่สนใจ

บุคลากรของหน่วยงานที่ทำหน้าที่ด้านสารนิเทศ มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี รองลงมาคือระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

หัวข้อของข้อมูลที่จัดเก็บในหน่วยงานด้านสารนิเทศ ดังเช่น ชุมชน โสเภณี แรงงานหญิง หญิงถูกทรมาน ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิสตรี ข่าวสารโดยทั่วไป หญิงทำงานกลางคืน และเอดส์ เป็นต้น

ข้อมูลที่จัดเก็บจำแนกตามประเภทของข้อมูล จะมีทั้งหนังสือ วารสาร แฟ้มข่าว วิทยานิพนธ์ วิดีทัศน์ รวมทั้งเอกสารอื่น ๆ

การจัดระบบข้อมูลของมูลนิธิเพื่อนหญิง จะใช้ระบบที่องค์กรประยุกต์ใช้เอง; มูลนิธิผู้หญิง ใช้ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน, ศูนย์พิทักษ์สิทธิหญิงบริการจัดตามหัวข้อเรื่อง, สมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรี และห้องสมุดสภาสตรีแห่งชาติ ใช้ระบบการจัดหมวดหมู่แบบทศนิยมดิวอี้ และศูนย์สนเทศสตรีจัดตามลำดับการได้รับสิ่งพิมพ์ (เลขทะเบียน)

ลักษณะการให้บริการของหน่วยงานด้านสารสนเทศ ทุกองค์กรจะมีบริการถ่ายเอกสาร บริการตอบคำถามโดยตรง และบริการใช้ข้อมูลสิ่งพิมพ์

สำหรับผู้ให้บริการนั้น กลุ่มเป้าหมายหลักคือเจ้าหน้าที่ขององค์กร และองค์กรอื่น ๆ กลุ่มเป้าหมายรองลงมาคือ นักเรียน นิสิต นักศึกษา และประชาชนโดยทั่วไปที่สนใจ

สิ่งพิมพ์ที่ผลิตและสิ่งพิมพ์แลกเปลี่ยนขององค์กรพัฒนาเอกชนสตรี ได้แก่ มูลนิธิเพื่อนหญิง ผลิตสตรีทัศน์ สตรีทัศน์หญิงก้าวไกล และ Fow Newsletter, มูลนิธิผู้หญิง สิ่งพิมพ์ที่ผลิตและสิ่งพิมพ์แลกเปลี่ยน ได้แก่ เอกจดหมายข่าว “ศูนย์ข่าวผู้หญิง”, Voices of Thai Woman ข่าวสารต่าง ๆ, ศูนย์พิทักษ์สิทธิหญิงบริการ สิ่งพิมพ์ที่ผลิต ได้แก่ ปฏิทินเอ็มเพาเวอร์, เอกสารเกี่ยวกับเอดส์, เอกสารการอยู่ร่วมกับคนมีเชื้อ H.I.V สิ่งพิมพ์แลกเปลี่ยน ได้แก่ ปฏิทินเอ็มเพาเวอร์ และเอกสารเกี่ยวกับเอดส์ สำหรับสภาสตรีแห่งชาติสิ่งพิมพ์ที่ผลิต ได้แก่ สหบรรณานุกรมด้านสตรีศึกษา, ข่าวสภาสตรี และรายงานกิจกรรม สิ่งพิมพ์แลกเปลี่ยน ได้แก่ สหบรรณานุกรมด้านสตรีที่ศึกษา และข่าวสภาสตรี

โครงการในอนาคต ขององค์กรพัฒนาเอกชนสตรีที่ศึกษา โดยส่วนรวมจะมีการจัดระบบข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ มูลนิธิเพื่อนหญิงจะมีบริการ Clipping กับบุคคลภายนอกในลักษณะสมาชิก ศูนย์

พิทักษ์สิทธิหญิงบริการ (EMPOWER) จะพัฒนาการบริการสารสนเทศตามรูปแบบขององค์กรซึ่งจะก่อตั้งเป็นมูลนิธิ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นการดำเนินงานด้านสารสนเทศ

ส่วนที่ 1. ข้อมูลส่วนตัว

ความคิดเห็นของบุคลากรด้านสารสนเทศขององค์กรพัฒนาเอกชนสตรี จากการวิจัยในครั้งนี้พบว่า บุคลากรที่ทำหน้าที่ด้านสารสนเทศของทุกองค์กร เป็นเพศหญิง ด้วยเหตุที่ว่า เพศหญิงจะสามารถเข้าใจสภาพการดำเนินงาน การศึกษาปัญหา ความรู้ ความเข้าใจ และข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับผู้หญิงได้ดีกว่า

บุคลากรที่ทำหน้าที่ด้านสารสนเทศ พบว่าบุคลากรที่ทำหน้าที่ด้านนี้จาก 3 องค์กรมีอายุน้อยกว่า 25 ปี

ระยะเวลาการทำงานด้านสารสนเทศ บุคลากรส่วนใหญ่จำนวน 3 องค์กรเคยมีประสบการณ์การทำงานด้านสารสนเทศมาก่อน

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านสารสนเทศ

จากการศึกษาวิจัยพบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นว่างานที่ปฏิบัติมีลักษณะท้าทายความรู้ความสามารถในระดับมาก ค่ามัชฌิมเลขคณิต 4.40, ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.49 สำหรับค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านสารสนเทศอยู่ในระดับพึงพอใจมาก ค่าเฉลี่ยมัชฌิมเลขคณิต 3.60 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.49

ส่วนที่ 3. ข้อความความคิดเห็นอื่น ๆ

งานสารสนเทศเป็นงานที่พัฒนาจากระบบห้องสมุด ผู้ปฏิบัติงานต้องศึกษางาน และพัฒนางานที่รับผิดชอบ ให้เหมาะสมกับองค์กรพัฒนาเอกชน ซึ่งจะเป็นไปในแนวทางปฏิบัติมากกว่าในแนวทางทฤษฎี

ข้อเสนอแนะ

1. องค์กรพัฒนาเอกชนเกี่ยวกับสตรี ประสบปัญหาในด้านบุคลากรมีไม่เพียงพอ และบุคลากรมีภาระหน้าที่มากมาย จึงไม่สามารถให้บริการด้านสารสนเทศได้เต็มที่ และยังมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ดังนั้นควรที่จะเพิ่มบุคลากรและหรือฝึกอบรมบุคลากรในการให้บริการสารสนเทศเกี่ยวกับสตรี ให้มีความพร้อม ความมั่นใจยิ่งขึ้น

2. ควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์ แนะนำตัวองค์กรพัฒนาเอกชนสตรี ให้ประชาชนได้ทราบและเข้าใจ และควรเน้นประชาสัมพันธ์แก่บุคคลภายนอก ให้มากยิ่งขึ้น คือให้บริการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารความรู้ให้บุคลากร รู้และเข้าใจมากกว่าที่เป็นอยู่

3. ผู้บริหารและบุคลากรด้านสารสนเทศ ควรจะได้ศึกษาปัญหาและข้อจำกัดต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานด้านสารสนเทศ เพื่อหาแนวทางแก้ไขการดำเนินงานและการให้บริการสารสนเทศ

4. การเปิดให้บริการสารสนเทศ บุคคลภายนอกเป็นกลุ่มบุคคลที่สำคัญเท่าเทียมกับองค์กรพัฒนาเอกชนอื่น ๆ และเจ้าหน้าที่ หรือบุคลากรในหน่วยงานหรือในองค์กร

ข้อเสนอแนะในการทำการวิจัยครั้งต่อไป

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อจำกัดในเรื่องระยะเวลา จึงวิจัยเฉพาะองค์กรพัฒนาเอกชนสตรีในกรุงเทพมหานคร ดังนั้นการวิจัยครั้งต่อไปควรขยายขอบเขตการศึกษาวิจัยเป็นระดับทั่วประเทศ โดยที่ควรเพิ่มประเด็นเรื่องการศึกษาผู้ที่เข้าใช้บริการหรือผู้ที่รับบริการสารสนเทศขององค์กรพัฒนาเอกชนสตรี และเรื่องการศึกษาเพื่อประเมินผลประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์กรพัฒนาเอกชนสตรี ทั้งนี้การศึกษาคงให้องค์กรพัฒนาเอกชนสตรี สามารถปรับปรุงวิธีการให้บริการสารสนเทศให้คุ้มค่ากับ การใช้เวลาและแรงงานบุคลากร งบประมาณที่จ่ายไป และเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ห้องสมุดต้องการรายชื่อนักศึกษา
โปรดแจ้งไปที่สำนักพิมพ์รวมสาส์น
864 วัชรบุรพา กทม. 10200

เรามีหนังสือหลายประเภท สารคดี วิชาการ นิยายสาร
และหนังสือที่ได้รับเลือกจาก ส.ป.ช.

บรรณานุกรม

กลุ่มเพื่อนหญิง “จากกลุ่มเพื่อนหญิง” สตรีทัศน์ ปีที่ 1 ฉบับที่ 4 (พฤศจิกายน 2526 - มกราคม 2527)

หน้า 64

กลุ่มเพื่อนหญิง ผู้หญิง สันติภาพ ธรรมชาติ (แผ่นพับ) มปป.

โครงการอาสาสมัครเพื่อสังคม ทำเนียบองค์การอาสาสมัครเพื่อสังคม 2529 กรุงเทพฯ พหุศึกษาศาสตร์,
2529, หน้า 238.

จอ อังภากรณ์ (สัมภาษณ์) จอ อังภากรณ์ ผู้อำนวยการมูลนิธิอาสาสมัครเพื่อสังคม (มอส.) ในทศวรรษ-
องค์การพัฒนาเอกชน กรุงเทพฯ มูลนิธิอาสาสมัครเพื่อสังคม, 2534, หน้า 45- 51

“ประวัติศาสตร์” ข่าวสารสตรี สิงหาคม - กันยายน, 2534 ไม่มีเลขหน้า.

ไพศาล สักโวลี “บทนำ” ในทศวรรษองค์การพัฒนาเอกชน กรุงเทพฯ มูลนิธิอาสาสมัครเพื่อสังคม,
2534, หน้า 1- 4

มูลนิธิผู้หญิง ไดอารี่ผู้หญิง 2535. กรุงเทพฯ 2535.

ศรีสว่าง พ่วงศ์แพทย์ “สัมภาษณ์ ศรีสว่าง พ่วงศ์แพทย์ กรรมการคณะกรรมการส่งเสริมประสานงาน
สตรีแห่งชาติ (กสส.) ในทศวรรษองค์การพัฒนาเอกชน กรุงเทพฯ มูลนิธิ อาสาสมัคร หน้า
22- 33

ส่งเสริมสถานภาพสตรี สมาคม (แผ่นพับ) มปป.

สมชาย รัตนสกุล “ศูนย์สารนิเทศ” วารสารห้องสมุด ปีที่ 36 ฉบับที่ 1 มกราคม - มีนาคม 2531, หน้า 19.

สุกัญญา หาญตระกูล “50 ปี องค์การเอกชนเพื่อผู้หญิงในประเทศไทย” สยามรัฐ 33 (15 กันยายน 2525)
หน้า 4 ถึง (16 กันยายน 2525) หน้า 4.

พจนานุกรมไทย ฉบับมานิต มานิตเจริญ

เป็นพจนานุกรมไทยที่ เรียบร้อย เอี่ยมสรรพ คือ

เป็นแนวสำหรับเรียบเรียงพจนานุกรมไทย-

อังกฤษฉบับใหม่ (เล่มใหญ่สุด) และพจนานุกรม

ไทยฉบับอธิบาย 2 ภาษา

A New Thai Dictionary With Bilingual Explanation

(ออกวางตลาดแล้วเล่มละ 150 บาท)

มีจำหน่ายตามร้านหนังสือทั่วไป และที่

บริษัท รวมสาส์น (1977) จำกัด

864 ถนนกาญจนาภิเษก รัชดาภิเษก กทม. 10200 โทร. 2280808, 2216483 FAX. 2222036

นาคราช แก้วแก้ว	เล่มละ 170 บาท
ร่วง ภูเตศวร	เล่มละ 150 บาท
ทิพย์ แก้วแก้ว	เล่มละ 150 บาท
จิตา ทมยันตี	เล่มละ 220 บาท
นางตลาด ชลาลัย	เล่มละ 150 บาท
ลิขิตกามเทพ อาริตา	เล่มละ 210 บาท
มนต์ตราสวาท สีดา วิษณุ	เล่มละ 110 บาท
ระบำมาร กฤษณา อโศกสิน	เล่มละ 185 บาท
โสมส่องแสง ทมยันตี	เล่มละ 140 บาท
รอยอินทร์ ทมยันตี	เล่มละ 140 บาท

ทุกเล่มออกจำหน่ายแล้ว ซื้อได้ตามร้านหนังสือทั่วไป

รวมสาส์น 1091/86-7 ศูนย์การค้าเมโทร มักกะสัน กทม. 10400

ท่านที่สนใจจะส่งไปรษณียบัตรไปขอรับ รายการหนังสือประจำปี ได้ฟรี !

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

ในพระราชูปถัมภ์ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

๒๕๓๑-๒๕๓๕ เชิงสะพานลอยสุทธีสาร ถ.วิภาวดีรังสิต พญาไท กทม. ๑๐๕๐๐

ให้บริการ

- จัดตั้งห้องสมุด
- ออกแบบแปลนห้องสมุด
- จัดหาวัสดุ/อุปกรณ์ห้องสมุด
- จัดหาครุภัณฑ์ให้เหมาะสมกับห้องสมุด
- จัดทำบัตรรายการ ครบชุด
- ปรึกษาปัญหาต่าง ๆ ในการดำเนินงานห้องสมุด
- เป็นศูนย์กลางการรับและบริจาคหนังสือ

จำหน่าย

ครุภัณฑ์ วัสดุ อุปกรณ์ ทุกประเภทในห้องสมุดที่ได้มาตรฐาน พร้อมด้วยคุณภาพดีเยี่ยม ในราคายุติธรรม เงินสดลดเปอร์เซ็นต์

สมาชิกสมาคม

โปรดริบสมัครเป็นสมาชิกสมาคมห้องสมุดฯ ตั้งแต่วันนี้ และท่านจะได้รับ วารสารห้องสมุด ข่าวสมาคม และข่าวสารต่าง ๆ จากสมาคม

สนใจใช้บริการ โปรดโทรศัพท์ติดต่อโดยตรงได้ที่ ๒๗๑-๒๐๘๔
หรือตามที่อยู่ข้างบน

